Poštnina plačana v gotovini.

Leto XV., štev. 44

Ljubljana, petek 23. februarja 1934

Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—, Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1. Telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Spravljive in nespravljive težnje

Doba paktov je naš čas. Vrstijo se tako rekoč brez prestanka, različni so sicer po vsebini in po mnogočem, ali poglavitna tendenca, ki se izraža v njih, je težnja, zagotoviti si mir in varnost.

Prav posebno se opaža diplomatska delavnost v označenem smislu v vzhodni polovici Evrope, v področju, kjer se vzhodni del Srednje Evrope stika s pravim vzhodom in z Balkanom. Odkar je Nemčija z zmago hitlerizma pokazala svoje prave karte in je napravila na vse v večji ali manjši meri prizadete države vtis, da bo mirovala samo toliko časa, dokler bo, recimo kratko, m o r a l a mirovati, se opaža živahna reakcija na preorientacije berlinske politike.

To je nekako jedro velike diplomatske delavnosti. Kjerkoli pogledamo diplomatski akciji, bodisi konfliktom, bodisi sporazumom in paktom do dna, opazimo v ozadju zveze s tem jedrom. Saj se je koncem koncev pravkar vzplamteli nemško-italijanski časopisni duel nakazal že s pričetkom berlinske agresivnosti napram Avstriji. Kdor je pogledal količkaj globlje, je moral že takrat zaključiti, da se bo okrog Avstrije končno razvil nemško-italijanski konflikt, ako ne bo o pravem času odnehala hitlerjevska priključitvena ofenziva. Zakaj z lepimi besedami in z diplomatsko dvoreznostjo, s katero je poskušala operirati rimska politika, prizadevajoč si, da si ohrani videz najboljšega nemškega prijatelja, se tako kompliciran problem nikakor ne da likvidirati. Od tega, do kakih rezultatov bo privedla sedanja nemško-italijanska polemika, še ne zavisi mnogo; vendar pa ima razmeroma precejšen pomen, ker je očitno, da na obeh straneh časopisje samo izvršuje vladna navodila. Torej bi bila potemtakem stvar vendarle resnejša, kljub gotovo drugačnim željam rimske diplomacije.

Konflikt okrog Avstrije odloča o celotni orientaciji Avstrije in zraven nje tudi Madžarske; avstrijsko-madžarski kompleks je ostal ona domena, v kateri si Italija želi postaviti, odnosno ohraniti nekako politično interesno sfero, pa je pri tem prej ali slej neizbežen konflikt z Nemčijo, ki ima slične aspiracije. Hkrati pa je to predel, kjer smo tudi mi iz Male antante zainteresirani v nemajhni meri, vsaj v tem smislu, da ne smemo in nočemo pripustiti ničesar, kar bi pomenilo spremembo današnjega stanja.

S češkoslovaške strani so zelo opazili, da zadnjič poljski zunanji minister Beck v svojem vnanje političnem ekspozeju Avstrije sploh ni nič omenil. Res da je bil ta ekspoze zelo kratek, pa vendar je neomemba Avstrije znamenje, da v Varšavi na avstrijski usodi niso posebno zainteresirani. Prav za prav to ni nič novega, saj je lega Poljske taka, da jo podunavski problemi manj zanimajo, ker se je neposredno sploh malo tičejo. Pa vendar ne more biti Poljski vseeno, ali se eventualno poskusijo z izvedbo priključitve kršiti mirovne pogodbe, zlasti pa ne, ker bi se s tem nemška sila znatno povečala.

Vsa pozornost poljske politike je sedaj obrnjena na vzhod. Beck se je vrnil iz Moskve z znatnimi uspehi, ki se tičejo pred vsem baltiškega področja. Ne more pa biti dvoma, da se varšavska diplomacija sedaj prizadeva, kako doseči končni sporazum med Rumunijo in Rusijo. Pakt o definiciji napadalca je že ogromno ublažil diference med Bukarešto in Moskvo, pa vendar se sedanje stanje še ne more imenovati končno zadovoljivo. Stremljenje se uveljavlja čim dalje bolj, da se doseže popolno pomirjenje na Dnjestru. Odkar je sovjetska Rusija spremenila svojo politiko napram evropskim državam — zopet moramo naglasiti, da se je to zgodilo, odkar je v Berlinu na vladi Hitler —, se boljšajo odnošaji na njenih zapadnih mejah, o čemer je dal posebno zgovorno pričo pakt o definiciji napadalca. Za trdno moremo pričakovati, da bomo v bližnji bodočnosti mogli beležiti še nadaljnje stopnje zbližanja, ki bo še bolj ojačilo mirovno razpoloženje v tem delu Evrope.

Ravno ti pojavi so očividno vplivali na Madžarsko, da se je skušala še sama preorientirati ter je poiskala stikov z Moskvo. Da je sedaj tudi Budimpešta stopila v pravne odnošaje s sovjetsko vlado, kaže na spremenjeno mednarodno situacijo v Evropi, na vedno večjo aktivnost, ki jo izpričuje sovjetska diplomacija. In prav tako je značilno, da se sedaj že tudi v Sofiji pripravljajo na sličen korak; kakor vse kaže, ne bo več dolgo, ko bodo obnovljeni diplomatski odnošaji tudi med Bolgarsko in Rusijo. Balkan ter vzhodna Srednja Evropa na eni in sovjetska Rusija na drugi strani, to sta bila poprej dva tuja si sveta, sedaj pa se zbližujeta in v tem zbliževanju prav gotovo še nista dosegla končne stopnje.

★

Varšava, 22. februarja d. Zunanji minister Beck bo v kratkem posetil Bukarešto. Kakor govore, bo odpotoval tja meseca marca, vendar pa rok oficielno še ni določen.

ZADNJE SPREMSTVO KRALJA ALBERTA

Kralju-junaku so izkazali včeraj zadnjo čast oddelki zavezniških vojsk, odposlanstva vseh evropskih držav in ogromna množica naroda iz vseh krajev Belgije

Bruselj, 22. febr. d. V belgijsko prestolnico so se zgrnile danes neizmerne množice ljudi, da se udeleže svečanega pogreba pokojnega kralja Alberta I. Pogrebne svečanosti so se začele z velikim defilejem mimo kraljevskega dvora, kjer je bila postavljena na katafalku krsta s truplom umrlega vladarja. Na čelu sprevoda, ki se je zbral na glavnem trgu pred dvorom, so nosili zastave, za katerimi so korakali člani tujih vojaških delegacij. Med njimi so zbudili največ pozornosti francoski pomorski strelci in lovci, britanski mornarji in eskadron 5. britanskega gardnega dragonskega polka. V sprevodu so bili dalje člani obeh parlamentarnih zbornic in državni dostojanstveniki, največji del pa so tvorili bivši bojevniki z zastavami, ki so jih pred dvorom nagnili k tlom v počastitev spomina viteškega vladarja.

Ob 10.30 so odšli v dvor zastopniki visoke duhovščine s kardinalom nadškofom iz Malinesa na čelu.

Po blagoslovitvi krste se je razvil pogrebni sprevod, ki so ga otvorili manjši oddelki zavezniške vojske, med njimi italijanska pehota, angleški dragonci in mornarji ter francoska pehota. Sledili so številni oddelki belgijske vojske vseh vrst orožja, katerim so se priključili vojni veterani in politični jetniki iz dobe okupacije.

Tem je sledil generalni štab, nato zastave vseh belgijskih polkov, za njimi pa lafeta s krsto pokojnega kralja, na kateri so bili položeni vojaška suknja, z lovorjem okrašena čelada in sablja.

Pred krsto je korakal kardinal nadškof iz Malinesa, ob krsti pa so šli ministrski predsednik ter predsednika zbornice in senata. Povešene glave je stopal kot prvi za krsto prestolonaslednik Leopold v uniformi generala, poleg njega pa njegov brat. Za njim so bili v sprevodu predsednik francoske republike Lebrun, bolgarski kralj, valeški princ, italijanski prestolonaslednik, švedski prestolonaslednik, danski princ Exel, rumunski princ Nikolaj, knez Pavle in drugi.

Nato so prišli člani diplomatskega zbora z vojaškimi atašeji skupina francoskih generalov pod vodstvom generala Weyganda in francoskega vojnega ministra maršala Petaina, angleški admiral sir Robert Keyes in angleški feldmaršal Wiscont Allenby in drugi. Pogrebni sprevod je med streljanjem topov krenil najprej do katedrale sv. Gudule, kjer je imel kardinal žalno svečanost, pri kateri so bile navzoče tudi kraljica-vdova Elizabeta in vse princese.

Po cerkvenih mrtvaških obredih je zaigrala vojaška godba prvega grenadirskega polka v cerkvi belgijsko državno himno, nato so pa dvignili krsto s katafalka. Sprevod se je formiral vnovič in zavil proti Laeknu. Tuji državni poglavarji in princi so stopili v vozove in spremili krsto do Laekna, kjer so blagopokojnega kralja Alberta I. položili v kraljevsko grobnico v tamkajšnji cerkvi.

Ob 2 popoldne je skupina podčastnikov odnesla krsto v grobnico, 21 topovskih strelov pa je naznanilo, da je kralj Albert našel svoj večni pokoj.

Povsod, kjer se je pomikal pogrebni sprevod so tvorile gost špalir nepregledne množice.

Zadušnica v Beogradu

Beograd, 22. februarja. AA. Ob 11. dopoldne se je v katoliški cerkvi v Krunski ulici vršila svečana zadušnica za pokojnega belgijskega kralja Alberta I. Službo božjo je opravil nadškof Rodić v navzočnosti zastopnikov vseh priznanih veroizpovedi. Cerkvenemu opravilu sta prisostvovala tudi Nj. Vel. kralj in kraljica, vsi člani vlade s predsednikom vlade Nikolo Uzunovićem na čelu, ves diplomatski zbor z doyenom papeškim nuncijem Pelegrinettijem, zastopniki senata in Narodne skupščine s predsednikom dr. Ljubomirjem Tomašičem in dr. Kosto Kumanudijem, minister dvora Antić, člani civilnega in vojaškega doma Nj. Vel. kralja, generaliteta s poveljnikom Beograda armijskim generalom Tomićem na čelu, predsednik občine Milutin Petrović, mnogi bivši ministri, pomočnik zunanjega ministra dr. Božidar Purić, upravnik Beograda Manojlo Lazarević, veliko tujih in domačih novinarjev in zastopniki narodnih in kulturnih društev. Šefa centralnega presbiroja je zastopal g. Peter Ivanković, šef oddelka centralnega presbiroja. Prisoten je bil tudi šef tiskovnega odseka zunanjega ministrstva g. Vukašin Životić.

Po cerkvenih obredih je belgijski poslanik Romre de Visnet sprejemal sožalne izjave.

Beograjska radijska postaja je dopoldne prenašala zadušnico v Bruslju, ob 19.30 pa je predaval po radiju dr. Milan Milojević, bivši kraljevski poslanik v Bruslju, o osebnosti blagopokojnega kralja Alberta I.

Žalovanje v dravski banovini

Pogrebni dan smrtno ponesrečenega kralja heroja je tudi Ljubljana na čelu vse dravske banovine počastila z vidnimi znamenji spoštovanja in obžalovanja. Z vseh državnih, banovinskih, občinskih in drugih uradnih poslopij so visele črne zastave, izobešene so bile tudi na nekaterih cerkvah, a po vsem mestu je bila vidna črna zastava, ki je plapolala na grajskem stolpu. Razen črnih so bile ponekod izvešene tudi jugoslovenske trobojke na pol droga. Konzulati so imeli zastave svojih držav izvešene na pol droga od prvega dne, ko je v Ljubljano prispela novica o tragični smrti belgijskega kralja.

Kakor smo prejeli poročila, so tudi vsa mesta in vsi večji kraji v dravski banovini izobesili za dan pogreba žalne zastave ali trobojke na pol droga.

Zahvala belgijskega poslanika

Beograd, 22. februarja. AA. Belgijsko poslaništvo sporoča: Od ure, ko se je izvedelo o tragični smrti kralja Alberta, dobiva poslanik Belgije neprestano z vseh strani in od vseh slojev ganljive izjave sožalja. Globoko ginjan nad temi izjavami ob veliki bolesti, ki je zadela njegovo domovino, kr. poslanik Belgije ne more osebno odgovoriti vsem, ki so mu izrekli sožalje, in jih zato na ta način prosi, da sprejmejo izraze njegove najgloblje hvaležnosti.

Načrti Italije v Podunavju

Danes bodo končani Suvichevi razgovori v Budimpešti — Zveza Italije, Avstrije in Madžarske naj bi paralizirala vpliv Male antante v Srednji Evropi

Budimpešta, 22. februarja. g. Italijanski državni podtajnik Suvich je odšel ob 10. dopoldne v ministrsko predsedništvo, kjer je imel z ministrskim predsednikom Gömbösem daljše posvetovanje. Razgovoru je prisostvoval v začetku tudi zunanji minister Kanya, ki pa je okoli poldneva zapustil konferenco. Posvetovanja so se nato nadaljevala med štirimi očmi. Opoldne je bil Suvich v spremstvu italijanskega poslanika in dveh članov poslaništva na obedu pri državnem upravniku, popoldne pa je imel zopet posvetovanja z Gömbösem.

O rezultatih tajnih razgovorov ni bilo objavljeno doslej še nobeno uradno poročilo in je zato politična javnost za sedaj navezana le na zdravici, ki sta jih imela Suvich in Gömbös na snočnjem banketu in so jih prenašali tudi po radiju. Obema izjavama pripisujejo politični krogi izredno važnost, zlasti pa še Suvichevi, ki je dejal, da se dosedanji razgovori razvijajo v najpopolnejšem medsebojnem razumevanju. Gömbös je v svoji zdravici izjavil, da dobiva madžarsko-italijansko prijateljstvo že sedaj svoje končne in jasne obrise. Splošno naglašajo tako listi kakor politični krogi, da gre za nov politični in gospodarski sistem, ki naj se ustvari v podunavskih deželah.

Uradno poročilo o razgovorih bo izšlo najbrže šele jutri, ko bodo razgovori končani.

Ob 16.30 je prišel Suvich v parlament. Ko je vstopil v diplomatsko ložo, ga je pozdravil predsednik zbornice Almassy, poslanci pa so priredili viharno manifestacijo za madžarsko-italijansko prijateljstvo. Predsednik Almassy je nato sejo prekinil in povabil italijanskega državnega podtajnika, vse poslance in ostale v zbornici zbrane politike na čaj v čast gostu, ki je bil serviran v prostorih parlamenta.

Zvečer je zunanji minister Kanya priredil v Narodni kazini Suvichu v čast večerjo.

Kakor poročajo listi, se vršijo razgovori med Suvichem in Gömbösem deloma v srbohrvaščini, deloma v nemščini, ker Gömbös ne zna francoščine Suvich je, kakor znano, hrvatskega porekla, Gömbös pa je služil kot avstro-ogrski častnik v Zagrebu, Bjelovaru in Varaždinu.

Želje madžarskih legitimistov

Budimpešta, 22. februarja. č. Eden izmed voditeljev madžarskih legitimistov grof Szigray je objavil v »Pester Lloydu« pismo, v katerem skuša pridobiti Suvicha da bi se zavzel za restavracijo Habsburžanov v Avstriji in Madžarski. Med drugim pravi: Usoda Avstrije z zmago režima nad marksisti še ni bila rešena. Z vso gotovostjo se pričakujejo še nove, večje težave. Tudi izjava velesil o avstrijski neodvisnosti, ki je bila objavljena šele po dolgem obotavljanju, ni dosegla svojega namena, ker jo je na drugi strani mogoče razlagati na različne načine. Kakorkoli se prepoveduje vmešavanje v notranje zadeve tuje države. Madžarska ne bo mogla ostati ravnodušna glede avstrijske usode. Isto velja tudi za Italijo. Italijanska vlada je že izjavila, da je pripravljena storiti vse za ohranitev avstrijske neodvisnosti; edini izhod iz današnjega kaotičnega stanja pa bo slej ko prej restavracija Habsburžanov na Dunaju in v Budimpešti.

Nemška ljubosumnost

Berlin, 22. febr. d. Nemški politični krogi motre obisk italijanskega državnega podtajnika Suvicha v Budimpešti z zelo različnimi čuvstvi. »Kölnische Zeitung« je objavila članek, ki je zbudil precejšnjo pozornost in v katerem navaja, da je madžarski ministrski predsednik Gömbös ob priliki zadnjega obiska avstrijskega kancelarja dr. Dollfussa v Budimpešti označil kot namen pogajanj med Madžarsko, Italijo in Avstrijo ustvaritev dalekosežne in velikopotezne zveze med temi tremi državami. Avstrija in Madžarska sta že lani poleti sklenili dogovor o medsebojnem konzultiranju v vseh vprašanjih, ki se tičejo obeh držav in ki naj bi jih reševali sporazumno. Iz izjav Gömbösa se more sklepati, da bo sedaj tudi Italija pristopila k temu konzultativnemu dogovoru. Seveda ni nobenega dvoma, kdo bo pri tem postal odločilni faktor. »Kölnische Zeitung« spominja tudi na načelo, ki ga je svoječasno postavil dr. Seipel za avstrijsko politiko in po katerem ni za Avstrijo mogoča nobena kombinacija brez Nemčije. List poudarja, da je bilo sedaj to načelo opuščeno, in pravi nadalje:

V tem se more videti pač posledica sedanjega razmerja med Nemčijo in Italijo in morda tudi posledica novega preokreta v Mussolinijevi politiki, ki je prišla na njegovo pobudo do izraza v izjavi treh velesil o neodvisnosti in nedotakljivosti Avstrije. Če pospešuje Mussolini svojo delavnost v Podunavju prav sedaj, če izkorišča napetost med Avstrijo in Nemčijo, da bi si zagotovil v Podunavju političen in gospodarski vpliv, če noče počakati na trenutek, ko bi se zopet pričelo sporazumno sodelovanje Nemčije in Avstrije, zbuja to domnevo, da ni resno mislil na pritegnitev Nemčije k sodelovanju v Podunavju in da je v svojem načrtu smatral Nemčijo v glavnem kot protiutež proti Franciji. List vprašuje končno, ali Mussolini ne potrebuje več tega protiuteža?

Le gospodarska vzajemnost vseh malih držav

Pariz, 22. febr. AA. O razgovorih italijanskega državnega podtajnika za zunanje zadeve Suvicha v Budimpešti poroča današnji »Petit Parisien« med drugim:

Sedanji obisk državnega podtajnika Suvicha na Madžarskem zasluži veliko pozornost. Suvichevi razgovori naj pripravijo sestanek Mussolinija, Gömbösa in Dollfussa. Po drugi strani pa gre za osnove avstrijsko-madžarske carinske zveze pod pokroviteljstvom Italije. Ta poizkus, ki naj reši Avstrijo pred Nemčijo, kakor zatrjujejo prizadeti krogi, pa nikakor ne more ustrezati željam Rumunije, Češkoslovaške in Jugoslavije. Bukarešta, Praga in Beograd morajo odbiti vsako namigavanje na revizijo mirovnih pogodb in vsako tozadevno obljubo madžarski vladi, čeprav bi se s tem hotela odvojiti Madžarska od Nemčije. Edina pot iz sedanjega položaja je pot, ki jo je začrtala Mala antanta. Ta pot ne vodi k umetnim tvorbam v srcu Evrope, temveč k pravi gospodarski vzajemnosti med manjšimi državami srednje Evrope. To sodelovanje naj bi bilo neodvisno od velesil, ki naj bi ga samo podprle. Vse druge zamisli so sedaj nemogoče, lahko postanejo fatalne in brez upanja v uspeh.

Izjava dr. Beneša

London, 22. febr. AA. V razgovoru s poročevalcem lista »Morningpost« je dr. Beneš izjavil, da bi bila gospodarska unija med Avstrijo in Madžarsko pod pokroviteljstvom Italije neuspešna. **Sodelovanje se mora raztegniti na vse države srednje Evrope. Blok treh bi zbudil le nezaupanje in hudo kri pri Mali antanti. Potrebno je pravo gospodarsko sodelovanje vseh malih držav v Evropi.**

Berlinski razgovori Edena

Eden odpotuje danes iz Berlina v Rim — Uspeh njegove misije bo znan šele po povratku v London

Berlin, 22. febr. g. Razgovori angleškega delegata Edena so bili danes zaključeni. Eden je bil dopoldne v spremstvu angleškega poslanika Phippsa še enkrat v zunanjem uradu, kjer je imel daljši razgovor z zunanjim ministrom Neurathom. Popoldne je porabil za ogled prestolnice, zvečer pa je sprejel berlinske zastopnike angleškega tiska. Jutri odpotuje v Rim.

Eden je imel v času svojega tridnevnega bivanja v Berlinu dva daljša razgovora s Hitlerjem in vsak dan več konferenc z vodilnimi uradniki zunanjega urada ter vojnega ministrstva. Razen tega je spoznal tudi več drugih članov državne vlade. Današnji večerni listi poudarjajo, da so Edenovi razgovori potekli obojestransko zadovoljivo, imeli pa so samo informativni značaj. Ni šlo za morebitno izpremembo angleške spomenice, temveč samo za medsebojno izmenjavo naziranj. V ostalem je Eden šele nastopil svoje informativno potovanje in se bo moglo šele po njegovem povratku v London reči, ali je imel v razorožitvenem vprašanju sploh kakšen uspeh. Nemške zahteve objavljajo listi v naslednjih štirih glavnih točkah:

1. 300.000 mož milice s kratkotrajno službeno dobo po reorganizaciji državne brambe;
2. dovolitev težkega defenzivnega orožja, ki je bilo doslej Nemčiji prepovedano;
3. izpopolnitev oborožene sile v zraku;
4. Nemčija se zadovolji s kontrolo nad narodno-socialističnimi napadalnimi oddelki in njihovim vojaškim značajem, če sprejmejo slično kontrolo tudi ostale države.

Berlin, 22. febr. g. »Börsenzeitung« zatrjuje, da nemški program glede razorožitve ne vsebuje ničesar, kar bi moglo ostale države zadrževati pri razoroževanju. Kljub temu kažejo vsa znamenja, da se zaradi francoskega stališča v doglednem času ne sme misliti na razorožitev močno oboroženih držav. Če se te dejanske razmere ne bodo izpremenile, je za Nemčijo misel konference med velesilami sedaj neaktualna in neumestna. Iz te opombe se mora sklepati, da tudi pogajanja angleškega delegata Edena, ki je v glavnem prišel v Berlin, da bi spravil Nemčijo nazaj v Društvo Narodov, niso imela nobenega pozitivnega uspeha.

Pariz, 22. februarja. s. Mornariški odbor senata je danes sprejel enak sklep, kakor je bil pred kratkim sprejet v odboru za vojsko in zrakoplovstvo, v katerem se poudarja, da je nemogoče še bolj zmanjšati obrambne sile Francije brez režima mednarodne solidarnosti, ki bi urejeval splošno razorožitev na morju.

Francosko-angleški carinski spor

London, 22. febr. AA. V ministrstvih proučujejo odgovor francoske vlade glede kontingentov in trgovinskih pogajanj z Veliko Britanijo. Francoska nota je spravljiva in dopušča možnost novih trgovinskih pogajanj. Gre za to, da skleneta obe državi novo trgovinsko pogodbo že v bližnji bodočnosti. Kakor znano, je angleška vlada v svoji noti zahtevala od francoske, naj bi sedaj razveljavila svoje zadnje ukrepe proti uvozu angleškega blaga. Prav tako naj bi Francija ne izpreminjala dosedanjih kontingentov za uvoz angleškega blaga v Francijo, zlasti za uvoz premoga. Če Francija na to pristane, bi se pogajanja za novo trgovinsko pogodbo lahko pričela takoj. V nasprotnem primeru mora ostati v veljavi tudi med pogajanji nova angleška carinska doklada v znesku 20 odst. za uvoz francoskega blaga v Anglijo.

Za obrambo miru

London, 22. februarja. AA. Prejšnji teden se je v Bruslju končal mednarodni kongres za obrambo miru. Kongres je sprejel deklaracijo, ki sestoji iz tehle točk:

1. vojno je mogoče preprečiti in civilizacijo rešiti samo s strogo ohranitvijo kolektivnega sistema, ki sloni na pogodbi o Društvu narodov in na Briand-Kelloggovem paktu.

2. Miru ni mogoče ohraniti brez razorožitve, razorožitev pa je mogoča samo v varnosti. Zato morajo narodi plačati ceno za mir s tem da prevzamejo nase odgovornost za preprečitev vojne.

3. Ta odgovornost zahteva od držav — članic Društva narodov, da so vse po potrebi pripravljene braniti vsako izmed njih. Države pa, ki so podpisale Briand-Kelloggov pakt, se morajo posvetovati s članicami Društva narodov, kako naj preprečijo spopad in obnove mir ali pa onemogočijo vsako akcijo, ki bi ogražala skupne napore drugih narodov.

Poslanik Vukčević pri Horthyju

Budimpešta, 22. febr. AA. Novi jugoslovenski poslanik v Budimpešti dr. Aleksander Vukčević je opoldne izročil svoja akreditivna pisma državnemu upravniku Horthyju. Dr. Vukčevića in njegovo spremstvo je sprejel v dvoru madžarski zunanji minister Kanya, ki ga je nato spremil v slavnostno dvorano budimskega dvora, kjer ga je sprejel državni upravnik Horthy. Po izročitvi akreditivnih pisem je državni upravnik sprejel tudi poslanikovo spremstvo.

Poslanik dr. Vukčević je po izročitvi akreditivov izjavil zastopnikom madžarskih listov: »Prihajam s polno vero v bodočnost madžarsko-jugoslovenskega razmerja in bom storil vse, kar bo v mojih močeh, da se ti odnošaji čim bolj razvijejo. Listi lahko v tej smeri mnogo store. V tej veri pričenjam svojo misijo.

Iz Narodne banke

Beograd, 22. februarja. p. Na zadnji seji upravnega odbora Narodne banke je bilo odobreno poročilo o poslovanju banke v preteklem poslovnem letu. Istočasno se je vršilo žrebanje 12 članov upravnega odbora, ki po statutu izpadejo in se morajo njihova mesta na prihodnji glavni skupščini, ki bo 4. marca, na novo izpopolniti. Ob enem je tudi ostalih 12 članov, ki jim funkcijska doba še ni potekla, stavilo svoja mesta na razpoloženje z utemeljitvijo, da so se gospodarske prilike od njihove izvolitve pred tremi leti pa do danes temeljito izpremenile. S tem hočejo dati glavni skupščini možnost, da izvoli docela novo upravo tega važnega zavoda.

Nesreča japonskega letala

London 22. februarja č. V bližini Koreje se je ponesrečilo veliko japonsko vojno letalo. Zadelo je tik nad morsko gladino ob pečino in se razbilo. Izmed šestih potnikov jih je 5 utonilo, poslednji, ki se je rešil, pa je dobil hude poškodbe.

Seja Narodne skupščine

Včerajšnja seja je bila posvečena interpelacijam — Minister Pucelj je napovedal zakon o minimalnih delavskih mezdah — Sarajevska razprava bo končana danes

Beograd, 22. februarja.

Zaradi seje poslanskega kluba JNS se je pričela seja Narodne skupščine šele ob 17.15. Po odobritvi zapisnika je skupščina takoj prešla na dnevni red. Prva je prišla na vrsto interpelacija nar. posl. dr. Stjepana Bačića

O položaju industrijskega delavstva

Interpelacija se konkretno nanaša na prilike v tekstilnih tovarnah v Oroslavlju, toda interpelant je v svojem govoru razširil interpelacijo na vso državo. Dejal je, da se je dosiej upoštevali v prvi vrsti najjačji sloj našega naroda, to je kmečki, toda sedaj so nastopile v industriji take prilike, da je treba tudi delavskemu vprašanju posvetiti vso pozornost. Prva leta po osvobojenju si je naša država prizadevala z vsemi sredstvi ustvariti jugoslovensko nacionalno industrijo. Toda se danes resnično nacionalne industrije nimamo 90 odst. vse naše industrije je importirane iz tujine. Baš v tem je največje zlo, zlasti s socialnega stališča. Tujec, lastnik te industrije, nima smisla za naše socialne potrebe, ker ni naše krvi in z nami nima ničesar skupnega. Kavno zaradi tega so prilike in pogoji, pod katerimi dela naš delavec, tako težki. Socialni zakoni, ki so bili izdani v svrno zaščite naše domače delovne moči in človečanskih pravic našega človeka, se na grob način izigravajo. Četudi je na primer osemurni delovni čas z zakonom preupisan za vsa industrijska podjetja, se izigrava ta določba na docela enostaven, a tembolj oduren način. Zat naše upravne oblasti in nadzorni organi niso v stanju, da bi delavstvo zaščitili. Dostikrat so celo bolj naklonjeni delodajalcu in vrše se razne protekcije. Niti delavske zbornice se ne brigajo mnogo. Zato je potrebno, da se s tem problemom resno bavi Narodna skupščina in s potrebnimi zakonskimi reformami doseže, da se bodo socialni zakoni strogo izvajali in spoštovali. Nad vse važno je tudi vprašanje osebne varnosti delavstva. Nešteto je industrijskih podjetij, kjer ni za varnost delavstva sploh ničesar poskrbljenega. Zato se dogaja tudi toliko nesreč. Odgovorni organi bi morali posvetiti tudi večjo pozornost zdravstvenim prilikam, pod katerimi mora delati naše delavstvo. Nešteto je nehigienskih delavnic, viažnih in temnih, kar da stalno izpodjeda zdravje delavstva.

V svojem nadaljnjem govoru je poslanec Bačić ostro kritiziral tudi poslovanje okrožnih uradov za zavarovanje delavcev, češ da nudijo delavstvu le nezadostno pomoč in podporo največkrat pa sploh nobene, tako da morajo bolniki iskati pomoči pri zasebnih zdravnikih.

Govor ministra Puclja

Na interpelacijo je takoj odgovoril minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivan Pucelj. Na podlagi statističnih podatkov je orisal v svojem govoru splošni položaj delavstva v Jugoslaviji in se nato podrobno bavil s prilikami v tekstilnih tovarnah v Oroslavju. Kar se tiče zaposlitve inozemskih delavcev, sta v teh tovarnah samo dva odstotka tujcev, ki pa so neobhodno potrebni, ker zlasti v tekstilni stroki še nimamo dovolj izurjenih lastnih kvalificiranih moči. Namestitev nekvalificiranih bi mogla povzročiti ne samo milijonsko škodo podjetju, temveč sploh zastoj v obratu, s čimer bi tudi na stotine naših ljudi izgubilo delo in zaslužek. V svojih nadaljnjih izvajanjih je g. minister naglasil, da mu je težaven položaj našega delavstva dobro znan in da tudi dobro ve, kako nizke so delavske mezde. (Medklic: Tujci imajo večje plače, kakor vsi naši delavci skupaj!) »Da, je nadaljeval g. minister, tudi naši odvetniki več zaslužijo kakor pa kmetl« (Smeh!) Dovoljenja za zaposlitev inozemcev pa ne izdaja vlada, ne njegovo ministrstvo, marveč banske uprave po predhodnem zaslišanju Delavskih zbornic, ki brez nujne potrebe prav gotovo ne dajo svojega pristanka za izdaje dovoljenja.

Kar se tiče interpelantovih trditev, da se določbe o osemurnem delavniku ne izvajajo, je g. minister omenil primer oroslavskih tekstilnih tvornic, kjer so bila podjetja najstrožje kaznovana, čim so oblasti izvedele, da kršijo te zakonske predpise. Oškodovano delavstvo je prejelo za nadure po zakonu predpisano odškodnino. Enako kakor tu, se postopa v vsakem primeru kjerkoli se dozna za tako izkoriščanje delavca. V ostalem pa ima delavstvo v vsakem primeru odprto tudi sodno pot, da si zagotovi svoje, z zakonom mu zajamčene pravice. Oblasti prav tako strogo nadzirajo podjetja v pogledu higienske in varnostne ureditve. Res je še mnogo podjetij, ki nimajo vsem zahtevam odgovarjajočih delavnic, vendar pa je treba upoštevati tudi sedanjo gospodarsko krizo in ne onemogočiti s predrakoničnimi ukrepi obratovanja sploh. To pa še ne pomeni, da bi oblasti to stanje mirno trpele, marveč streme za tem, da se vsi taki nedostatki čim prej odpravijo.

Obravnavajoč vprašanje delavskih mezd je minister Pucelj dejal, da mu je kot ministru socialne politike predobro znano, da sodobne delavske mezde ne zadostujejo niti za najnujnejši eksistenčni minimum. Temu pa je v prvi vrsti vzrok nazadovanje konjunkture kot posledica splošne gospodarske krize, ki je silila podjetnike k znižanju režij. Ministrstvo socialne politike z vsemi svojimi podrejenimi organi si neumorno prizadeva, da povsod prepreči eksploatiranje delavstva in da ohrani nivo delavskega zaslužka na kolikor mogoče primerni višini. To ni le v interesu delavstva, marveč tudi v interesu podjetnikov samih, ki bi bili z nadaljnjim nazadovanjem kupne moči širokih delavskih slojev sami najbolj prizadeti. Ob zaključku svojega govora je minister Pucelj ob splošnem odobravanju zbornice izjavil da bo v najkrajšem času predložil Narodnemu predstavništvu predlog zakona o minimalnih delavskih mezdah.

Debata

Interpelant dr. Bačić se z odgovorom ni zadovoljil. Opozarjalo je zlasti na to, da zaslužijo delavci povprečno komaj 250 do 300 Din tedensko, a od tega morajo plačati še prispevke za bolniško zavarovanje, davke in razne druge odtegljaje, tako da jim za življenje sploh nič ne ostane.

Izvajanjem interpelanta se je pridružil tudi narodni poslanec dr. Milan Metikoš, ki je zahteval, naj se inozemski delavci enostavno izženejo in nastavijo na njihova mesta domače delovne moči, ki jih imamo dovolj na razpolago. Ni skoraj podjetja, v katerem bi ne bili zaposleni inozemci tudi na takih mestih, kjer niti ni potrebna kaka posebna kvalifikacija in kjer bi jih mogel nadomestiti sleherni naš človek. Dočim pa imajo ti inozemci horendne plače, je domače delavstvo naravnost skandalozno plačano. Govornik poziva ministra za socialno politiko, naj izda energične ukrepe za zaščito domačih delovnih moči.

V istem smislu je govoril nato še narodni poslanec dr. Nikola Kešeljević, nakar je narodni poslanec dr. Živojinović predlagal prost prehod na dnevni red, kar je skupščina z večino glasov sklenila.

Druga točka dnevnega reda je bila interpelacija narodnega poslanca dr. Stjepana Bačića

o zaposlitvi inozemcev v trgovini in industriji

V utemeljevanju svoje interpelacije je navajal, da so se v prejšnjih časih naši delavci v velikem številu zatekali v Ameriko, Francijo, Belgijo in Nemčijo. Že pred leti je najprej začela Amerika sistematično omejevati priseljevanje naših ljudi, v zadnjih letih pa so temu zgledu sledile tudi vse druge države. Tam pa, kjer so naši ljudje še našli kruh, morajo opravljati najtežje in najnižje delo. Dejansko danes ni nobene države več, do katere bi morali v pogledu zaposlitve inozemskih delavcev imeti še kake posebne obzire, znane pod pojmom reciprocitete. Kljub temu pa je vsa naša socialna politika še vedno usmerjena docela v tem pravcu in to celo za one države, v katerih naš človek niti poprej nikdar ni našel kruha. V naših trgovskih podjetjih, zlasti pa v naši industriji je zaposlenih še dandanes izredno veliko število ne samo strokovnih moči, marveč tudi navadnih ročnih delavcev iz inozemstva, vse to pa pod izgovorom, da gre za specialno kvalificirane delovne moči. Če je bilo to razumljivo pred 10 leti, je to nevzdržno danes, ko bi bili morali ti inozemski strokovnjaki po jasnih določbah zakona že davno izobraziti naše domače delovne sile za take posle. In tudi res že imamo toliko domačih kvalificiranih delavcev in mojstrov, zlasti pa še pisarniških in komercialnih moči da bi jih ne mogli zaposliti niti tedaj, če bi izgnali vse inozemce. Domači delavec zasluži mesečno največ 800, mojster pa 800 do 1.000 Din dočim se plačuje inozemcem z enakimi sposobnostmi po 10 tisoč in še več mesečno na škodo vsega našega narodnega gospodarstva.

Drugi odgovor ministra Ivana Puclja

V svojem odgovoru g. minister Pucelj predvsem naglasil, da se v vprašanju zaposlitve inozemcev povsod močno pretirava. Pri izdajanju dovoljenj za zaposlitev inozemskih delovnih moči se postopa z vso rigoroznostjo ter se izdajo odnosno podaljšajo dovoljenja samo v primerih, kjer se izkaže to po vsestranski raziskavi kot neobhodno potrebno. Zaradi čim strožjega izvajanja tega načela je izdalo ministrstvo za socialno politiko navodila, po katerih so se pri banskih upravah osnovali posebni odbora za izdajanje takih dovoljenj.

Ti odbori imajo dolžnost, da v vsakem konkretnem primeru z največjo pazljivostjo prouče stanje na domačem delovnem trgu in da v notenem primeru ne dopuste zaposlitve inozemca, če je na razpolago domač človek. Pa tudi tam, koder se izdajo dovoljenja, se upošteva to, kako se v dotični državi postopa z našimi ljudmi in ali uživajo naši ljudje tam enake ugodnosti, kakor jih imajo tujci pri nas. Res pa je kljub vsemu temu strogemu postopanju še mnogo primerov, da so zaposleni docela nepotrebni inozemci in ministrstvo je že pred meseci izdalo strog nalog, da se taka dovoljenja revidirajo in vsi inozemci, ki niso neobhodno potrebni, odstranijo. Na drugi strani pa se v številkah silno pretirava. Med inozemce prištevajo mnogi tudi ruske begunce, katerim vendar ne moremo odpovedati gostoljubnosti, saj jim je po ogromni večini Jugoslavija postala prava domovina. Razen tega je pri nas mnogo tujih državljanov jugoslovenske narodnosti, med njimi zlasti mnogo beguncev iz Julijske Krajine. Na drugi strani pa je treba tudi upoštevati, da imamo z mnogimi državami sklenjene konvencije, ki se jih moramo držati. Naposled ne smemo pozabiti, da je skoraj milijon naših ljudi zaposlenih v inozemstvu, od tega nad 120.000 samo v evropskih državah, dočim imamo mi vsega največ 40.000 inozemcev, a na osnovi izdanih dovoljenj samo 18.000. Če bi se postavili mi na stališče, da kratkomalo izženemo vse te inozemce, bi se kaj lahko zgodilo, da bi nam jutri poslali nazaj vse naše ljudi, kar bi položaj na našem delovnem trgu neznosno poostrilo.

Obračun z demagogijo

Interpelant posl. Bačić se tudi s tem odgovorom ni zadovoljil in je skušal zlasti pobijati navedbe ministra g. Puclja, da se moramo ozirati na naše lastne ljudi v inozemstvu; taki obziri niso potrebni, ker je večina naših ljudi v Ameriki in na Češkoslovaškem.

Nar. posl. Krstić je v svojem govoru ostro obračunal z opozicionalno demagogijo. Ob viharnem pritrjevanju zbornice je naglasil, da so vse te interpelacije proračunane na politični efekt in da želi opozicija s takim postopanjem v teh težkih časih samo širiti nezadovoljstvo med že itak hudo prizadetim prebivalstvom, zlasti pa med delavstvom in brezposelnimi. Če bi bile te stvari današnjim opozicionalcem res tako pri srcu, bi bili morali priti s svojimi predlogi takrat, ko so bili še člani večine. Takrat bi se bilo pokazalo, ali mislijo iskreno in resno. To, kar sedaj počenjajo, pa je čista demagogija. Kdor pogleda na delo, ki je bilo izvršeno v teku zadnjih treh let, mora iskreno priznati da sta si vlada in večina stalno prizadevali, reševati vse aktualne probleme tako, kakor zahtevajo interesi naroda in države. Tudi za omilijenje socialne krize je bilo v teh letih storjenega več, kakor vseh deset let poprej.

Treba je samo pogledati na zakonodajno delo, na uredbe, ki jih je izdala vlada, in na celo vrsto drugih ukrepov, ki vsi streme samo za tem, da se najbednejšim in najsiromašnejšim olajša življenje in pomaga, da prebrodimo sedanje težke čase. Gospodje bi radi pretvorili Narodno skupščino v političen zbor in vršili volilno agitacijo. Tako početje je tem bolj vredno obsojanja, ker *ovira važno delo Narodne skupščine, ki nujno čaka rešitve in ki se prav tako nanaša na reševanje aktualnih socialnih in gospodarskih problemov.* Gospodje niso našli nič drugega, kakor da so sedaj začeli preganjati kot inozemce ruske begunce, ki so se z nami borili za osvobojenje. Zaletavajo se v primorske begunce in bi jih menda radi izročili fašističnemu tribunalu. Naš narod, naše delovno ljudstvo je mnogo bolj trezno in preudarno in ve, da *danes ni časa za prazne besede in grmeče fraze, marveč za resno, stvarno in trezno delo.* Zato predlaga prost prehod na dnevni red, kar je zbornica brez debate osvojila.

Seja je bila nato zaključena. Prihodnja seja bo jutri dopoldne. Na dnevnem redu je nadaljevanje debate o poročilu imunitetnega odbora glede izročitve poslanca Husejina Kadića sodišču zaradi sarajevske afere.

Seja poslanskega kluba JNS

Beograd, 22. febr. p. Danes popoldne pred sestankom skupščine je bila seja poslanskega kluba JNS. Sejo je otvoril z daljšim govorom ministrski predsednik in predsednik stranke g. Nikola Uzunović, viharno pozdravljen od vseh navzočih. Gosp. Uzunović se je v svojem govoru dotaknil skupščinske debate o sarajevski aferi in podčrtal, da je vlada takoj, ko je izvedela za to afero, podvzela vse potrebne korake, da se zaščiti država vsake škode in da se krivci najstrožje kaznujejo. Vsi, ki so bili kakorkoli udeleženi pri tej aferi, so bili aretirani in se je država vknjižila na njihovo premoženje. Sedaj pa skuša opozicija v skupščini izkoriščati to debato, da bi sebe povzdignila. Od tod tudi izvira zahteva opozicije, naj vlada izda poseben korupcijski zakon. Že davno poprej je vlada sklenila in začela pripravljati tak zakonski načrt, ki ga je predsednik vlade tudi že napovedal v Narodni skupščini o priliki prve debate o tej aferi.

V svojem nadaljnjem govoru je g. predsednik vlade pozval narodne poslance, naj ostanejo zbrani v Beogradu, ker bo finančni odbor po vsej verjetnosti že jutri končal svoje delo ter se bo že v soboto pričela v plenumu Narodne skupščine načelna razprava o proračunu. Zato bo imel poslanski klub jutri posebno sejo, na kateri bo določil govornike za načelno razpravo. Izvajanja predsednika vlade je poslanski klub sprejel z velikimi ovacijami.

Amandmani pred finančnim odborom

Beograd, 22. februarja. d. Finančni odbor je danes pod predsedstvom dr. Slavka Šećerova zasedal ves dan. Razpravljal je o amandmanih kmetijskega in gradbenega ministrstva, ministrstva za gozdove in rudnike ter ministrstva za trgovino in industrijo. Govorili so med drugimi gg. Miloje Šokić, Ivan Mohorič, Bogoljub Kujundžić, Ilija Mihailović, Mihajlo Živančević, dr. Svetoslav Popović, Oton Gavrilović, Milutin Stanojević itd. Z nekaterimi izpremembami je finančni odbor sprejel vse amandmane. Seji so prisostvovali tudi minister brez portfelja dr. Albert Kramer, minister za trgovino in industrijo in zastopnik kmetijskega ministra dr. Juraj Demetrović, finančni minister dr. Milorad Djordjević in gradbeni minister in zastopnik ministra za gozdove in rudnike dr. Stjepan Srkulj

Avstrijski eksperimenti

Nova akcija za združitev nacionalnih elementov — Heimwehrovci v nižjeavstrijski deželni vladi

Dunaj, 22. febr. g. V Avstriji skušajo sedaj združiti vse nacionalne kroge v domovinski fronti. Popoldne se je vršil pod predsedstvom dvornega svetnika Mittermanna, znanega velenemškega voditelja, ustanovni občni zbor nemškega ljudskega pokreta. Mittermann je izjavil, da si je ta pokret postavil nalogo, združiti vse nacionalne kroge v sodelovanju za stanovsko idejo vlade. Državni tajnik za državno obrambo generalni polkovnik knez Schönberg-Hartenstein je s posebnim pismom pozdravil ta pokret in njegova prizadevanja.

Na današnji seji nižjeavstrijskega deželnega zbora je bil na predlog deželnega glavarja Reitherja soglasno izvoljen za namestnika deželnega glavarja major Baar, dosedanji poslevodeči namestnik deželnega vodje nižjeavstrijskega Heimatschutza.

Linz, 22. februarja s. Preki sod v Linzu je danes zaradi zločinskega umora nekega nadporočnika in dveh alpskih lovcev na Polygonovem trgu v Linzu obsodil pomožne delavce Bulgarija, Schwinghammerja in Gschwandtnerja zaradi zločina umora v sporazumu na smrt na vešalih. Obsodba bi se morala izvršiti najprej nad Schwinghammerjem, nato nad Gschandtnerjem in nazadnje nad Bulgarijem. Obešen je bil ob 17.30 samo Bulgari, ostala dva pa sta bila pomiloščena v doživljenjsko ječo.

Gradec, 22. febr. s. Uradno objavljajo, da so izmed socialnodemokratskih strankinih funkcionarjev iz Gradca ostali v zaporih še predsednik zbornice za delavce in nameščence Hans Muchitsch, deželnozborski poslanec Rosenwirth ter strankini tajniki Fuchs, Hladnik in Wendl.

Obisk francoskih in belgijskih socialistov

Pariz, 22. febr. s. Socialistični poslanec Jean Longuet, podpredsednik zbornične komisije za zunanje zadeve, je odpotoval danes v spremstvu člana angleške spodnje zbornice Daltona na Dunaj. Kakor zatrjujejo, bosta prišla na Dunaj tudi belgijski poslanec De Broucquere in neki švicarski socialist. Longuet je odpotoval na Dunaj s pristankom francoske vlade in je imel včeraj z zunanjim ministrom Barthoujem daljši razgovor o Avstriji.

Nova žrtev Staviskega

Umor sodnika, ki se je bavil s preiskavo v aferi Staviskega — Staviski vohun madžarskih fašistov in hitlerjevcev

Pariz, 22. febr. d. Veliko senzacijo je zbudila skrivnostna smrt 50-letnega svetnika pariškega apelacijskega sodišča Princea, ki je postal žrtev zavratnega umora. Prince je včeraj odpotoval iz Pariza, da bi obiskal svojo mater v Dijonu, ki je obolela, danes pa so našli na železniški progi v bližini Dijona njegovo truplo grozno razmesarjeno. Princea so brzkone zvabili v zasedo ter ubili, truplo pa nato zavlekli na železniško progo, kjer ga je razmesaril vlak. Prince je bil že dve leti nameščen v oddelku pariškega državnega tožilstva, v katerem so se bavili izključno s finančnimi primeri. Pokojni Prince je aktivno sodeloval pri razčiščevaniu afere Staviskega.

Zdravniki so ugotovili, da so Princea neznanci prej zastrupili in ga položili na tračnice, ko je bil že nezavesten. Truplo so obducirali, notranje dele telesa pa poslali v pariški zdravniški zavod, da jih kemično preiščejo. Listi sklepajo, da so Princea umorili sokrivci Staviskega. Predsednik pariškega kazenskega sodišča je izdal službeni komunike, v katerem pravi, da so vsi dokumenti, ki se nanašajo na Staviskega in njegove afere, nedotaknjeni. Desničarski listi grozijo z novimi nemiri, če policija ne izsledi njegovih morilcev. »Populaire« se celo vprašuje, kdo bo naslednja žrtev Staviskega.

Glede na glasove, ki krožijo v zadnjem času, da je Aleksander Staviski vohunil v Franciji za tuje države, piše posl. Leon Blum v današnjem »Populairu« med drugim:

Vesti, da je Staviski vohunil v Franciji, nas niso iznenadile. Že v začetku bayonnske afere smo domnevali, da je bil Staviski agent madžarskih fašistov in celo agent Hitlerja v Franciji. Sedaj vprašujemo, ali bi ne bilo dobro, če bi se preiskava o tajinstvenem umoru sodnika Princea razvila v zvezi s tem vohunskim delovanjem Staviskega. Sedaj preživljamo, pravi Leon Blum, hude čase. Nekateri fanatiki so taki, da nas njihova dejanja ne morejo več iznenaditi in da gredo tudi preko človeških življenj.

Vojni dolgovi

Ljubljana, 22. februarja

Snoči se je v gostilni pri Slovši v Trnovem vršil sestanek delavne kolezijske organizacije JNS. Na dnevnem redu je bilo predvsem predavanje senatorja dr. *Rožiča* o vprašanju vojnih dolgov in nemških reparacij. Sestanek je nudil živo sliko okraja, v katerem dela ta malo glasna, pa zato nič manj živahna organizacija stranke, ki je po pravici nacionalna in socialna obenem: prostor so napolnili predvsem delavci, nameščenci in mali obrtniki, kakor je pač vsa Kolezija okraj malega človeka.

G. senator je svoja izvajanja zasnoval temeljito in izčrpno. Vprašanje vojnih dolgov je eno tistih vprašanj povojne dobe, brez katerih rešitve tudi sanacija svetovne gospodarske krize ni mogoča — Posojila, ki jih je dala Amerika zavezniškim državam od začetka svetovne vojne pa do svojega vstopa v vojno (1. aprila 1917), znašajo v celoti 3338 milijonov dolarjev. Stara kraljevina Srbija v tem času v Ameriki ni iskala nobenih posojil, pač pa si je iz posodila od Vel. Britanije 59 milijonov dolarjev, od Francije pa 16 milijonov. Dne 1. aprila 1917 pa je Amerika s tkzv. Liberty Bons Acts sklenila notranje posojilo do najvišjega zneska 5 milijard dolarjev z namenom, da se iz donosa tega notranjega posojila morejo dajati zavezniškim državam krediti do 3 milijard za vojni material, nabavljen v Ameriki.

Dne 24. septembra istega leta so Zedinjene države dovolile nove 4 milijarde kredita, dne 4. aprila 1918 še poldrugo milijardo ni 9. julija istega leta zopet poldrugo milijardo. Od celotne vsote, kreditirane na podlagi Liberty Bons Acts, so prejele: Vel. Britanija 4.5 milijarde, Francija 3 milijarde, Italija 1.5 milijarde, Belgija 349 milijonov, Jugoslavija 26.8 milijona, Rumunija 25 milijonov in Grčija 15 milijonov dolarjev. Razen tega je bil predsednik USA pooblaščen, da sme prodati na kredit ves odvišni ameriški vojni materijal, ki se je nahajal na evropskih bojiščih, v vrednosti nad pol milijarde dolarjev. Od tega zneska je Jugoslavija prevzela 25 milijonov dolarjev. S posebnim zakonom z dne 25. februarja 1919 je Amerika ustanovila fond 100 milijonov dolarjev za preskrbo evropskih in drugih držav z življenjskimi potrebščinami. V celoti so vsa ameriška posojila v gotovini, v volnem materijalu in v živilih dosegla znesek 10 milijard dolarjev, od česar odpade na Jugoslavijo 51 milijonov dolarjev.

Po vojni je seveda vedno bolj kazalo, da države-dolžnice, ki jih je štiriletna vojna gmotno povsem izčrpala, teh težkih obveznosti ne bodo mogle prenesti, zlasti ne, ko tudi Nemčija ni državam-zmagovalkam krila svojih dolgov za reparacije. Po dolgotrajnih pogajanjih se je predvsem po zaslugi Francije dosegel sporazum, tako da so se vojni dolgovi nasproti Ameriki reducirali: Franciji na 60.3 odstotka, Italiji na 80, Jugoslaviji na 76, Rumuniji na 37 itd. Kakor je različno odmerjen dolg, tako je tudi obrestna mera različna: Vel. Britanija plačuje po 3.3 odst., Francija 1.6 odst., Italija samo 0.4 odst., Jugoslavija po 1 odstotek.

Dolgovi zaveznic *Veliki Britaniji* znašajo nekaj nad 1 milijardo funtov. Jugoslavija je v tem znesku udeležena z vsoto 32.3 milijonov funtov. Največ dolguje Angliji Francija (676 milijonov), najmanj pa Belgija (9 milijonov).

Francija je dala velike kredite v prvi vrsti Rusiji, katerih stanje je v januarju 1929 preseglo 7.5 milijarde frankov, medtem ko je vsem drugim zaveznicam skupaj posodila samo nekaj nad 5 milijard. Naša država je po stanju 1. januarja 1919 prejela 1.8 milijarde frankov. Sporazum med Francijo in Jugoslavijo je prinesel znižanje prvotnega dolga na eno četrtino in določa odplačevanje v 38 letnih obrokih od l. 1929. do 1966.

Predavanje g. senatorja so poslušalci sprejeli z živim zanimanjem, nato pa se je pri Slovši razvil še tovariški pomenek o raznih aktualnih političnih in komunalnih zadevah.

JNS v celjskem srezu

Občni zbor občinskih organizacij v Petrovčah, na Teharju in v Velikih Pirešici.

Celje, 21. februarja.

Občinska organizacija JNS za občino Petrovče je imela redni občni zbor v soboto zvečer v Vodenikovi restavraciji pri kolodvoru v Petrovčah. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik g. šolski upravitelj Wudler, ki je pozdravil številne udeležence, zlasti pa gg. narodnega poslanca Ivana Prekorška, predsednika sreske organizacije JNS dr. Kalana in sreskega veterinarja Šribarja. Predsednik je nato poročal o uspešnem delovanju strankine organizacije. Tajniško poročilo je podal g. Pečar, blagajniško pa g. Dolinar. Pri volitvi je bil izvoljen v bistvu stari odbor s predsednikom g. Wudlerjem. V odboru so vse vasi petrovške občine primerno zastopane.

Narodni poslanec Ivan Prekoršek je poročal o novih zakonih in zakonskih predlogih, o delu Narodne skupščine in o raznih zadevah, ki se tičejo petrovškega okoliša, g. dr. Kalan o političnih in organizacijskih vprašanjih ter občinskih volitvah, sreski veterinar g. Šribar pa o državni politiki. Vsi govori so bili sprejeti z živahnim odobravanjem. Gg. poslancu Prekoršku in predsedniku sreske organizacije JNS dr. Kalanu je bila zoglasno izrečena zahvala in zaupnica za njuno požrtvovalno delo. Ob koncu se je razvila stvarna debata o raznih krajevnih in drugih zadevah, v kateri sta dajala gg. poslanec Prekoršek in dr. Kalan potrebna pojasnila.

V nedeljo dopoldne se je vršil v gostilni g. Cajhna na Teharju dobro obiskan redni občni zbor občinske organizacije za Teharje. Zborovanja so se poleg Teharčanov udeležili tudi člani iz Št. Lovrenca pod Propinom in s Svetja. Predsednik organizacije g. Joško Cajhen je ob otvoritvi iskreno pozdravil vse navzoče, med njimi gg. narodnega poslanca Prekorška in predsednika sreske organizacije dr. Kalana. Poročilom odbornikov o živahnem delovanju organizacije v preteklem letu je sledila volitev novega odbora. Izvoljen je bil po večini dosedanji odbor s predsednikom g. Cajhnom, tajnikom g. Stautom in blagajnikom Videmškom. Št. Lovrenc zastopajo v odboru gg. Ocvirk, Gajšek, Dobrišek in Jerin; Svetje pa gg. Klepej, Mlekuš, Sevšek in Jurij Romih.

Sledili sta poročili gg. narodnega poslanca Prekorška in dr. Kalana, ki sta bili sprejeti z burnim odobravanjem. Občni zbor je soglasno izrekel zaupnico g. poslancu za njegovo neumorno in uspešno delo.

Istega dne popoldne je imela redni občni zbor tudi občinska organizacija JNS za občino Veliko Brežico. Občni zbor je vodil predsednik g. Štamol in pozdravil številne udeležence. Po govoru župana g. Cokana so poročali predsednik, tajnik in blagajnik o delu organizacije. Pri volitvi je bil izvoljen po večini dosedanji odbor s predsednikom g. Štamolom. V novem odboru so zastopane vse vasi te velike občine.

Po zanimivih poročilih gg. poslanca Prekorška, dr. Kalana in sreskega veterinarja Šribarja, ki so bila sprejeta z živahnim pritrjevanjem, je občni zbor izrekel g. poslancu Prekoršku in dr. Kalanu zaupnico in zahvalo. Ob koncu lepo uspelega zborovanja sta gg. poslanec Prekoršek in dr. Kalan dajala pojasnila o raznih gospodarskih in krajevnih zadevah.

Imenovanje k državnemu sodišču

Beograd, 22. februarja p. Za člana državnega sodišča za zaščito države v Beogradu je imenovan sodnik apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Leopold Vičar.

Napredovanja

Beograd, 22. februarja p. V višjo skupino so napredovali višji pristav šumske uprave v Laškem inž. Ivan Jelinič ter šumarja Valentin Tomše pri sreski upravi v Ljubljani in Gustav Kordon pri sreski upravi v Logatcu.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Vedro, le ponekod nekoliko bolj oblačno, podnevi toplo, ponoči mraz. — Situacija včerajšnjega dne: Velik ciklon, ki se je v zadnjih 24 urah naglo razširil čez vso severno Evropo, je znatno oslabel. Na zapadu se je pojavila barometrska depresija s snegom in dežjem, razširila pa se je le do srednjega dela centralne Evrope.

Dunajska vremenska napoved za petek: Pretežno jasno; zjutraj mraz, podnevi južno do 1000 m visoko. V ostalem ni sigurno, ali bo lepo vreme trajalo še več dni.

Naši kraji in ljudje

Ekvinokcij v Prekmurju

Kakor smo poročali, je bil prof. dr. Pavel *Strmšek* postavljen za ravnatelja gimnazije v Murski Soboti. Po petnajstih letih živahnega dela se je dr. Strmšek nedavno poslovil od Maribora in nastopil svojo ravnateljsko službo. Poslal nam je naslednje pismo iz lepega, a vedno še omalovaževanega in zapuščenega Prekmurja:

Hvala ti, prijatelj, da si mi razodel ob pozni uri novico: zato, ker sem šel na službovanje v Prekmurje, zato so ti zatrjevali, da sem kazensko premeščen; ko pa se je bila stvar odlagala, so se hudovali, hinavci. Je že prav, saj res nihče ne ve, kako je na svetu: kar je temu v plačilo, je drugemu v kazen. Posebno pa še v današnjih dneh: saj nikoli ne veš, če nisi stopil sosedu na kurje oko in storil bo vse proti tebi; morebiti si mu le napoti, ker je požrešen in bi hotel imeti še tvoj delež, pa ti bo nasprotnik, dokler mu ne obtiči grižljaj v grlu. In ti hvališ boga, da je svet tako velik, da tudi drugje sije solnce; pljuneš na pot, zamahneš z roko in se okreneš. Ni važno, kam greš, važno pa je, da sploh greš, da ne segnješ in ne strohniš.

In tako se ti ustavi popotna palica v Prekmurju, v tistem Prekmurju, ki smo ga tako objokovali, tako ljubili, dokler ga nismo imeli, in ki ga sedaj tako krvavo žalimo. — Sto rok mi je stiskalo desnico v slovo, v sto obrazih sem čital sožalje, da moram v Prekmurje, če že ni tega izgovoril jezik. Pa bili so, tudi teh je bil dobršen del, ki so bili toliko odrti, da so to svojo misel izrekli z besedo: Le kaj si storil, da te pošiljajo v Prekmurje? Pa zakaj ne odkloniš, zakaj se ne braniš, saj imaš zveze: poglej druge, gredo v Ljubljano in Beograd, pa se obranijo; kaj si se ti tako zameril, da nimaš nobenega zagovornika več? Pomisli na gledališče in kino, pomisli na kavarne in kleti, po vsem tem ti bo tako dolg čas. Tako so govorili in so pošteno mislili v srcu.

Pa so bili tudi sentimentalni, ko je šlo za res: glej, 18 let smo skupaj brez najmanjšega nesoglasja, sedaj pa hočeš rušiti naš kader? In bilo jim je težko, ko so videli, da je njihova misel zadela... Pa so bili drugi, ki so vedeli, da je Prekmurje tudi njiva našega polja, vredna vse ljubezni, njiva, ki jo je treba tudi orati in obdelovati in še posebno skrbno, da ne postane goličava, ki jo je kmet opustil, ker mu ni donašala koristi, kakor da bi ne bila njegova. Pa mi je rekel prijatelj: Sram nas mora biti: togujemo za izgubljeno Koroško, Prekmurja pa niti ne poznamo, ga ne ljubimo, ga zaničujemo... Pozdravljen, ki si tako govoril! Ti si pravi nacionalist, pa če bi te ne bilo videti na nobenem shodu in pri nobeni manifestaciji!

In tako je zasijalo solnce nad Prekmurjem prvi dan in je sijalo, ko so se vlačile megle ob Dravi in Savi. Ponoči so brnele žice od mraza in zgodnji ekvinokcij je zatulil svojo pesem. Naj le tuli, da se poživi kri, da se izkristalizirajo moči: kdor je najboljši, ta bodi vodnik!

Resnico o Prekmurju piše že vsakteri list: če bi bila takole na dlani, saj bi si sama utrla pot. Pa je zakopana in zagrebena, da ne more na dan. Izkopavajo jo, izgrebajo že 15 let, pa je še niso izkopali in ne izgrebli...

Tako ti je postavljeno to Prekmurje, da ga imaš vcepljenega med dve nemirni sosedi; od tam valovi duh v Prekmurje, saj preko Mure so slabe poti. Povsod so speljane ceste in steze, da greš, koder ti sveti solnca pot. Prekmurje pa je usmerjeno le na eno edino stran, ki te vodi v zaprto ulico; zakaj ga pač Stvarnik ni privezal na kak center, da bi od njega živelo in mu dalo novega življenja! Pa ti toži Maribor, da so mu vzeli zaledje, da so ga gospodarsko uničili; pred vrati pa ima to bogato in silno Prekmurje, silen rezervoar ljudi in pridelkov, pa ga ne pritegne nase. Kaj bi bil Maribor, če bi peljala železna cesta iz Prekmurja preko Slovenskih goric naravnost na ta severni naš center! Pa da bi bila že vsaj navadna vozna cesta, ali da bi bila vsaj hitra in ugodna zveza preko Ljutomera in Ormoža!... Železnico so gradili zato, da so pri njej štedili in zato je zdaj vlak na njej tako počasen. Zakaj bi tudi ne? Naj čuti pastorek, da je pastorek, kajti drugače bi se še pomešal med prave sinove. In vsi, ki mislijo, da gredo v obljubljeno deželo, ki gredo polni dobre volje, polni veselja do dela, vsi ti so zaznamovani. Prav ti je, zakaj se mešaš med popotnike, zakaj ne sediš rajši doma in ne piješ leno medice in ne ješ belega kruha! Nehvaležnež, narod te bo zaničeval, kakor zaničuje pokrajino, v katero si se podal in bo vrgel za teboj štempelj svoje kazni. In zato zahvaljen, prijatelj, za tvojo novico, da vem, kadar pretresa ekvinokcij Prekmurje, da tudi domovina ne ljubi svojih pastorkov in ni hvaležna niti svojim sinovom za njihovo ljubezen. In tako mi bo lažje pri srcu. *Dr. Pavel Strmšek.*

Slovenec kot nemški jezikoslovec v 18. stoletju

Ljubljana, 22. februarja

Prosvetni inspektor g. Wester, priznan raziskovalec naše literarne zgodovine, je v sredo zvečer v ljubljanskem Rotarskem klubu naslikal poslušalcem markantnega slovenskega rojaka, ki je živel pred skoro dvema stoletjema in igral v takratnem literarno-znanstvenem življenju nemških pokrajin veliko vlogo. Bil je to Janez Žiga Valentin Popovič, doma iz Arclina pri Vojniku. Študiral je v Gradcu in doštudiral teologijo, vendar pa ni bil posvečen v mašnika. Bil je potem profesor na raznih takratnih srednjih šolah, večino svojih mladih let pa je prebil na potovanjih. Spoznal je skoro vso srednjo Evropo in vso Italijo, se preživljal, kakor je ravno naneslo, in študiral vedno nove znanstvene panoge. Zlasti ga je zanimalo prirodoslovje in zelo ostri so bili njegovi očitki, da šole tako popolnoma zanemarjajo to bistveno stran splošne izobrazbe. Razvil se je v dobrega botanika, s posebno ljubeznijo pa se oklenil gob, ki jih je znanstveno obdelal, kakor še nikdo pred njim; mnoge gobe nosijo danes imena, ki jim jih je dal on.

Glavno svoje delo pa je Popovič posvetil študiju jezika na žalost zaradi takratnih razmer v prvi vrsti nemškega. Pridobil si je tak renomé, da ga je cesarica Marija Terezija l. 1753. poklicala na Dunaj za profesorja nemškega jezika na dunajski univerzi. Kljub napadom in intrigam, ki jim je bil izpostavljen kot Slovan — nasprotniki so ponovno širili na Dunaju proti njemu celo letake, da jih »ein Krainer« ne bo učil nemščine — je vztrajal 14 let, potem pa odšel v pokoj. Sedem let, ki mu jih je usoda še dala, je preživel kot samotarec v Perchtoldsdorfu pri Dunaju, kjer si je zgradil hišico, z visokim zidom ločeno od sveta.

V jezikoslovju je Popovič dosledno propagiral načelo, da mora abeceda za vsak zvok imeti samo en znak (torej ne sch ali sh, marveč š itd.). Po njegovem bi se morala vsaka beseda pisati tako, da bi jo lahko pravilno čital in izgovoril tudi tujec, ki dotičnega jezika prav nič ne razume. Popovič takrat s svojo zahtevo ni prodrl, šele skoro sto let kasneje pa je njegova načela prevzela in več ali manj dosledno izvedla večina slovanskih narodov. Ljubljanska študijska knjižnica hrani del rokopisa o slovensko-nemškem slovarju, ki ga je Popovič pripravljal, a ne dovršil. V njem so š, ž in č označeni vsi že samo z eno črko. Zato so mu bili — še dolgo po njegovi smrti — hudi nasprotniki tudi oni Slovenci, ki so se v »črkarski pravdi« tako trdovratno upirali reformi naše abecede.

Janez Popovič, ki se je vedno priznaval in štel za Slovenca, je bil rojen l. 1705., umrl pa je l. 1774. Letos poteče torej 160 let od njegove smrti.

Za svoje, z vidno ljubeznijo sestavljeno predavanje je žel g. inspektor Wester iskreno odobravanje in zahvalo

Prvi zbor interesentov za zgraditev zasavske ceste

Litija, 22. februarja

V javnosti je bila že ponovno poudarjena potreba zgraditve zasavske ceste. Med postajama Savo in Zagorjem sploh nimamo ceste in je zato vsaka zveza med Ljubljano skozi Litijo in do Zidanega mosta po cesti nemogoča.

Po energični akciji litijske sreske organizacije JNS pa je pričakovati, da bo prišlo kmalu od besed in predlogov tudi do dejanj. Litijani sklicujemo za nedeljo 25. t. m. ob 9 sestanek vseh, ki jim je zadeva zasavske ceste pri srcu. Sestanek bo v Zidanem mostu v Juvančičevem hotelu. Po dosedanjih prijavah bo ta zbor krepka manifestacija predstavnikov zasavskih krajev. Udeležili se ga bodo zastopniki sreskih organizacij JNS in občin iz Litije, Ljubljane mesta in okolice, Laškega, Krškega, Celja in Brežic. Litijski sklicatelji so povabili tudi vse gg. senatorje iz dravske banovine, narodne poslance in banske svetnike. Kot poročevalca bosta v imenu sklicateljev nastopila narodni poslanec Milan Mravlje in banski svetnik g. Gvidon Birolla iz Zagorja.

Poleg glavnega pomena nove ceste, da bomo povezani ž njo na vzhod in zapad, si obetajo naši kraji še mnogo drugih ugodnosti, predvsem v tujsko-prometnem pogledu. Silno dobrodošla bo graditev v teh časih, ko je v Zasavju toliko brezposelnih rok. Delo bo prineslo solnčnih dni in kruha tudi v hiše tegobnih litijskih »šmercarjev« kakor med nezaposlene rudarje v Zagorju in Trbovljah.

Interesirani činitelji hočejo akcijo podpreti tudi sami z denarnimi sredstvi. Zasavske občine in cestni odbori, ki najbolj vedo, kako smo brez ceste odrezani, so pripravljeni vstaviti v svoje proračune primerne zneske. Vedo, da bodo tako požrtvovalnost razumela tudi višja oblastva in prispevala svoje. Zlasti pričakujemo izdatno podporo iz državnega gradbenega sklada. Nedeljski sestanek na Zidanem mostu naj ustvari temelje zasavski cesti. Skorajšnjega uspeha želimo vsi Zasavci. —nč—

Hitite, da ne zamudite! Danes je še čas jutri bo prepozno! Samo še danes ob 4., 7. in 1/4 10. neprekicno zadnjikrat:

Pot v življenje

ZVOČNI KINO DVOR

Telefon 27-30

Smrtna nesreča v Št. Vidu

Št. Vid, 22. februarja

V Št. Vidu nad Ljubljano se je pripetila danes okrog 11.45 strahovita nesreča. Tisti čas je peljal 28letni Jože *Kočevar*, doma iz Čižne pri Trebnjem, uslužben pa pri podjetju Cihlař v Ljubljani na Tyrševi cesti, z dvorišča Kogovškove zvonarne na garah neko kolo proti Ljubljani. Ko je prišel z dvokolnico že do razpotja proti Poljanam mu je privozil nasproti tržiški avtobus, ki ga je vodil Pepi Goričan, za njim pa luksuzni avto iz tovarne Store. Oba vozača sta dajala s hupo znamenje, vendar se je fant držal ob desni strani ceste. Ker je šofer luksuznega avtomobila vozil za velikim avtobusom, ni mogel Kočevarja opaziti. Šofer pa je skušal baš tedaj prehiteti avtobus. Kočevar, ki se je ustrašil obeh vozil, je zavil proti levi strani ceste, misleč, da se bo tako ognil obema voziloma. To se mu žal ni posrečilo. Luksuzni avto, ki ga je vodil šofer Franc Strnad, se je zaletel z vso silo v Kočevarjeve gare. Zalet je bil tako močan, da je vrglo mladeniča v velikem loku na travnik kraj ceste. Obležal je nezavesten.

Oba šoferja sta ustavila vozili in skočila na tla, da pomagata fantu, vendar je bilo že prepozno. V trenutku se je zbrala okrog ponesrečenca velikanska množica ljudi, ki so ugotovili, da je mladenič mrtev. Da je smrt nastopila zaradi notranjih poškodb, je konstatiral pozvani zdravnik dr. Arko. Po tem ogledu so mrliča prepeljali v mrtvašnico na pokopališču v Št. Vidu. Na kraj nesreče so prišli takoj tudi orožniki, ki so zaslišali priče in uvedli preiskavo, da se natanko pojasni, kdo je kriv nesrečne fantove smrti.

Pri boleznih žolča in jeter, žolčnih kamenih, zlatici, uravna naravna »Franz Josefova« grenčica prebavo na naravnost popolen način. Izkušnje na klinikah potrjujejo, da učinkuje domače zdravljenje z **»Franz Josefovo« vodo** posebno dobro, če jo mešano s toplo vodo izpijemo zjutraj na tešč želodec. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Vlom v lekarno

Slovenjgradec, 22. februarja

Ko so včeraj zjutraj odprli tukajšnjo lekarno, so opazili, da ni bilo v njej vse v redu. Registrirna blagajna je bila odprta in predali v pisalno mizo so bili vlomljeni. Tat je s ponarejenim ključem odprl zunanja hišna vrata, se splazil po hodniku do vrat lekarne, ki jih je istotako odprl s ponarejenim ključem. Prišedši v lekarno je s sekiro vlomil v predale pisalne mize, v katerih pa ni našel plena, a vzel je iz njih iz neznanega vzroka neplačane račune. Nato se je spravil nad ameriško registrirno blagajno, katero odpreti ni bilo težko, ker je treba le pritisniti na gumb, pa se avtomatično odprejo vsi predali. V blagajni je bilo nekaj nad 700 Din gotovine, ki si jo je vlomilec prilastil in se nato neopaženo spet izgubil v temno noč.

Na lice mesta poklicano orožništvo je okoliščine vloma natančno preiskalo in vzelo prstne odtiske. Zato je upati, da bo tat kmalu v rokah pravice. Vse kaže, da so morale biti vlomilcu hišne razmere zelo dobro znane, ker bi se mu sicer vlom ne bil tako dobro posrečil. Posebno nerazumljivo je, kako si je mogel nočni obiskovalec nabaviti ključa od obeh vrat. Ali je bil vlomilec sam ali pa je imel pomagača, se ni moglo dognati. Lahko pa je tudi, da jih je bilo več na delu. Koliko so si vlomilci prilastili medikamentov, še ni točno ugotovljeno.

To je za vlomom v stanovanje šolskega upravitelja g. Kopača že drugi nasilen obisk v teku tega meseca. Orožništvo je pridno na zasledovanju za neznanim vlomilcem, ki gotovo ne bo ušel roki pravice.

Bolgarski zdravniki obiščejo Jugoslavijo

Ljubljana, 22. februarja

Kakor je »Jutro« že nedavno poročalo, se člani sofijskega instituta za narodno zdravje pripravljajo na obisk Beograda in še nekaterih drugih naših mest. Ta bolgarska zdravniška ekskurzija bo najbrž združena z akcijo, ki jo je pokrenil jugoslovenski odbor vseslovanske zdravniške zveze. V sporazumu z zdravniškimi organizacijami v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani se bo odbor obrnil naravnost na zdravniško društvo v Sofiji s predlogom tesnejših stikov. Istočasno bo naš odbor vseslovanske zdravniške zveze povabil bolgarske zdravnike, da bi čimprej obiskali Beograd, Zagreb in Ljubljano ter v teh mestih tudi predavali o raznih medicinskih problemih.

Posebno so zaželjena predavanja iz področja socialne medicine in zdravstvene službe med ljudstvom.

Kot predavatelji so povabljeni znani bolgarski profesorji medicinske fakultete in praktični zdravniki dr. Molov, dr. Kirov, dr. Rumenov, dr. Moskov, dr. Krilov, dr. Gekov in drugi. Naši zdravniški krogi in vsa javnost se veselé obiska bolgarskih zdravnikov.

Kofein — prepovedan!

Milijoni ljudi se iz zdravstvenih razlogov izogibljejo kofeina, dražilne snovi v kavi. Kolika dobrota za vse te je kava Hag, ta divna kofeina oproščena zrnata kava! Več kot 30.000 zdravnikov iz vseh kulturnih krajev predpisuje in priporoča kavo Hag.

Turške šance na Gradu

Ljubljana, 22. februarja

Na grajskih šancah je v zidovju, ki je bilo komaj pred tremi leti deloma novo postavljeno, deloma pa popravljeno, nastala velika luknja v premeru kakih 10 m². Kamenje, ki se je odtrgalo iz sredine zidovja je drčalo proti Regalijevemu gaju. Nesreča je nastala najbrž zaradi tega, ker je pozimi uhajala voda med zidovje, kjer je zmrzovala in tako razganjala steno. Na Grad je odšla davi tehnična komisija mestnega gradbenega urada, ki so jo tvorili direktor g. inž. Prelovšek, inž. Poženel in arhitekt Spinčič zraven pa so bili še nekateri drugi strokovnjaki. Gospodje so ugotovili, da je ogroženo vse zidovje. Za enkrat je odredila komisija, da se zavaruje dohod proti »šancam« z otroškega igrišča, dočim je prostor pod »šancami« poleg Regalijevega gaja itak zavarovan in je tamkaj pot zaprta. V ostalem pa bodo odrejene še druge varnostne mere, zidovje pa bo še v kratkem temeljito popravljeno.

V ostalem vlada na Gradu zaradi urejanja celotnega parka izredno živahno vrvenje. Mestna občina je najela nad 50 novih delavcev, plačanih po 3 Din na uro, ki so zaposleni pri podiranju starih drevesa, zlasti srednjega drevoreda, vodečega od grajskega poslopja v smeri proti šancam. Starejša drevesa bodo razžagali, dočim bo mogoče prav lepo število mlajših dreves presaditi na določena mesta, kakor veleva novi načrt za preureditev celotnega grajskega parka, ki postaja od leta do leta vabljivejši, in to v vseh letnih časih.

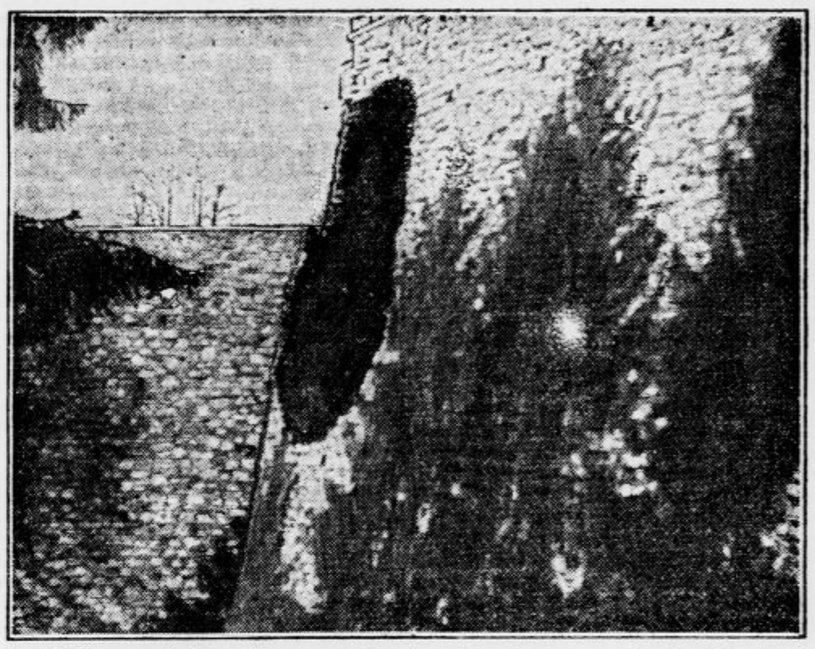

Zakladnica zgodovinskih znamenitosti

Zagreb, 22. februarja

Na zagrebški ljudski univerzi je danes nastopil kot predavatelj beograjski univerzitetni profesor in raziskovalec zgodovinskih spomenikov dr. Vlada Petkovič. Zagrebška ljudska univerza in beograjska narodna univerza sta v zadnjem času uredili izmenjavo predavateljev, kar je v obeh mestih pri najširši javnosti naletelo na veliko odobravanje. Profesor dr. Petkovič, ki je ravnatelj beograjskega narodnega muzeja in muzeja za umetnost ter zelo zaslužen na področju srbske narodne umetnosti in kot raziskovalec starin sploh, je predaval o Stobih. Nazorno je pokazal zgodovino tega za znanstvena raziskovanja tako važnega starobizantinskega mesta.

Stobi so 5 km jugovzhodno od železniške postaje Gradsko ob izlivu Crne Reke v Vardar. Ime prihaja najbrž od albanske besede »štep«, kar pomeni hišo. Poleg Solina vsebujejo Stobi najvažnejša zgodovinska razkritja v Jugoslaviji. Mesto je imelo nekdaj veliko strategično važnost, ki je prišla do svojega pomena tudi v svetovni vojni, ko so Francozi skozi ostanke antičnih zgradb izkopali svoje rove. Dolina Stoba je bila naseljena že v kameniti dobi, kar dokazujejo kamenite sekire in najrazličnejši keramični ostanki. V zgodovini pa so Stobi zabeleženi šele v makedonski dobi. Osvojil jih je Filip Makedonski v letu 217. pred Kristusom. Pri poznejši razdelitvi Makedonije na štiri samostojne upravne oblasti pod rimskim protektoratom so spadali Stobi v tretjo provinco. To svedoči steber z napisom v čast rimskemu cesarju Hadrijanu. Leta 479. med preseljevanjem narodov je Teoderih Veliki na svojem pohodu proti Solinu opustošil tudi Stobe. Leta 518. pa je povzročil mestu veliko škodo makedonski potres. Krščanstvo se je zgodaj začelo širiti tudi v Stobih ter se to mesto imenuje v zvezi s krvavim zatiranjem »heretikov«. Cesar Teodozij I. je leta 388. s posebnim zakonom prepovedal vsako javno debatiranje o religiji. V borbi med Bizantinci in makedonskimi Slovani je mesto tudi mnogo trpelo. Stobi se v zgodovini še enkrat imenujejo leta 1014. pod imenom Stypeion. Mesto je bilo verjetno zadnjič in za vedno porušeno v dobi prvih vladarjev iz rodbine Nemanjičev.

Na raziskovanja v Stobih v dobi Turkov ni bilo mogoče niti misliti. Prva sistematična raziskovanja so bila izvršena šele med svetovno vojno. Leta 1924. je raziskoval to znamenito zakladnico starin ljubljanski univerzitetni profesor dr. Sarija. Raziskovanja so se nadaljevala do leta 1927. in se je tega dela udeleževal tudi predavatelj sam, ki je odkril komplicirano zgradbo, najbrže terme in razne druge važne ostanke.

ZVOČNI KINO IDEAL

Danes ob 4., 7. in 9¼ uri zvečer

MOŠKI NAPRODAJ

Zadnja kariera aristokrata. Od bogatega grofa do siromašnega gigola! Grofje naprodaj! Pustolovščina Američanke! Dunaj ponoči!

Herbet Marshall — Sari Maritza

Cene 4. 6 in 8 Din.

Dvakrat na teden nov zvočni tednik.

KULTURNI PREGLED

Jugoslavija v „Ottuvem slovniku naučnem“

Čehi so dobili po prevratu med raznimi manjšimi leksikalnimi deli dve veliki enciklopediji: zdaj že zaključeni »Masarykov slovnik naučny« (7 knjig) in nedavno načeti »Ottuv slovnik naučny nové doby«. Slednji sega nazaj k predvojnemu »Ottuvemu slovniku naučnemu«, ki je pričel izhajati l. 1891. (dopolnila 1909) in je še danes ena največjih in najboljših slovanskih enciklopedij, ki se lahko z vsebinske strani meri z največjimi sodobnimi izdajami te vrste tudi pri velikih narodih. Stari »Ottuv slovnik naučny« pa je že zdavnaj razprodan; v marsičem, kar je umljivo, ga je prehitel čas, nastajale so vedno nove vrzeli in mnogi podatki so medtem zastareli. Tako se je Ottovo založništvo v Pragi, ki je med starejšimi založništvi eno največjih (spomnimo se samo njegove »Svetové knihovne« in njegove, pravkar zaključene izdaje Jirásekovih zbranih spisov) odločilo za novo dopolnilno izdajo »Slovnika naučnega«. V redakciji tega enciklopedičnega dela so med drugimi prof. dr. Dedina, docent dr. Frinta, docent dr. Heidenreich (znani strokovnjak za jugoslovanske literature), dalje pesnik dr. J. S. Machar, prof. dr. Arne Novák in drugi. Sedanja izdaja izpopolnjuje pri osebah in pojmih, ki so bili že obravnavani, podatke predvojne izdaje, navaja nova imena in nova gesla, skratka: ustreza današnjemu stanju in sodobnim izsledkom.

V tej izdaji je posebno častno in obilno zastopana Jugoslavija. Poleg imen pomembnejših pisateljev, umetnikov, politikov itd., ki se obravnavajo v posebnih člankih, je objavljen tudi splošen pregled z naslovom »Jugoslavie«. Zavzel je v zvezkih 104 in 105 okrog 42 strani.

Po najnovejših statističnih podatkih sledi oris zgodovine Jugoslavije, ki je prav za prav zgodovina jugoslovanske zedinjevalne ideje od Stroessmayerja preko krfske deklaracije do leta 1933. Ta pregled je iz peresa dr. H. Ripke. Zemljepisni oris, ki podaja tudi podrobnejšo sliko našega gospodarskega življenja in se odlikuje po množici izbranih statističnih podatkov, je prispeval V. I. Sledi krajši pregled vojske, nato pa Živkovićev oris prosvetnega življenja v Jugoslaviji. Piščeve besede, da je naloga Jugoslavije, izenačiti vso kulturo, so ideološko-dogmatične in ne sodijo v tako-le enciklopedijo, ki mora poročati o dejstvih in o dejanskem stanju. Pregled srbskohrvatske literature je iz peresa P a u l(ove?). Slovensko kulturno javnost bo najbolj zanimal članek o slovenski literaturi, ki ga je spisal dr. Oton B e r k o p e c. Uvodoma karakterizira položaj v naši literaturi ob nastopu Moderne, nato pa v zgoščeni leksikalni obliki (imel je na razpolago ne cele štiri stolpce) navaja in ponekod označuje vsa pomembnejša imena v slovenski poeziji, prozi, drami, literarni zgodovini in kritiki. S podatki o našem časopisju in časnikih ter z bibliografijo zaključuje avtor svoj pregled, ki smo mu zanj lahko hvaležni, saj ga je opravil objektivno in točno.

Glasbeno ustvarjanje in življenje v Jugoslaviji je obdelano enotno in dovolj upoštteva tudi Slovence vse do najnovejših pojavov (O s t e r c, B r a v n i č a r). Kot avtor je označen —k. O gledališkem življenju v Jugoslaviji informira pregled iz peresa šifre »j. šv.«. Tudi tu so podatki o slovenskem gledališču v glavnem pravilni. Omenjeni so naši boljši igralci (Levar je za čudo izpadel) tja do Mire D a n i l o v e. Pri mariborskem gledališču je ime intendanta označeno napačno (dr. M. Berčič), ni tudi točno, da bi V. Bratina še bil njegov glavni režiser. — Poseben članek nas seznanja s stanjem socioloških študij v Jugoslaviji (izmed Slovencev je omenjen samo A. Ušeničnik). Zaokrožen in lep je pregled jugoslovanske likovne umetnosti. Avtor je konservator dr. France S t e l é.

Posebno zanimiv je sintetični članek dr. Julija H e i d e n r e i c h a »Duh jugoslovanske kulture«. Pisec pravi uvodoma, da imajo Čehi v splošnem še vedno močno romantične in zastarele pojme o Jugoslovanih. V resnici pa se je slovanski jug v teku zadnjega pol stoletja močno izpremenil. Nato pisec razglablja o zgodovini duhovnega združevanja jugoslovanskih narodov in pravi, da je problem našega edinstva težji in zapletenejši, kakor je bil v primeru Italije in Nemčije. Po vzoru literarno - zgodovinske periodizacije Pavla Popovića podaja avtor obrise enotnega, duhovnemu razvoju ostale Evrope sledečega razvojnega ritma jugoslovanskih kulturnih edinic od srednjega veka do najnovejšega časa. Dr. Heidenreich se po tem zgodovinskem orisu vrača k izhodišču in poudarja, kako enostransko so bili o jugoslovanskem življenju (zlasti Srbov) poučeni Čehi, ki so jih vse premalo zanimala žilava prizadevanja Jugoslovanov, da bi si zgradili in razširili evropsko prosveto in civilizacijo, to nasprotnico starinskega slovanskega patriarhalizma.

»Nova jugoslovanska kultura,« piše češki slavist, »je mlada, ni pa brez prednikov in brez častivrednega rodovnika iz minulih vekov. Ni njena krivda, da med staro in novo dobo zija zgodovinska vrzel. Odgovornost zanjo imajo sovražniki Evrope in jugoslovanskega naroda. Jugoslovanska kultura ni tako patriarhalno ljudska, kakor bi utegnili soditi samo iz pripovedk o Črnogorcih in iz narodnih pesmi. Mlada jugoslov. kultura se razvija od začetka 19. stoletja, zlasti pa še od narodnega in državnega osvobojenja, v polni širini duhovnega življenja, v vseh človeških umetnostih in vedah.«

»Duh te kulture je dan po lastnostih naroda, ki jo ustvarja.«

»Ni doslej popolnoma enotna, kakor ni docela enoten niti jugoslovanski narod. V nji se izrazito uveljavljajo tri osnovne sestavine: srbska, hrvaška in slovenska, čeprav meja med njimi na mnogih mestih že izginja. Sicer pa tu ne bi bilo niti želeti popolne uniformnosti, ker bi pomenila osiromašenje in bi potlačila regionalni individualizem. Tako kakor ostajata dva pisma jezika — srbskohrvaški in slovenski — in dvojna pisava (cirilica in latinica), je jamstvo notranjega bogastva, neprestanega življenja in obetavne različnosti harmonično sodelovanje vseh jugoslov. rodov na polju skupne prosvete. Samo ob sebi se ume, da kakršenkoli nasilen poseg od zgoraj v ta naravni razvoj, povzroča samo motnje in prinaša škodo. Kdor kvari skladnost in dobro voljo za sodelovanje, je škodljivec in nepriatelj jugoslovanske kulture.«

V nadaljnjem piše dr. Heidenreich o vplivih na naš kulturni razvoj in sklepa: »Jugoslavija je dežela bodočnosti. Njeno neizmerno prirodno bogastvo in pripravna zemljepisna lega obetata nesluten razvoj jugoslov. obrti, trgovine in turistike, krasne lastnosti jugoslov. ljudstva pa dajejo najlepše upe vsem, ki Jugoslavijo ljubijo. Duh jugoslovanske kulture, pojmovan tako široko, kakor ga je mogla ta kratka skica komaj mimogrede orisati, združuje v srečno spojino tri prve, ki blešče nad razkipelim morjem dejstev: častno tradicijo preteklosti, življenjsko radostno sedanjost in obet velike bodočnosti tudi v svetovnem carstvu duha.«

Serijo leksikonskih člankov o Jugoslaviji zaključujejo pregledi češkoslov. - jugoslov. kulturnih stikov, gospodarskih stikov in bibliografija. Prvi članek je prispeval generalni tajnik zveze češkoslov.-jugoslov. lig v Pragi ministrski svetnik Antonin B e r i n g e r. Avtor zgoščeno navaja stike od Kollárja in Kopitarja preko Holečka do najno-

Domače vesti

Prerokba o regulaciji Savinje

Na drugem mestu poročamo o predavanju, ki ga je imel prosvetni inspektor Wester o Janezu Popoviču, slovenskem znanstveniku nemškega jezika pred skoro 200 leti. Popovič je bil doma iz celjske okolice. V svoji knjigi, ki je izšla l. 1750, piše tudi o Celju in pravi med drugim:

»Mesto Celje si lahko na prste sešteje, da bo od stoletja do stoletja izpostavljeno večjim poplavam, če se struga treh združenih rek — Savinje, Hudinje in Voglajne — kolikor njih voda teče tesno med gorovjem, ne bo iztrebila, ker se od leta do leta polni z neštevilnimi kosi razpadlih pečin, ki jih nobena voda ne more odplaviti.«

Popovičeva prerokba se je na žalost izpolnila in Celje je bilo res izpostavljeno vedno večjim poplavam. Šele sedaj, čez polnih 184 let se bo začel končno izvrševati tudi Popovičev recept, da se vsaj v bodoče preprečijo nesreče.

• **Dar bana za pogorelce.** Gospod ban je nakazal pogorelcem iz vasi Okonine v gornjegrajskem srezu za prvo pomoč 20.000 Din.

• **Državni delegat letališča v Ljubljani** obvešča občinstvo, da so vsakomur brez razlike prepovedana skiciranje, krokiranje in fotografiranje aerodroma in njegove neposredne okolice. Proti kršiteljem te prepovedi se bo postopalo po zakonu.

• **Fantovski prosvetno-organizatorični tečaj.** Zveza kmečkih fantov in deklet v Ljubljani je priredila od 5. do 13. t. m. prosvetno-organizatorični tečaj za člane društev kmečkih fantov in deklet. Udeležilo se ga je 50 fantov iz vse Slovenije. Na tečaju je predavalo 24 predavateljev o vseh važnih organizacijskih, gospodarskih, kulturnih, zadružnih, socialnih in higienskih vprašanjih. Poleg tega so si tečajniki ogledali mestno klavnico, mestni magistrat, muzej, tobačno tvornico, pivovarno, zemljiško knjigo in drugo. Fantje so z velikim zanimanjem in občudovanjem sledili razkazovalcem v raznih podjetjih, ki so vzorno urejena. Da so spoznali tudi naše večje kulturne institucije, so posetili še dramo, opero in kino. Na hrani so bili v javni kuhinji Delavskega doma na Gosposvetski cesti, ki je zelo praktično in moderno urejena. Hrana in postrežba sta bili prvovrstni in so bili z njima vsi prav zadovoljni. Stanovali so skupno v dveh velikih sobah Invalidskega doma. Učni načrt tečaja je bil posrečen in je nudil obiskovalcem vrsto navodil in smernic za javno udejstvovanje.

Zelo važen del vaše toalete je higiena ust. Ne pozabite, da vam izven hiše pri tem najbolje pomagajo okusne **ANACOT PASTILE.**

• **Konferenca predstavnikov jadranskih kopališč.** Na Sušaku se bo v nedeljo vršila konferenca zastopnikov vseh kopališčnih poverjeništev na področju Zveze za tujski promet, ki ima svoj sedež na Sušaku. Razpravljali bodo o boljši ureditvi kopališč in letovišč ter o raznih turističnih zadevah.

• **Vpisovanje na dunajski univerzi.** Avstrijsko prosvetno ministrstvo objavlja: Študenti iz tujine, ki v poletnem semestru 1934 žele študirati na dunajski univerzi, morajo najkasneje do 15. marca predložiti dotičnemu dekanatu prošnjo s priloženim zrelostnim spričevalom in domovnico, odnosno kakim dokumentom o državljanstvu. Odlok o prošnjah bo dostavljen do 15. aprila. Prošnji naj se priloži poštarina.

• **Ogromne potniške ladje, ki so javile svoj prihod v Dubrovnik.** Mnogi znaki kažejo, da bo letošnja turistična sezona na naši rivieri nenavadno živahna. Najbolj pa se da to sklepati po velikem številu ogromnih potniških ladij, ki so že javile svoj prihod. Že konec tega meseca prispe v Dubrovnik velika holandska potniška ladja »Stantendam« (28.291 ton), v začetku marca bo prispel angleški transatlantik »Empress of Australia« (32.800 ton) potem pa sledijo: ameriški transatlantik »Milwaukee« (16.750 ton), v aprilu nemška »Oceana« (8000 ton), angleški »Orford« (20.000 ton) in »Atlantis« (16.000 ton) ter naposled »Homerie«, ki ima 41.000 ton. To je največja potniška ladja, ki je doslej priplula v dubrovniško pristanišče.

• **Združenje trgovcev za srez Ljubljana-okolica** sporoča, da se bo vršila v sredo 7. marca ob 8 dopoldne v veliki dvorani Trgovskega doma v Ljubljani redna letna skupščina z običajnim dnevnim redom ter volitev nove uprave. Računski zaključek in proračun je članom v pisarni na vpogled.

• **Nova groba.** V Kranju je v 76. letu starosti umrl g. Ferdinand Ferjančič, okrajni gozdar v pokoju. Uglednega moža bodo pokopali danes ob 17. — V zavetišču sv. Jožefa v Ljubljani je umrl v 85. letu g. Jožef Cesar. Pogreb bo danes ob pol 15. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• **Mala dalmatinska občina kot dedič milijonov.** Po desetih letih je definitivno rešeno vprašanje zapuščine izseljenca Ivana Sarga, ki je vse svoje premoženje zapustil občini Milni na otoku Braču. Del zapuščine je občina dobila že pred 10 leti, potem pa so se pričele pred argentinskimi sodišči dolgotrajne pravde, ki so sedaj končale v korist občine Milne. Zapuščina Ivana Sarga je predstavljala vrednost okrog 30 milijonov pesosov.

• **Nenavadna nezgoda potniškega letala.** V sredo popoldne je nad Donjim Milanovcem krožilo potniško letalo, ki opravlja promet na progi Bukarešta-Beograd. Zaradi slabega vremena je letalo zgrešilo svojo smer in ker se je pilot bal defekta, je iskal prostor za pristanek. Srečno se je naposled spustil na malo sportno igrišče. V letalu ni bilo potnikov in sta se poleg pilota vozila samo dva radio-telegrafista eden iz Beograda, drugi pa iz Pariza. Pri pristanku se letalo ni poškodovalo, težave pa bodo pri startu ker je sportno igrišče premajhno. Letalo bodo morali najbrže demontirati.

• **Kriza avtobusnih podjetnikov primorske banovine.** Združenje avtobusnih podjetnikov primorske banovine je imelo v sredo svoje zborovanje v Splitu, na katerem se je razpravljalo o nameravani 15 odstotni taksi. Avtobusni podjetniki v primorski banovini plačujejo že doslej 4 milijone dinarjev na leto za državne, banovinske in občinske davke in takse. Z uvedbo nove takse pa bi se breme zvišalo na letnih 6 milijonov. Že dosedanja bremena so neznosna, nova pa bi avtobusni promet v banovini sploh onemogočila. Na zborovanju je bila izvoljena tudi deputacija, ki bo na vseh merodajnih mestih očrtala kritičen položaj avtobusnih podjetnikov.

• **Nenavaden pojav pri reki Zrmanji.** Te dni je v strugi reke Zrmanje, ki oskrbuje z vodo okrog 20 naselbin, zmanjkalo vode. Poleti to ne bi bilo čudno, sedaj v zimskem času pa je ta pojava prebivalstvo silno presenetila. Zrmanja se je posušila v svoji glavni strugi, in sicer od vasi Otona proti Mokrem polju in dalje do Ermenika. Sresko načelstvo v Kninu se je brzojavno obrnilo na ban. upravo Split, ki je takoj odposlala svojega hidrotehničnega strokovnjaka. Strokovnjak se je že vrnil ter razložil vzroke nenavadnega pojava. V prehudi zimi se je namreč okrog izvira nakopičilo toliko ledu, da je vodna kapaciteta postala tako majhna, da je gornji del struge vso vodo popil in da v glavno strugo naenkrat ni prišlo več vode. Kakor pripovedujejo stari prebivalci, je Zrmanja že enkrat usahnila sredi zime pred 50 leti. Na spomlad bo treba strugo pregledati in najbrže tudi poglobiti.

• **Jeza, znešena nad mrličem. V vasi Vidojevići** blizu Prokuplja je nedavno umrl kmet Rašo Roganović, potomec kneza Rogana, ki ga je Njegoš opeval v »Gorskem Vijencu«. Roganovića so po njegovi želji pokopali na vrhu Kruškovega brda. Ko so se dan po pogrebu zbrali sorodniki in prijatelji, da bi na grobu opravili običajno zadušnico, so opazili v svoje veliko začudenje, da je grob razkopan in prazen. Mrliča niso mogli najti in nihče ni vedel, kdo je izvršil groboskrunstvo. Oblasti so uvedle najstrožjo preiskavo in šele te dni se jim je posrečilo najti truplo v nekem planinskem prepadu. Vsi znaki kažejo, da je bil grob razkopan, mrlič pa vržen v prepad zaradi starega sovraštva, ki vlada med Vidojevičani in prebivalci sosednje vasi Jabučevo. Obe vasi se že dolga leta pravdata baš zaradi pašnikov na Kruškovem brdu, kjer so Vidojevičani pokopali svojega sovaščana. Oblasti sedaj preiskujejo, kdo je bil osebno udeležen pri starem sovraštvu, ki se je tako grdo zneslo nad mrličem.

• **Nočni obisk v brežiški gostilni.** Gostilno Ivana Grobovška v Brežicah so obiskali tatovi in odnesli gramofon znamke Stradivar ter 50 različnih plošč v skupni vrednosti 2000 Din. Prisvojili so si nadalje več prtov, se oskrbeli s cigaretami in drobižem, poleg tega pa so odnesli še par visokih moških čevljev, vrednih 120 Din.

• **Pegasti legar v Sremu** se je iz Grka razširil na vasi Morović, Martince, Dobrince, Kuzmin, Sviloš in Bosut, prenašalci epidemije pa so kakor zatrjujejo zdravniki, cigani, ki so legar zanesli iz Bosne tudi v sremsko vas Grk. Najbližji zdravnik za to veliko vas je 8 km daleč in ko so ga naposled poklicali, je ugotovil največ primerov epidemije v ciganskem taborišču. Pred odredbo karantene pa so se cigani razpršili na vse strani ter raznesli nevarno bolezen.

• **Tatvina v Ločah.** Te dni je bilo vlomljeno v klet Neže Blagotinškove v Lokovici pri Ločah. Tatovi so odnesli 82 litrov vina, na škodo posestnika Gregorja Maniha pa še sodček z 72 litri vina. Pijače so si privoščili seveda že v kleti sami in so popili okrog 20 litrov vina, deloma pa ga izlili po tleh. Osumljeni so neki cigani.

• **Državni uradnik, ki je zagrešil 119 poneverb.** Lani je bil obsojen na 3 leta robije bivši davčni uradnik Žarko Tošić, ki je zagrešil 119 poneverb ter državo oškodoval za ogromne vsote. Tošiću so prišli na sled že maja 1932., pa se je potem dolge mesece skrival nekje v Beogradu, kjer so ga naposled zalotili. Kasacijsko sodišče je sedaj Tošiću zvišalo kazen na 5 let. Pri prvi razpravi in obsodbi so Tošićevo večletno vestno službovanje smatrali za olajševalno okolnost, kar pa je kasacija sedaj zavrnila.

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.**

Iz Ljubljane

u— **Za slovansko usmerjenost v naših kavarnah.** Ponovno smo že grajali, da so ljubljanske kavarne polne nemških ilustracij in časopisov, ki so med njimi tudi take, da bi se dale prav lahko nadomestiti s slovanskimi. Kakor izvemo, je tukajšnja Jugoslov. - češkoslovaška liga začela hvalevredno akcijo, da bi se ljubljanske kavarne, ki se glede štiva niso nič izpremenile, dasi so se časi med tem drugače zasukali, nekoliko preusmerile v slovanski svet. Saj imajo Čehi in Poljaki krasno ilustrirane revije, ki ne zahtevajo posebnega jezikovnega znanja, ker ilustracije same govore dovolj jasno. Vsaka kavarna naj bi imela vsaj nekaj čeških revij! Zastopniki JČ lige bodo te dni predložili ljubljanskim kavarnarjem nekatere vzorce. Trdno upamo, da ga ne bo kavarnarja, ki se ne bi hotel odločiti za kako češko ilustrirano revijo. Občinstvo pa pozivamo, da v kavarnah zahteva revije »Salon,« »Eva« (ženski časopis), »Pestry tyden«, »Mesic« in »Svetozor.«

Dobra prebava pol zdravja!

Lahko, normalno izpraznjenje pri zagatenju, lenivosti črevesja vam omogočijo Artin - dražeje.

ARTIN

Vsebina škatlice po 5.— Din zadostuje za 4 do 6-krat.
Dobiva se v vseh lekarnah.

Odobreno od min. soc. politike in narodnega zdravja. S. Br. 22 115 od 12. decembra 1933

u— **Tovariški večer oficirjev in vojaških uradnikov** z njihovimi družinami bo to soboto zvečer ob 21. v prostorih Oficirskega doma. Vabljeni so rezervni oficirji in gospoda, ki imajo stalne vstopnice, da posetijo ta tovariški večer.

u— **Krajevna organizacija JNS, kolodvorski okraj,** opozarja vse svoje člane in prijatelje JNS, da se polnoštevilno udeleže prijateljskega sestanka, na katerem poroča ljubljanski poslanec minister g. dr. A. Kramer in poslanec g. dr Rape. Sestanek bo v soboto 24. t. m. ob 20. uri v restavracijski dvorani na glavnem kolodvoru. V istem smislu vabijo na obilni poset tega večera vse svoje člane ostale krajevne organizacije taborskega okrožja JNS, t. j. Sodna, Šentpetrska in Vodmatska krajevna organizacija.

u— **Ravnatelj opere g. Mirko Polič nam je pripravil nov koncert, ki se bo vršil v petek 2. marca.** Naštudiral je s pevskim zborom Glasbene Matice in pomnoženim opernim orkestrom Berliozovo legendo »Preklestvo Fausta«. V zadnjih petih letih smo imeli pod njegov taktirko več izredno uspelih Matičnih koncertov. Izvajala so se velika pomembna dela svetovne glasbene literature. Tudi Berliozovo »Preklestvo Fausta«, ki se pod njegovim vodstvom sedaj drugič izvaja, je skupna last vsega civiliziranega človeštva. Na posamezne posebnosti izvajanja dela se še povrnemo. Danes opozarjamo, da se bo vršil koncert v petek 2. marca v unionski dvorani. Sedeži kakor običajno.

u— **Gg. starejšine JNAD Jadrana najvljudneje vabimo na čajanko, ki bo jutri v dvorani Trgovskega doma. Odbor JNAD Jadrana.**

u— **Danes praznuje v krogu svoje družinice 50 letnico svojega rojstva** splošno znani ljubljanski trgovec g. Gusti Jurjovec. Pridružujemo se čestitkam in mu želimo še mnogo dolgih in zlatih let življenja.

u— **Društvo ljubljanskih konservatoristov** priredi svoj vsakoletni tradicionalni zabavni večer dne 3. marca, v kazinski dvorani. Ta tako priljubljeni zabavni večer bo kot vedno združil ljubljansko elitno družbo, zlasti pa glasbo ljubeče občinstvo pri prav prijetni zabavi.

Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo pol kozarca naravne **»Franz Josefove«** grenčice, ker poživlja delovanje želodca in črevesa, odpravi otekline jeter, zviša izločevanje žolča, stopnjuje izločevanje seči, pokrepi presnavljanje in posveži kri.

DANES PREMIERA

TINO PATTIERA

komorni pevec

Eden najslavnejših sodobnih tenoristov naš rojak iz solnčne Dalmacije poje v Johan Straussovi operети:

BENEŠKA NOČ

Sodelujejo: operetna subreta Lizzi Balla, lepa revijska zvezda Tina Eilers in slavni komik Ludvik Stössl.

Smeh, ljubezen, glasba, petje i. t. d.

Predstave ob 4., 7.¼ in 9.¼ uri zvečer.
Predprodaja vstopnic od 11. do ½13. ure.

NOV ŽURNAL IN ŠALA

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

u— **Jadranašice!** Danes se bo vršil članski sestanek s predavanjem. Udeležba je za vse članice strogo obvezna!

u— **Poverjeništvo Jadranske straže na Viču** priredi v nedeljo ob pol 16. uri v šolski telovadnici prvo javno predavanje. Predaval bo član Oblastnega odbora g. prof. Marjanović o pomorskih katastrofah. Članstvo se naproša, da se predavanja gotovo udeleži in privabi čim več udeležnikov, da se ideja Jadranske straže vnese v najširše plasti našega naroda. Vstop je prost.

u— **Gostovanje tenorista dr. M. Adriana.** Zaradi nastalih težkoč g. dr. Maksa Adrian ne bo gostoval že v nedeljo zvečer v operi »Carmen« marveč pri ponovni uprizoritvi te opere sredi prihodnjega tedna.

u— **Tino Pattiera nam danes zapoje v veseli opereti Beneška noč.** Ta film je eden izmed onih ki nas prijetno zabavajo in spravijo v dobro voljo. Po nekaterih težkih filmih bo naša publika zopet imela priliko poslušati lepe pesmi in se od srca nasmejati nad originalnimi domisleki slovečega komika Ludvika Stössla. Film bo za nas senzacija, ker poleg rojaka spoznamo v njem slovečo subreto Lizzi Balla in revijsko zvezdo Eilersovo. Premiera bo danes ob 16.

u— **Iz ZKD. Sokolsko društvo Moste priredi** pod okriljem ZKD drevi ob 20. predavanje g. prof. Brežnika o temi: New York metropola sveta, s slikami. Predavanje bo kino dvorani. Po predavanju se predvajata dva kulturna filma.

u— **Mestna občina ljubljanska bo oddala** mestni lov na javni dražbi dne 12. marca ob 11. uri dopoldne v mestni posvetovalnici. Natančnejše insormacije se dobijo v mestnem gospodarskem uradu med uradnimi urami.

u— **Sem bil na Viču pri policu... ali** celo pri dekliču — poje neka lepa ljubljanska narodna pesem, pa bi ne bilo škoda, če bi Ljubljančani še bolj radi prihajali na Vič, zakaj tu sta doma gostoljubnost, dobra postrežba in pa vljudnost. Da, vljudnost! To smo hoteli povedati. Grem oni dan na živilski trg, saj ga imamo tudi na Viču. Barantam z branjevkami in naposled s prikupnim kmečkim fantičkom, ki je prodajal zajčka. Ljubkega lepega zajčka. Pogodila sva se za šest dinarjev, za celih šest dinarjev. In sva bila oba zadovoljna. Tedaj pa prihrumi neki organ in nadere fantiča, da mora plačati tržni davek, trošarino ali kaj. Tako se je ubogi fant ustrašil, da je kar trepetaje pomolil vseh šest dinarjev. Na, sem se vprašal, ali vljudnost ni več na Viču doma? Pozneje so mi potrdili, da ne. Kdor ne verjame, naj gre solato ali zajce prodajat na viški trg.

DOVRŠENI GENTLEMAN

uporablja za umivanje samo Lavender Soap Paracelsus odlično milo karakterističnega vonja, ki se dobro peni in varuje kožo. Za britje pa uporablja samo Paracelsus valčasto milo za britje (Shaving Stick), najboljše blago, antiseptično milo, ki omehča brado in prepreča kožne infekcije.

u— **Elegantna pustolovka iz Beograda.** Po raznih boljših lokalih v središču mesta in okrog kolodvora se je že nad teden dni sukala elegantna mlada dama. Ker se nikakor ni kazala nepristopna, so jeli seveda kmalu obletavati kavalirji. V nekaj dnevih je postala zanimiva dama še bolj elegantna. Zaradi raznih sestankov po hotelih je bila aretirana in na policiji se je izkazalo, da gre za bivšo medicinko, ki pa je opustila študij in odšla iz Beograda v Slovenijo na pustolovščine, ki so se obnesle le deloma.

u— **Ukradena zlatnina.** V odsotnosti domačih je vdrl v torek zvečer nekdo v stanovanje Marije Jelarjeve na Cojzovi cesti št. 9. in pretaknil po sobah vse omare. Posrečilo se mu je, da je našel leseno škatlo za zlatnino in odnesel zlato dvokrovno uro, zlato zapestno uro, zlato ovratno verižico z obeskom Matere božje, zlato zapestnico, zlat prstan in iz neke miznice 130 Din gotovine. Skupna škoda, ki jo je prizadejal vlomilec Jelarjevi, znaša 4000 Din.

u— **Iz zapora v zapor.** Iz zaporov v Slavonskem Brodu so včeraj pripeljali v Ljubljano 20 letnega bivšega krojaškega pomočnika Vilija Peternela iz Ljubljane. Peternel je v Slavonskem Brodu in okolici zagrešil več kaznivih dejanj. Popreje se je klatil po vsej Hrvatski. V Ljubljani so zdaj ugotovili, da ima podjetni Vili na vesti več tatvin, ki jih je zagrešil svojčas v Sloveniji. V Podvelki na Pohorju je bil okradel svojega delodajalca Avgusta Poročnika. Odnesel mu je precej obleke. Vili je sicer še mlad, vendar ima zabeleženih že 11 kazni.

u— **Velikonočne razglednice Cirila Metodove družbe** izidejo koncem t. m. na kar opozarjamo vse trgovce in druge odjemalce.

u— **Drevi nadaljevalni pesmi tečaj Jenkove šole v Kazini.** Posebne pesne ure in informacije vsak dan. Sezona traja do 17. marca.

u— **Zadnja pesna vaja s čajanko JNAD Jadrana** bo jutri v dvorani Trgovskega doma. Vodil bo g. Jenko. Igral bo jazz Ronny. Začetek ob 20.

u— **V Odeon baru na Poljanski cesti** nastopa samo še par dni velika skupina temperamentnih Rumunk. Program se prične že ob 11. zvečer in traja pozno v noč. Vse točke so prvovrstne, ki se jih ogledajo lahko brez skrbi tudi že prav razvajeni gostje.

Iz Maribora

a— **Ljudska univerza je priredila sinoči** zelo zanimivo predavanje. Predaval je zagrebški univerzitetni profesor g. dr. Boris Zarnik, slovenski rojak, o temi: Arijski in semitski problemi. Predavanje, ki je bilo nekak znanstven odgovor na nemško hitlerjevsko zahtevo po čistosti krvi nemškega plemena, ki naj bi se posebno obvarovalo mešanja s semitsko krvjo.

a— **Lep slikarski talent je pokazal služitelj v mariborski javni bolnišnici** Viktor Kodré, ki je kot popoln samouk naslikal že večje število oljnatih, pastelnih in akvarelnih slik, zlasti pokrajin portretov in tihožitij. Njegovo najnovejše delo, oljnata slika Nj. Vel. kralja Aleksandra, je razstavljena v izložbi Weixlove trgovine v Jurčičevi ulici.

a— **Redni občni zbor Združenja prevozniških obrtov v Mariboru** bo v soboto 24. t. m. ob 19. v mali dvorani Narodnega doma z običajnim dnevnim redom. Ako bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen se bo vršil na istem prostoru in z istim dnevnim redom čez eno uro drugi občni zbor, ki sklepa brezpogojno.

a— **Poleg »kolesarjev« tudi »mlekarji«.** Kakor smo že pred dnevi poročali so se z vso intenzivnostjo vrgli na svoj tatinski posel v Mariboru in okolici zlasti prijatelji tujih koles. Sedaj pa se je v tatinskem poklicu bohotno razcvetela tudi nova panoga, namreč kraja vrčev z mlekom z vozičkov podeželskih mlekaric. Tako so izginile včeraj zjutraj viničarki Ivani Kopičevi iz Počehove z dvorišča neke hiše na Aleksandrovi cesti v času, ko je raznašala strankam mleko, 4 večje posode z mlekom. Kopičeva trpi okrog 400 Din škode.

a— **Glavna vodovodna cev je počila.** Zadnje dni so nastavljenci vodovoda opazili, da popušča vodovodni pritisk. Včeraj popoldne pa so odkrili vzrok in ugotovili, da je počila glavna cev pod rezervoarjem za Kalvarijo tik ob jarku. Zaradi popravljalnih del bo do sobote pritisk za dve atmosferi manjši in tako stanovalci višjih nadstropij ne bodo imeli vode.

Iz Celja

c— **Celjski občinski svet bo imel danes ob 18.** redno sejo v sejni dvorani na mestnem magistratu. Na dnevnem redu so poročila odsekov.

c— **Celjski pododbor Kluba koroških Slovencev** obvešča svoje članstvo, da bo domenjeni družabni sestanek v soboto 24. t. m. ob 20. v Zdravstvenem domu. Vsi Korošci iskreno vabljeni!

c— **Ustanovni občni zbor starešinske organizacije Sloge v Celju** bo v nedeljo 4. marca ob 10. dopoldne v Celjskem domu. Tem potom vabimo vse bivše slogaše-abituriente, da se občnega zbora sigurno udeleže. Pripravljalni odbor.

---

večjih pojavov, kakor so delovanje lig, deklaracija o šolskih in kulturnih stikih, otvoritev jugoslov. kolegija v Pragi in pod. Gospodarsko sodelovanje označuje inž. V. Paležek.

Vsekako je bilo v novi izdaji »Ottuvega slovnika naučnega« odmerjeno Jugoslaviji in vsej jugoslavici dovolj prostora, in pri tem so vidno prišle do izraza ne le čuvstvene vezi, ki spajajo slovarski sever in jug, marveč tudi težnja po čim temeljitejšem medsebojnem poznanju na osnovi dejstev, brez tega pač ni mogoče uspešno sodelovanje. —o.

Proslava Nobelovega lavreata Iv. Bunina v Ljubljani

Ruska Matica priredi v soboto, 24. t. m. ob 20. uri v prostorih Francoskega instituta literarni večer v proslavo Nobelovega lavreata za literaturo v l. 1933., ruskega pisatelja Ivana Bunina.

Prireditev bo obsegala naslednje točke:

1. Univ. prof. A. Maklecov, »Uvodna beseda«.
2. Dr. N. Preobraženski, »Mesto Bunina v ruski literaturi« (predavanje).
3. Recitacija odlomkov iz Buninovih spisov (ge. Lidija Marakina in Marija Maver in gg. dr. N. Preobraženski in K. Grigorovič-Barskij).

Vstop je prost in brezplačen. Vabljeni so vsi prijatelji ruske književnosti!

„Ko zadnji satiri...“

(Spominski listek I. N. Novaku.)

Ljudje, ki so »gospona iz Macinca«, rajnkega dr. Ivana N. Novaka, poznali v zadnjem desetletju, čislali njegove organizacijske in politične sposobnosti, ga videli na višku njegove kariere, vpliva in bogastva, so komaj slutili, da je bil ta provincialni advokat in lokalni voditelj tankočuten estet, človek finega političnega občutja. Z njim je umrl pesnik medmurskih vinogradov, pozabljen kot pesnik, zatajen morda celo pred samim seboj — v tem desetletju uspeha in kariere.

V prvih povojnih letih, v času največje groze in negotovosti, ko je dr. Ivan N. Novak živel v svojih Macincih (med Središčem ob Dr. in Čakovcem) pod nadzorstvom madžarskih žandarjev, sva prebila marsikatero skupno uro v kramljanju o politiki in literaturi. Hodila sva po medmurskih in štajerskih goricah in skupaj čitala hrvaške, slovenske in tuje pesnike. Dr. Novak se je posebno navduševal za Gradnikove »Padajoče zvezde«. Bil je prvi med Neslovenci, ki je spisal študijo o A. Gradniku (izšla je v Almanahu Griča, ki ga je urejal Novakov prijatelj Ljubo Wiesner). Dr. Novak je takrat duševno živel v ozračju hrvaške Moderne. Ure in ure sva govorila o sadovih njene fine književne umetnosti, ki je tedaj že vidno zabajala kakor sploh vsa zapoznela ultura fin de siècla, podobna na vulkanskem pobočju vzgojeni vinski trti, preko katere je padala lava svetovne vojne. V medmurski idili, ki ji ni mogla niti vojna vzeti razposajenosti nedeljskih popoldnevov, ciganske godbe in dekliških pesmi o »bajželoku, dišečem cvetu«, sva govorila o Mrežkovskem, Wildeu, Adyju in dr. Zlasti Endre Ady, ta melanholični pesnik madžarske rase in puste, mu je bil drag vzlic vsemu političnemu nasprotstvu do Madžarov: večkrat mi ga je bil prevajal iz izvirnika. Vedno mi bo ostala v spominu tista lunoiasna pomladna noč, ko mi je čital iz Vuk-Daničičevega prevoda Visoko pesem. Macinci so bili poplavljeni z mesečnino in cerkvena ura tik Novakove hiše je počasi, svečano bila polnoč.

Ivan N. Novak ni spisal mnogo pesmi; nekaj jih je izšlo v »Hrv. Djaku«, nekaj v »Savremeniku« in drugod. Njih forma je razodevala vpliv modernistov Wiesnerjeve in Galovićeve šole, vsebinsko pa so se najrajši gibale okrog vinogradov. Nesrečna smrt Vilka Gabariča, pesnika podravskih vinogradov, ki je postal kot kadet-aspirant žrtev železniške nesreče, ga je globoko pretresla. Ko sva bila ob neki priliki v medmurskih vinogradih, mi je prečital sonet, ki ga je potem (oktobra 1915) objavil »Savremenik« z naslovom »U medimurskim vinogradima«. Posvečen je Viku Gabariču. Polagam mu ga kot venec »davno ovenelih cvetov« njegove lirične dobe na zgodnji grob:

Što je to, te noćas tam dolje u gaju
Zavijaju vetri kao gladni vukovi,
A od časa na čas oko kljieti naše
Tajinstveno šapću mrki noćni čukovi?

Kesteni i breskve i orah do kljieti —
Čemu noćas tako jecaju u vrsima,
Čemu tako muklo klonoću klopoci,
Čemu suze tiho grozdovi na trsima?

Ko zadnji satiri stojimo mi noćas
Bez misli i riječi, zaledjenih usni,
Motreći bez svijesti svjetilke svjetlucanje

U našoj što kljieti naglo dogorijeva...
I vlaga se hvata omrklih nam vjedja,
I sva rjedja biva srca naših kucanje...

V teh pesniških vrstah je dobro zajeta groza smrti in obenem lepota pomladne noči v medmurskih vinogradih, ko »suze tiho grozdovi na trsima«. — lepota, ki se za nas ne vrne nikdar več... —o.

Božidar Jakac razstavlja. V nedeljo, dne 25. t. m. ob pol 12. bo v Jakopičevem paviljonu otvorjena razstava del slikarja Božidarja Jakca. Priljubljeni umetnik bo razstavil portrete in pokrajine iz Dalmacije in Dolenjske. Opozarjamo na to razstavo vse prijatelje domače likovne umetnosti.

Tollerjev »Hinkemann« v slovenščini. Ernst Toller nam je ostal v živem spominu izza lanskega kongresa v Dubrovniku, kjer je v viharnih idejnih obračunih tako goreč nastopil za človečansko svobodo v kulturi in družbi in proti zatiranju duha, kakor ga izvaja nova Nemčija, in izza obiska v Ljubljani, kjer nam je na nepozabnem večeru čital iz svojih del. Pred svojim obiskom v Jugoslaviji je bil ta znameniti izgnanec iz hitlerjevske Nemčije znan in cenjen pri nas samo v ožjem kulturnem krogu. Po njegovem obisku je ostala za njim sled samih simpatij. — V tem znamenju bo gotovo deležno prav toplega sprejema prvo njegovo delo, ki je pred nekaj dnevi izšlo v slovenskem prevodu in v samozaložbi A. Novaka: »Hinkemann«. Kakor svoj čudoviti lirični ciklus o lastovkah, ki si grade gnezdo v jetniški celici, je Toller tudi »Hinkemanna« napisal v letih svojega jetništva v Niederschönenfeldu. Kakor njegova lirika, tudi »Hinkemann« kaže Tollerja, kakršen je: upornik iz najglobljega človečanskega čuvstva, pesnik, ki ve, da so vsemu človeškemu dejanju in nehanju začrtane tragično teasne meje sredi sveta. V razviharjenih letih po vojni, je Toller s »Hinkemannom« zastavil svetu nov, povsem nerešljiv problem: vprašanje o tragiki človeka, ki je v njem fronta ubila moža — in je ob zgodbi Hinkemanna Jalovca napisal eno najlepših, najglobje zajetih dram, kar jih je nemško slovstvo rodilo po vojni. V dobrem Novakovem prevodu pomeni »Hinkemann« lepo obogatitev naše prevodne književnosti in morda ne bo ostalo prazno upanje da bomo Tollerjevo delo srečali prihodnjo sezono tudi v repertoarju Narodnega gledališča. Fri.

Sohi Lisinskega in Zaica sta bili slovesno odkriti v veži zagrebškega Narodnega gledališča.

Ali si že član „Vodnikove družbe“?

Še niste nakazali naročnine?

Dokler ne plačate, niste zavarovani za slučaj nezgode pri zavarovalnici

»JUGOSLAVIJA«, splošni zavarovalni družbi v Ljubljani.

Nakažite še danes! Naša številka čekovnega računa je 11.842

e— **Predavanja.** V soboto 24. t. m ob 18. bo predaval v gostilni »Jugoslovan« v Gaberju pri Celju g. ravnatelj Ivo Kočevar iz Maribora o starostnem zavarovanju oseb vseh poklicev brez razlike spola Predavanje je važno za vsakogar, ki si hoče preskrbeti za starost ali za primer onemoglosti ali nezgode pokojnino. — O Durmitoru bo 1. marca predaval v Ljudskem vseučilišču g. Leo Pipan iz Ljubljane.

a— **Cercle francaise.** V soboto 24. t. m. bo predavala gospa Thérese Anthoine.. v rolnih slik, zlasti pokrajin, potretov in ti-Bretagni Projekcijske slike. — Začetek ob 20. Vstopnine ni.

e— **Brezposelnost. Pri celjski ekspozituri borze dela se je od 11. do 20. t. m. na novo prijavilo 51 brezposelnih.** Dne 20. t. m. je ostalo v evidenci 928 brezposelnih (869 moških in 59 žensk) nasproti 906 (842 moškim in 64 ženskam) dne 10. februarja.

e— **Pregled vseh motornih vozil za območje predstojništva mestne policije** in sreskega načelstva v Celju ne bo to soboto, kakor je bilo včeraj objavljeno, temveč v soboto 3. marca ob 10. dopoldne pri mestni garaži na Sp. Lanovžu v Celju.

e— **Prijatelj tuje lastnine je 22 letni delavec Alojzij s Studenca pri Sevnici.** Lani 21. novembra je vlomil v neko zidanico blizu Radne pri Sevnici in odnesel večjo količino vina, 11. decembra pa je ukradel nekemu posestniku na Zg. Hudinji pri Celju, pri katerem je služil, 200 Din vredno konjsko odejo. Alojzij je bil že sedemkrat kaznovan zaradi tatvine. Celjska policija ga je v sredo izročila okrožnemu sodišču.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.15 in 20.30 zvočna opereta »Kraljica valčka« in dve zvočni predigri.

Iz Škofje Loke

šl— **Desetletnico je praznovalo škofjeloško KJS** v torek na občnem zboru, ki je bil zelo obiskan. Zbor je vodila predsednica Alojzija Šinkova, ki je v nagovoru poudarjala, da je izkušalo KJS vedno lajšati bedo, kolikor so dopuščala sredstva. Jubilej desetletnega obstoja se bo proslavil najlepše s širokopotezno dobrodelno akcijo, ki jo je kolo že zasnovalo. O društvenem delovanju v teku decenija sta poročali Tarina Juvančeva za tajništvo in Vida Horvatova za blagajno. Iz vestnih poročil posnemamo, da je razdelilo KJS mnogo vrč moke, priredilo gospodinjski tečaj, skrbelo vsako leto za dostojno proslavo materinskega dne z obdarovanjem siromašnih mamic, prodajanjem cvetlic in predavanji in se je z vsem razumevanjem zavzelo za poplavljence, ki se jim je darovalo vsega 16.500 Din. Vsako leto v spomin in počastitev naše lepe Jugoslavije je obdaritev šolske mladine z najpotrebnejšim. V ta namen se je izdalo v vseh letih nad 60.000 Din, kar pa je bilo mogoče le zavoljo tega, ker spremlja škofjeloška javnost delo kola s simpatijami. Največja dobrotnica društva pa je blagopokojna Regina Levičnikova, ki je vse svoje prihranke v znesku 40.000 Din poklonila škofjeloškemu KJS Kolo je delovalo često skupno z RK, SKJ, Jugoslovensko Matico, Zvezo slovenskih vojakov in drugimi korporacijami. Posebej so se nabirali prispevki za pasivne kraje. Mnogo mladine je spravilo KJS na naš Jadran. Kolo je štelo prvotno 168 sester, zdaj jih je 397 Vsega gorja seveda ni bilo mogoče lajšati, izkušalo pa se je pomagati, kjerkoli se je le dalo. Skupščina KJS, ki je potekla v najlepšem soglasju, si je izvolila ob zaključku novo upravo, ki jo vodi spet dosedanja predsednica Šinkova. Prečitane so bile čestitke ljubljanskega KJS.

šl— **Učiteljski abiturienti škofjeloškega okraja** se pozivajo, da se v svrho seznama, ki se predloži banski upravi in ministrstvu prosvete, čim prej prijavijo sreskemu društvu JUU v Škofji Loki Prijava naj obsega ime in priimek, čas in kraj rojstva, leto diplomskega izpita in studije Dopise je poslati g. Ivanu Miheliču, šolskemu upravitelju v Selcih nad Škofjo Loko.

šl— **Lastnike psov poziva mestna občina,** da poravnajo predpisano pristojbino za svoje pse Živali, ki ne bodo imele znamk, bo polovil koniač.

šl— **Sprememba posesti.** Mestna hranilnica škofjeloška je prodala elektrovaljčni mlin na Trati Kupil ga je industrijec g. Stanko Heinrihar z bratoma Debeljakoma iz Škofje Loke.

Iz Kranja

r— **Občni zbor Kola jugoslovenskih sester v Kranju** bo 28 t m ob 16.30 v dekliški osnovni šoli z običajnim sporedom. Članice in nečlanice vabljene!

Iz Tehovelj

t— **Poučna predavanja.** Danes ob 20. priredi v Sokolskem domu podružnica SPD skioptično predavanje o Mont Blancu in Matterhornu Predavala bosta g. Kopinšek in gdč Mohorčič V soboto 24 t. m ob 20 bo v Sokolskem domu filmsko predavanje prosvetnega odseka Sokola o borskem rudniku in o Kosovem polju

t— **Mladinski prosvetni odsek Sokola v Trbovljah** je priredil pod vodstvom br Riharja mladinsko prereditev za sokolsko deco. Pri prireditvi sta sodelovala samo sokolska deca in naraščaj Na sporedu je bila tekma harmonikarjev, citrašev in igralcev na ustno harmoniko Mladi godbeniki so nastopili korajžno in odigrali vse komade kar najboljše tako da je bilo težko določiti med njimi najboljše Avditorij sokolske dece in naraščaja je pozdravil vsakega nastopajočega bratca in sestrico z burnim priznavanjem Trije najboljši so dobili kot nagrado mladinske knjige Od harmonikarjev je bil odlikovan Felicijan od citrašev Artnak in od tekmovalcev na ustno harmoniko Koren Po tekmi je odigral naraščaj meščanske šole po Ribičiču prirejeno igrico »Trije snubci«, ki so jo izvedli mladi igralci in igralke zelo dobro v veliko zabavo sokolske mladine. Igro je vodil br Pahor Take mladinske prireditve nudijo sokolski deci primernega razvedrila in zabave ter jo odvajajo od pohajkovanja, zato jih moramo najtopleje pozdravljati.

t— **Dar Sokolu.** Bivši restavrater rudniške restavracije in zdaj lastnik hotela »Janja« v Zagrebu je poklonil tukajšnjemu Sokolu obveznico brezobrestnega posojila v znesku 1000 Din. Podporniku Sokola iskrena hvala!

Iz Novega mesta

n— **Društvo »Soča«** bo imelo v nedeljo 25. t. m. ob 15. svoj redni občni zbor v hotelu »Koklič«. Udeležba za članstvo obvezna.

n— **Kino »Dom« v Sokolskem domu** predvaja danes in jutri, obakrat ob 20.15 ter v nedeljo ob 15., 18. in 20.15 zvočno opereto »Bil nekoč je muzikant«. Predigra: Paramountov zvočni tedrik.

Iz Konjic

nj— **Seja sreskega cestnega odbora** je bila 13. t. m. in jo je vodil podnačelnik odbora dr. Mejak Ervin. Prisostvovali so razen dveh vsi ostali odborniki, dalje sreski načelnik dr. Suhač, zastopnik progovne sekcije in banovinski tehnik g. Kudašev. Glavna točka dnevnega reda je bilo razpravljanje in sklepanje o proračunu za leto 1934/35., ki izkazuje potrebščin 606.648 dinarjev in pokritja 608.188 Din. Predvidena je v načrtu 35 odst. sreska cestna doklada na vse neposredne državne davke Proračun je bil po stvarni dalji debati odobren in odposlan kr banski upravi. Lanski načrt proračuna je izkazal potrebščin 715.622 Din, pokritja pa 721.753 Din ter je bila v načrtu 46 odst. doklada, ki jo je pa kr banska uprava znižala na 14 odst. Iz novega proračuna je razvideti, da se je ustanovil gradbeni sklad za novi most čez Dravinjo v Dražji vasi in je vstavljen v novi proračun prvi obrok za ta sklad v znesku 20.000 Din. Na seji so se obravnavale tudi druge mani važne zadeve.

nj— **Vinska razstava** se bo vršila tudi letos predvidoma 25 in 26. marca v Okrajni hranilnici pod okriljem sreskega kmetijskega odbora.

Iz Ptuja

j— **Kino** bo predvajal v soboto ob 20. in nedeljo ob pol 19 in pol 21. velezabaven film »En dan brez laži«. Kot dodatek Foxov tednik.

j— **Izsledite vlomilske družbe.** V okolici Kicarja Velovleka in Podvincev je bilo v zadnjem času izvršenih vse polno vlomov in tatvin. Kradlo se je kar na debelo vse kar je tatinski družbi prišlo pod roko. Zlasti so odnašali perutnino, žive svinje, slanino, prekajeno meso in tudi poliske pridelke. Oškodovanih je okli 12 posestnikov, ki so sami začeli zasledovati tatove. Te dni pa se je orožnikom posrečilo dobiti sled o tatinski družbi, ki šteje več oseb. Orožniki so aretirali posestnikova sinova Bubnjariča Antona in Kuharja Ivana in še nekega mladoletnega vse iz Kicarja. Pri njih so našli več ukradenih predmetov v vrednosti 8000 Din Zaplenili so tudi šop ključev, s katerimi so odpirali shrambe. Vsi trije so oddani v sodne zapore. Nadaljnje aretacije še sledijo.

★

TACEN. Občinska organizacija JNS v Tacnu ima svojo redno letno skupščino v nedeljo 25. t. m ob 15. v restavraciji »Sava« v Tacnu. Poročal bo tudi g. narodni poslanec Albin Koman.

Sokol

Celjska sokolska župa sporoča, da imajo udeleženci zbora društvenih načelnikov in načelnic, ki bo v nedeljo 25. t. m. ob 10. dopoldne v Sokolskem domu v Gaberju pri Celju, polovično vožnjo na železnici. Na odhodni postaji naj kupijo cel vozni listek do Celja, ki ga naj pri prihodu v Celje ne oddajo, ker bodo dobili v Celju legitimacije, veljavne za brezplačni povratek. Delovni sestanek spodnjeposavskega sokolskega okrožja, ki je bil določen za nedeljo 25. t. m. v Brežicah, je zaradi zbora društvenih načelnikov in načelnic v Celju preložen na nedeljo 4. marca in se bo pričel kakor običajno.

Sokol na Vranskem je imel v nedeljo 18. t. m. zvečer v gostilniških prostorih brata Grčarja izredno dobro obiskan občni zbor. Po pozdravnem nagovoru staroste br. dr. Edvarda Šerka in poročilih ostalih funkcionarjev, iz katerih se je dalo posneti, da je bilo društveno življenje v preteklem letu prav živahno, so sledile volitve. Predlagana bo v potrditev z majhnimi izpremembami dosedanja uprava s starosto dr Šerkom Edvardom. Pri slučajnostih se je o bodočem delu razvila živahna debata ter se je sklenilo, udeležiti se vseh obveznih izletov in prireditev in po daljšem premoru prirediti spet telovadni nastop na Vranskem ob sodelovanju sosednih bratskih društev Storili so se tudi važni sklepi za pritegnitev širših slojev k sodelovanju, k čemer bo v izdatni meri gotovo tudi pripomogel zakon o obvezni telesni vzgoji mladine Po izvolitvi bratov Kompare Franca, sodnega starešine in dr. Gračnerja Jožeta, advokata, za župna delegata, je br. starosta z izpodbudnim govorom zaključil uspeli zbor

Sokol v Rušah je imel nedavno 15. občni zbor, ki ga je vodil starosta br. Krejči. Vsa poročila so pokazala, da je društvo v preteklem letu delovalo prav uspešno Telovadnica je imela 14 vrst pod vodstvom 13 vaditeljev. Smučarski odsek šteje 53 članov. Prosvetni odsek je vedno marljivo deloval. Mladinski odsek goji še posebej petje in skrbi za duševno hrano z mladinsko knjižnico, ki jo je omogočal starosta br Krejči Glasbeni odsek pridno vadi in je sodeloval pri raznih prireditvah in proslavah. Mladina se vadi pa v tamburanju. Gledališki odsek je imel osem gledaliških predstav; izpopolnil si je letno gledališče, kjer je uprizoril dve igri »Rokovnjače« v priredbi opernega pevca g Janka Blagajnik je izkazal povoljnejše denarno stanje kakor lani Pri volitvah je bila sprejeta lista s staro, skoro neizpremenjeno upravo pod vodstvom staroste br Krejčija Župni starosta br. dr Milan Gorišek je pozival članstvo, zlasti mladino, na složno sokolsko delo.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

GOSPODARSTVO

Prijave za pridobnino

Davčni oddelek finančnega ministrstva je naročil vsem davčnim upravam v državi, naj z javnim pozivom takoj pozovejo davčne obvezance za pridobnino, da predlože davčne prijave za pridobnino, za davek na poslovni promet in za davek za neoženjene osebe za l. 1934. Te prijave je treba predložiti v času od 1. do 31. marca t. l. Davčne uprave bodo pozvale pridobnini zavezane davkoplačevalce, da morajo točno in vestno izpolniti vse rubrike na prvi strani davčne prijave.

Pavšalirani davek malih obrtnikov

Z novelo k zakonu o neposrednih davkih, ki je stopila 20. t. m. v veljavo, se kakor znano, **pavšalira davek za male obrtnike.** Mali obrtniki (iz skupine 2 b člena 42), torej obrtniki, ki ne delajo s stroji na pogon in ki nimajo več nego tri kvalificirane pomočnike, plačujejo v krajih izpod 5000 prebivalcev zunaj mestnih, kopaliških in letoviških okolišev, kjer ni sedež sreskega poglavarstva, pavšalno pridobnino v letnem znesku 120 Din in za vsakega pomočnika še po 60 Din. Nadalje se pavšalira pridobnina obvezancem III. skupine čl. 42; to so osebe, ki so samostojno drugim na službo za odškodnino z izključno ali pretežno uporabo lastne telesne moči, nadalje izvoščki in avtotaksiji, če opravljajo posel sami in nimajo več nego enega voza. Ti obvezanci plačajo v krajih do 10.000 prebivalcev letno 80 Din pavšalne pridobnine in za vsakega pomočnika po 40 Din; v mestih od 10.000 do 20.000 se pavšal poveča za 25%, v mestih od 20.000 do 50.000 prebivalcev za 50% in v mestih preko 50.000 prebivalcev za 75%. Avtotaksiji plačajo na gornjo vsoto še 50% dodatek. Za vse te pavšalirane obvezance pridobnine velja kot osnova za samoupravne doklade vsota, ki ustreza 80% letnega pavšalnega davka, že po dosedanjih zakonskih določbah pa so plačali pavšalni davek 60 Din letno in za vsakega pomočnika po 30 Din obrati, ki se ne vodijo v stalnem lokalu, ampak s hojo od kraja do kraja in od hiše do hiše, pavšalni davek 1000 Din letno pa potujoči agenti in trgovski potniki. **Vsem tem obvezancem pridobnine ni treba po novem zakonu predlagati davčne prijave.**

Po navodilih finančnega ministrstva bodo morale manjše davčne uprave sestaviti davčne predloge do 10. junija, večje davčne uprave pa do 10. julija, tako da se bodo seje davčnih odborov lahko že začele 1. julija odnosno 1. avgusta.

Odmera pridobnine po bilanci

Kakor znano, določa § 7. davčne novele, da se davčna osnova za vsa industrijska, rudarska, bančna, železniška, brodarska, tramvajska in mednarodna transportna podjetja, ako njihov promet prekaša 500 tisoč Din letno, ugotavlja po bilanci, sestavljeni na podlagi knjig, ki jih morajo ta podjetja voditi. **Ocena davčne osnove spada tudi pri teh podjetjih v delokrog davčnih odborov.** Za pregled knjig in računov pa veljajo odredbe za družbeni davek Glede na to določbo pravijo nova navodila finančnega ministra, da morajo gornja **podjetja v davčni prijavi za pridobnino predložiti bilanco ter račun izgube in dobička odnosno začetni in končni inventar, in sicer tako za l. 1933, kakor tudi za leto 1932.** Poleg tega morajo prijavi priložiti podroben pregled posameznih postavk izgube in dobička, izvleček iz računa glavnice, prepis lastnega računa vsakega družabnika in njegovih članov rodbine, nadalje pojasnilo o izvršenih amortizacijah, izvleček iz računa produkcije, bančni zavodi pa izvleček iz računa valut, efektov in deviz. Če se taka podjetja bavijo tudi z drugimi posli, tedaj se tudi od takih poslov obdavčijo po trgovskih knjigah.

Da bo mogoče v vsakem času ugotoviti, kateri davčni obvezanci se morajo obdavčiti po knjigah, zato bodo davčne uprave odslej vodile posebno evidenco takih podjetij; poleg tega bodo podatke preizkusili tudi na katastrskem listu dotičnega obvezanca. Ako katerokoli podjetje te vrste izjavi, da ne vodi trgovskih knjig, bo davčna uprava o tem pribavila podatke od sodišča. Ostali davčni zavezanci, ki želijo, da se jim davek odmeri po trgovskih knjigah, morajo prijavi predložiti zahtevane priloge

Davčni minimum

Paragraf 7. novele k zakonu o neposrednih davkih določa, da davčna osnova za obvezance pridobnine ne more biti v nobenem primeru manjša od 2 kratnega zneska najemnine za stanovanje, ako ta najemnina ni večja od 6000 Din letno; ne manjša od $2^1/_2$ kratnega zneska najemnine za stanovanje, ako je najemnina večja kakor 6000 Din in ne presega 12.000 Din; ne manjša od 3 kratnega zneska najemnine, ako je ta večja nego 12.000 Din in ne presega 24.000 Din; ne manjša od $3^1/_2$ kratnega zneska najemnine, ako ta presega 24.000 Din letno. Ugotovljenemu znesku najemnine za stanovanje se ima glede na položaj obrata dodati še 10 do 30% najemnine za obrat.

K gornjim določbam pravijo navodila finančnega ministrstva, **da se bo čisti dohodek, ki tvori davčno osnovo, tudi v bodoče ugotavljal na stari način.** Minimalne davčne osnove, ki jih uveljavlja novela k zakonu, bodo znatno olajšale delo davčnih uprav. Ta minimalna davčna osnova se izračuna na podlagi kosmate najemnine za stanovanje in lokal. (Zakonska novela v tem pogledu določa, da je pod najemnino razumeti odškodnino, ki je bila v prejšnjem letu ugotovljena za odmero zgradarine). **Minimalna davčna osnova se mora ugotoviti v vsakem posameznem primeru in velja za vse obvezance pridobnine, razen za one, ki jim je pridobnina pavšalirana.** Pri obvezancih za pridobnino, ki imajo več obratov, se mora minimalna osnova ugotoviti za vsak obrat posebej Pri sestavljanju predlogov za davčne osnove morajo referenti, ki jim je poverjena odmera pridobnine, v prvi vrsti ugotoviti minimalno osnovo in potem izdelati predlog po zbranih podatkih v trgovskih knjigah.

Sprememba trošarin

Kakor smo že včeraj poročali, je bil zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o državni trošarini objavljen v »Službenih Novinah« 20. t. m. in je tega dne stopil v veljavo. Z novim zakonom so uveljavljene naslednje spremembe trošarin:

1. trošarina na kavo je **povišana za 100%,** od 400 na 800 Din za 100 kg (torej za 4 Din pri kg);

2. v točki 12. čl. 72 zakona o državni trošarini so črtane te-le besede: »izdelano iz lesa«, kar pomeni, da je treba v bodoče plačati državno trošarino od vsake ocetne kisline ne glede na njen izvor;

3. uvedena je nova trošarina v znesku 100 Din za 100 kg plinskega olja ne glede na način uporabe. Od trošarine na plinsko olje so oproščene vodne zadruge na podlagi odloka finančne direkcije, in sicer le za toliko količine, ki so potrebne za pogon črpalk in za naprave vodnih zadrug za odmakanje;

4. uvedena je nova trošarina za vsa olja in masti za mažo v znesku 200 Din za 100 kilogramov. Te trošarine so oproščene vodne zadruge s sklepom finančne direkcije, in sicer samo za količine, ki so potrebne za mažo črpalk in naprav za odmakanje. Maža za kolesa (kolomaz) ni trošarinski predmet in se ne bo obremenjevala.

V zvezi z uveljavljenjem povišanih, odnosno novih trošarin popisujejo finančni organi zaloge kave, plinskega olja, olja in masti za mažo pri vseh prodajalcih tega blaga in bo pobrana razlika na trošarini, odnosno vsa trošarina, če je nanovo uvedena. Zaradi popisa zalog so bili pozvani prodajalci navedenih predmetov na drobno in na debelo, da predložijo prijavo o tem, koliko takega blaga so imeli na zalogi 20. t. m., ko je zakon stopil v veljavo. Prijavo je predložiti pristojnemu oddelku finančne kontrole, ki navedene podatke preizkusi na licu mesta, obračuna znesek plačila in izda plačilni nalog, nakar se mora razlika plačati v teku 15 dni. Od popisa in dolžnosti plačila razlike, odnosno nove trošarine so oproščene količine do 5 kg kave in do 50 kg plinskega olja in masti za mažo, vendar morajo prodajalci tudi za te količine predložiti prijavo pristojnemu oddelku finančne kontrole. Prav tako se popisujejo vse zatečene količine ocetne kisline in bo treba za količine, za katere ni dokaza o plačani trošarini, to trošarino plačati. **V bodoče bo morala biti vsaka količina plinskega olja ter mazilnega olja, odnosno masti za mazanje v prometu opremljena z dokazom o plačani trošarini.** Manjše posode z oljem in z mastjo morajo biti opremljene s trošarinsko banderolo, ki se mora staviti na posodo preko zamaška tako, da se banderola raztrga, ko se posoda odpre.

Gospodarske vesti

= **Zaposlenost v industriji** Kakor smo že poročali, je bilo po statistiki Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu v decembru preteklega leta zavarovanih 513.074 delvcev in nameščencev, to je za 10.135 manj nego v istem mesecu l. 1932 Iz podrobne statistike o gibanju zaposlenosti v posameznih panogah, ki jo je sedaj izdal Osrednji urad, je razvidno, da beleži v primeri z decembrom l 1932 **največji padec gradbena industrija.** Pri visokih gradnjah je bilo za 10.524 delavcev ali za 53 odst manj zaposlenih delavcev nego pred enim letom, pri gradnji železnic, cest in vodnih zgradb za 7939 delavcev ali za 33 odst. manj, v industriji gradbenega materiala pa za 2923 delavcev ali za 29 odst. manj. Samo v gornjih treh panogah, ki so v najožji zvezi z gradbeno delavnostjo, je torej število zaposlenih delavcev nasproti decembru 1932 nazadovalo za 21 tisoč 386, to je še enkrat toliko, kolikor znaša primanjkljaj v celoti zaposlenega delavstva nasproti decembru 1932. Največji prirastek je zabeležen v tekstilni industriji (za 7676 ali 23 odst.), v industriji papirja za (627 ali 16 odst.).

= **Naš izvoz svinj v Češkoslovaško in devalvacija češkoslovaške krone.** Nedavno je bil med češkoslovaškimi in jugoslovenskimi zadružnimi organizacijami dosežen sporazum o načinu izvoza svinj iz Jugoslavije v Češkoslovaško. Po tem sporazumu bo imel jugoslovenski izvoznik za 75% kontingenta mastnih svinj svobodno izbero komisionarja v Češkoslovaški. Naše zadruge bodo svinje izvažale direktno češkoslovaški organizaciji konsumnih zadrug in se bodo pri tem stroški pri prodaji zmanjšali za polovico. Ta sporazum je bil sklenjen začasno na dva meseca in ga morata odobriti še obe vladi. S tem se bo rentabilnost izvoza svinj v Češkoslovaško precej zboljšala. Zadnje dni pa so bili izvozniki svinj v Češkoslovaško precej prizadeti s tem, da je češkoslovaška Narodna banka odredila, da se pošiljke, ki so bile uvožene do 16. t. m., obračunajo po starem tečaju, poznejše pa že po novem tečaju. Mnogi izvozniki so bili zaradi tega precej prizadeti.

= **Avstrijsko-jugoslovenski privatni kliring.** Kakor poročajo iz Beograda, je Narodna banka opozorila interesente, da je mogoče v avstrijsko-jugoslovenskem privatnem kliringu plačati le ono blago, ki je bilo uvoženo iz Avstrije v Jugoslavijo. Prošenj za plačilo iz drugih držav v Jugoslavijo uvoženega blaga preko avstrijsko-jugoslovenskega kliringa Narodna banka ne bo upoštevala.

= **Strojne tovarne in livarne obratujejo.** Glede na naša svoječasna poročila o nameravani ustavitvi dela v Strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani zaradi pomanjkanja naročil smo prejeli obvestilo, da so Strojne tovarne in livarne odpoved delavstvu preklicale, ker so se privatna naročila pomnožila in je tovarna dobila tudi nekaj državnih naročil Strojne tovarne in livarne torej obratujejo nemoteno naprej, kar je v interesu našega delavstva in domačega gospodarstva samo pozdraviti.

= **Pripravljalni odbor za osnovanje društva za zaščito imetnikov Blairovega posojila.** V včerajšnji notici je bilo pomotoma objavljeno, da naj imetniki Blairovega posojila pošljejo svoje prijave na naslov gosp. ravnatelja Fischerja Take prijave pa je nasloviti izključno na naslov: dr. Alfred Barka, univ. prof., Ljubljana, Gledališka ulica 14

= **Velike kompenzacijske kupčije Bolgarije.** Po dolgotrajnih pogajanjih je bolgarska vlada razpisala velike dobave iz inozemstva na podlagi kompenzacij z izvozom bolgarskega tobaka. Na teh dobavah je zlasti interesirana Češkoslovaška, ki bo najbrž prevzela prav znaten del razpisanih dobav. Bolgarija bo razpisala dobavo za okrog 750 milijonov levov železniškega materijala, vagonov in lokomotiv, tovornih avtomobilov, vodovodnih cevi, kmetijskih strojev, tramvajskih vozov, avtobusov, hladilnih naprav, strojev za izdelovanje konzerv itd. Dobava tega materijala se bo izvršila v dveh letih. Bolgarija bo ves ta materijal plačala z izvozom bolgarskega tobaka v petih letih, to je od petih letin. Dobavitelji bodo prejeli začasno bolgarske državne bone, ki se bodo obrestovali. Najtežji pogoj je ta, da morajo dobavitelji takoj po podpisu pogodbe prevzeti neprodane količine bolgarskega tobaka iz l. 1928, 1927 in 1930 proti plačilu v devizah. Češkoslovaška tobačna režija se je izjavila pripravljeno, prevzeti od starih zalog tobaka količino v vrednosti 100 milijonov levov in bo tudi v prihodnjih petih letih prevzela one količine bolgarskega tobaka, ki bodo ustrezale dobavam češkoslovaškega blaga v Bolgarijo.

Borze

21. februarja.

Na ljubljanski borzi je v skladu z sosednjimi notacijami deviza London po včerajšnjem skoku nadalje nekoliko okrepila. V avstrijskih šilingih je prišlo do prometa po 8.90 (v Zagrebu je bil zabeležen promet po 8.9050, v Beogradu pa po 9.00). Grški boni so se trgovali le v Beogradu po 35.50.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda obdržala približno včerajšnje tečaje. Trgovala se je za kaso po 312 in 315 (v Beogradu po 314 in 312), za april pa po 308 (v Beogradu po 310). Investicijsko posojilo se je nadalje dvignilo na 74 zaključek (v Beogradu prav tako 74). Promet je bil še v 6 odst. begluških obveznicah po 54.75 in 55 (v Beogradu po 55.50).

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2308.04 — 2320.10, Berlin 1359.58 — 1370.38, Bruselj 800.79 — 804.73, Curih 1109.35 — 1113.85, London 175.30 — 176.90, Newyork 3427.72 — 3458.98, Pariz 225.88 — 227.—, Praga 142.34 — 143.20, Trst 299.01 — 301.41 (premija 26.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.90.

Curih. Pariz 20.38, London 15.89, Newyork 311.50, Bruselj 72.25, Milan 27.04, Madrid 41.90, Amsterdam 208.3250, Berlin 122.8250, Dunaj 57.10, Stockholm 81.80, Oslo 79.80, Kobenhavn 71, Praga 12.85,

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 11.58, London 27.72 Milan 47.20, Newyork 542.62, Pariz 35.59, Praga 21.68, Curih 174.29, 100 S v zlatu 128 S nap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 311 — 313, 7% investicijsko 70 — 73, 7% Blair 51 den., 8% Blair 54 den., 7% Drž. hipotekarna banka 64 den., 4% agrarne 37 — 39, 6% begluške 53 — 55.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 311 — 314, za februar 310 den., za marc 309 — 311, za april 308 — 310, 7% investicijsko 73 — 74, 4% agrarne 37.50—38.50, 7% Blair 50.50 — 51, 8% Blair 53.50—55, 7% Drž. hipotekarna banka 63 — 68, 6% begluške 54.75 — 55; bančne vrednote: Priv. agrarna banka 257 — 260; industrijske vrednote: Šećerana Osijek 150 — 170, Trbovlje 105 — 110.

Beograd. Vojna škoda 314, 312 zaklj., za februar 312 zaklj., za marc 311, 310 zaklj., za april 310 zaklj., 7% investicijsko 74, 4% agrarne 37 — 38.50, 6% begluške 55.50 zaklj., 8% Blair 55 zaklj., 7% Blair 51.50 zaklj., Narodna banka 4300 bl., Priv. agrarna banka 261, 259 zaklj.

Dunaj. Alpine-Montan. 10.85

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Ljubljanska borza** (22. t. m.) Tendenca žito nespremenjena. Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): **pšenica** (po mlevski tarifi): baška, 79-80 kg po 147.50 — 150; sremska in banatska, 78-79 kilogramov po 145 — 147.50; **koruza** (po navadni tarifi): nova po 105 — 107.50; nova sušena po 117.50 — 120, nova sušena za februar 125 — 127.50, **moka:** baška »0« po 245 — 250 banatska po 255 — 260

+ **Novosadska blagovna borza** (22. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet slab. — **Pšenica:** baška, okolica Novi Sad, okolica Sombor 100 — 102; srednjebaška in sremska 101 — 103; gornjebaška 102 — 104, baška potiska in slavonska 104 — 106; gornjebanatska 98 — 100; južnobanatska 96 do 98. **Oves:** baški, sremski, slavonski 52—54. **Ječmen:** baški in sremski, 64/65 kg 68—70. **Koruza:** baška, srem. stara 79—81; nova 59—61; nova suš. 70—72; banatska sušena 68—70. **Moka:** baška, banatska »0g« in »0gg« 177.50 — 197.50 »2« 157.50 — 177.50; »5« 137.50 — 157.50, »6« 107.50 — 117.50; »7« 75 — 85; »8« 67.50 — 72.50; sremska slavonska »0g« in »0gg« 172.50 — 187.50; »2« 152.50 — 167.50, »5« 132.50 — 147.50; »6« 102.50 — 112.50, »7« 75 — 85; »8« 67.50 — 72.50. **Otrobi:** baški 65 — 67; banatski 62—64 **Fižol:** baški uzančni 124 — 128.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (22. t. m.). Tendenca prijazna Promet srednji. **Pšenica:** za marc 8.70 do 8.71, za maj 8.85 do 8.86; **koruza:** za maj 9.69 do 9.71.

ŽIVINA

+ **Živinski sejem v Ptuju.** Dne 20. t. m. je bilo prignanih na ptujski živinski sejem 200 krav, 60 telic, 14 bikov, 66 volov in 172 konj. Prodanih je bilo skupno 177 glav. Cene za kg žive teže: kravam 2 do 3.50, telicam 3 do 4, bikom 3 do 4 in volom 3 do 4 Din. Konji so se prodajali po 600 do 3200 Din za glavo Na svinjski sejem 21. t. m. pa je bilo pripeljanih 72 prascev in 273 svinj Prodan je bil 101 rilec. Cene prascem so bile po 100 do 150 Din za rilec, svinjam in prolenkom po 6 do 7 in poldebelim svinjam po 6.75 do 7.75 Din za kg žive teže

Državna razredna loterija

Žrebanje 20. februarja 1934

Din 2.000.— št.: 5.938, 42.506, 58.381
Din 1.000.— št.: 4.403, 4.441, 5.926, 5.983, 37.033, 37.044, 45.716, 45.751, 42.532, 58.334, 58.336, 58.835, 59.394, 62.224, 73.369, 73.391, 88.215.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Pred pogrebom belgijskega kralja-junaka

Na levi: Prevoz mrtvega belgijskega vladarja iz gradu Laeken v bruseljsko kraljevo palačo — Na desni: Bratsko sožalje Francije: Doumergue, Herriot in Tardieu v Bruslju

Brzine v vsemirju

Ogromne hitrosti z neznanim stremljenjem

Francoski astronom Esclangon je poročal pariški Akademiji znanosti o novih meritvah brzin v vesoljnosti, ki jih je izvršil po posebnem postopku. Tako je dognal, da se sistem Rimske ceste, ki ji pripada tudi naše osončje, giblje v prostornini z brzino 1650 km na sekundo

Proti 300.000 km, ki jih opravi svetloba na sekundo, je videti to malo, toda za materialna telesa je takšna brzina izredna. Samo pri drugih »otokih vesoljnosti«, kakršen je naša Rimska cesta, so opazovali podobne in celo še večje brzine.

Še manjše so brzine, s katerimi se gibljejo posamezne »stalnice« v otokih vesoljnosti. Te brzine je silno težko določiti, ker so te zvezde od nas tako oddaljene, da je opaziti spremembo v njihovi medsebojni legi večinoma šele po stoletjih. Pri tem je treba upoštevati smer gibanja. Če se premika zvezda prečno nasproti nam, bomo njeno gibanje seveda lažje dognali, nego če se premika poševno ali celo naravnost proti nam ali od nas. V tem primeru se da njena brzina določiti po posebni metodi s spektroskopom.

Zvezda z najhitrejšim lastnim gibanjem v vesoljstvu je majhna zvezdica v sozvezdju Slikarja, ki so ji dali ime »Brzotekač«. Oddaljena je od nas tako, da se v celem stoletju za naše oko premakne komaj za polovico mesečne širine z ozirom na sosedne zvezde. V resnici pa brzi ta nebesni tekač skozi prostornino z ogromno hitrostjo 400 km na sekundo Druge zvezde se za naše oko na nebu premaknejo še manj naprej ali nazaj. Za premnoge med njimi je treba stoletij in tisočletij, da opazimo kakšno spremembo v njihovi legi. Večina zvezd se premika z manjšo brzino nego 400 km na sekundo. Tako plove kraljevski Sirius skozi vesoljstvo s pravo »polžjo hitrostjo« 17 km na sekundo. Naše sonce je nekoliko hitrejše: premeri namreč 20 km na sekundo. Smer, v katero leti, je ozvezdje Herkula. Če bi svetla zvezda Vega v tem ozvezdju ostala na svojem prostoru bi jo naše sonce doseglo šele po mnogih tisočletijih Toda Vega se premika seveda tudi sama od nas.

Kakor rečeno, pa imajo vse zvezde našega svetovnega sistema poleg lastne brzine še brzino 1650 km, ki je skupna vsemu sistemu Rimske ceste. V katero smer gre to gibanje, oziroma kam stremi naš svetovni otok, ni točno znano.

Reja povzročitelja sifilide

Popoln uspeh dolgoletnih prizadevanj dveh učenjakov

Na vseučiliški kliniki za kožne in spolne bolezni v Bonnu je uspelo profesorjema Hoffmannu in Frohnu vzrediti na umetnem hranivu povzročitelje sifilide.

Mikroorganizmi, ki izzovejo to strašno bolezen, so znani že desetletja kot gibčne, odvijalcem podobne spirochaete pallide. Zaman pa so bili vsi poskusi, da bi jih vzgojili na umetnem redivu v čistih kulturah, na kar bi mogli z vcepitvijo v poskusne živali dokazati, da so to v resnici povzročitelji luetičnih obolenj. Pri vseh takšnih kulturah se je izkazalo, da so vzredili le bitja, ki so po svojih oblikah in lastnostih povsem drugačna od pravih spirohet in nimajo tudi nobene moči, da bi povzročila obolenje.

Toda eksperimentatorji po mnogih neuspehih niso izgubili poguma in prvi tedni tega leta so jih privedli do cilja. Profesorja Hoffmann in Frohn sta celo vrsto let iskala primernega rediva za gojitev spirohet in sta ga končno našla v mešanici kunčjih jeter in juhe iz krvi. V tem redivu so mikrobi sifilide uspevali na moč dobro in kar je najvažnejše: malenkostna injekcija te čiste kulture v poskusno žival izzove v najkrajšem času vse znake sifilitičnega obolenja. Uspeh je torej popoln. A gotovo bo imel še važne posledice. Tako pričakujejo, da bodo na temelju čistih kultur našli nova cepiva, ki bodo znatno olajšala borbo proti sifilidi.

Židovski učenjaki v Italiji

Italijanski ministrski predsednik Mussolini je prošle dni pozval v italijanski svet znanosti vrsto židovskih učenjakov. Za biologijo je bil imenovan v svet znanosti prof. Marco Almagia, član Patološkega zavoda v Rimu, za kemijo prof. Giorgio Levi, prof. na univerzi v Milanu, za gospodarstvo prof. Camillo Levi iz Milana, za medicino pa vodja kirurške klinike v Palermu prof. Ascoli.

Po krvavih dneh v Avstriji

Zgoraj levo: posledice topovskega obstreljevanja socialistične hiše na Ottakringu, odkoder so člani Schutzbunda streljali na zvezne čete — Zgoraj desno: v bojazni pred »bančnim polomom« čakajo vlagatelji pred zaprtimi vrati banke — Spodaj: Parada prostovoljnih čet pred zmagoslavnim državnim kancelarjem dr. Dollfussom

Poroka filmskega igralca

Eden najboljših francoskih filmskih igralcev Charles Boyer se je zadnje dni oženil v Hollywoodu s filmsko zvezdnico Pat Patersonovo, ki jo predstavlja slika

Atentatorji na Venizelosa pred sodiščem

Prihodnji teden se bo začela na Grškem obravnava proti atentatorjem na bivšega grškega ministrskega predsednika Venizelosa. Proces pa ne bo v Atenah, kakor je bilo prvotno nameravano, temveč na otoku Skyrosu. S tem se hoče vlada izogniti morebitnim spopadom med venizelisti in njihovimi nasprotniki. Na Skyros došli potniki iz Grške se bodo morali legitimirati, če bodo hoteli prisostvovati obravnavi, na kopno pa bodo pustili samo takšne osebe, ki je o njih znano, da ne povzročajo neredov. Sodišče je pozvalo na zaslišanje ogromno število prič.

Zaradi dunajskih dogodkov v smrt

V Budimpešti se je ustrelil 78-letni upokojeni davčni uradnik Josef Grossmann. Krvavi dogodki na Dunaju so napravili nanj takšen vtis, da si ni želel več živeti na tem svetu.

Vir bogastva

Sir Jeremian Colman, čigar razkošno opremljeni grad v Surreyu je nedavno zgorel, se ima zahvaliti za svoje ogromno premoženje gorčici. Od Londona do Kapskega mesta, od Sydneya do Bombaya ni najti angleškega gospodinjstva brez »Colmanovega mustarda«.

Colman sam pa je že od mladih nog nasprotnik borznih špekulacij in je prepričan, da si je mogoče samo z gorčico nagrmaditi silno imetje. Nekoč ga je pobaral dober znanec: »Bože, koliko gorčice so morali pojesti ljudje, da so nakupičili toliko milijonov!« Sir Colman pa mu je odvrnil: »Prijatelj, motite se, moji milijoni niso zrasli iz gorčice, ki so jo ljudje pojedli, ampak iz tiste, ki jo puščajo na krožnikih.«

Koncertna turneja Paderewskega

Po pogrebu ge. Paderewske je sloviti poljski pianist in bivši predsednik poljske države ostavil Montmorency in Francijo ter se za nekaj časa umaknil v svoj švicarski Tuskulum Morges.

Govorili so, da bo zaslužni umetnik in poljski domoljub popolnoma opustil koncertno udejstvovanje v javnosti. Zdaj pa javljajo iz Morgesa, da se pripravlja Paderewski na novo koncertno turnejo.

Odpotoval bo pred vsem v Ameriko, kjer se po njegovem naročilu že opremlja koncertni vagon zanj. Paderewski uporablja namreč na potovanju širom Amerike vagon, v katerem ima klavir, da se med vožnjo lahko neprestano vežba. Paderewski ima na svojih potovanjih skozi Ameriko s seboj tudi lastnega kuharja in ne spi v hotelih, marveč v svojem vagonu.

Aerodinamika — velika moda

»News Chronicle« poroča, da živi Amerika trenutno pod vplivom aerodinamike, ki pomeni onstran oceana veliko modo. Vsi Američani se mukoma trudijo, da bi dali vsaki reči »aerodinamičen izgled«.

Tvornice železniških voz v Chicagu so nedavno izdelale prvi aerodinamični vlak. Vagoni tega vlaka so iz trdega aluminija in tehtajo samo eno tretjino toliko kolikor dosedanji železniški vagoni. Brzijo pa z nagliico 175 km na uro. Vožnja iz Chicaga do Kalifornije se s tem skrajša za celih 24 ur. V kratkem pridejo v promet štirje takšni vlaki.

Napovedujejo pa se še druge »aerodinamične« novosti: pohištvo itd. Brivci se trudijo, da bi odkrili »aerodinamično pričesko«. Nekomu se je to baje že posrečilo: lasje se najprej počešejo nazaj, potem pa popravijo tako, da padajo valovito na tilnik. Tudi damska in moška moda bosta v kratkem dobili »aerodinamično« noto. Šaljivci pripominjajo, da bo Amerika v kratkem vzgojila tudi aerodinamičnega psa.

Beg pred meteorjem

Pilot Hiram Sheridan pripoveduje v ameriških listih o nenavadnem doživljaju, ki ga je imel na neki vožnji s svojim letalom iz Forthmoutha v Texasu v Little Rock v Arkansasu. Njegovo letalo se je na tej vožnji jedva ognilo trčenju z nekim meteorom.

Letel je ravno nad Taxaskano, ko je videl padati meteor, ki je drvel proti zemlji s sinjebelim sijem. Sekundo ali dve je opazoval nenavadni pojav, nato se je zavedel nevarnosti, v kateri plava. Brž je zaokrenil letalo in pospešil brzino. Pilot ne more povedati, kako blizu mu je prišel meteor. Pravi, da je nenadoma zgorel v zraku ter izginil, preden je dosegel zemljo. Sheriden pravi, da ima vtis, da je komaj za las ušel poginu.

Obsojeni demon

Mlado Kitajko Li iz Kantona je te dni neki vrtnar tožil za odškodnino, češ da je obsedena od demonov in mu je napravila veliko škodo.

Mlada Li je imela že štiri može, a vsak ji je umrl kratko po poroki. Ljudje so si začeli šepetati, da jo je obsedel zli duh, končno je začela še sama verjeti v to in je stopila k staremu vedežu, da bi ji pomagal. Stari mož ji je svetoval, naj se v petič poroči z — drevesom, češ da bo demon potem izgubil svojo škodljivo moč. Li se je tega nasveta držala in čez nekoliko dni se je res na slavnosten način poročila s stoletnim mangovim drevesom iz vrta sosednega vrtnarja.

Slučaj je hotel, da je vihar kmalu potem drevo izkoreninil in tedaj je vrtnar nesrečnico tožil za odškodnino. Sodniki so imeli težko stališče, končno so pa odločili: Ženo je gotovo obsedel hudoben duh, a ni odgovorna za njegova zlodejstva. Zato je obsoditi ni mogoče. Obsodili pa so demona. Ta pa seveda ne misli na to, da bi plačal odškodnino. Rajši jo bo morda odkuril.

Za dobro in slabo voljo

»Si bil pri dirkah?«

»Ne, imel sem jih doma.«

»Kako to?«

»Naša kuharica je namestu olivnega olja dala v solato ricinovo olje.«

*

»Jetnik št. 58, pridite ven, vaša žena je tukaj!« — »Katera pa, gospod nadzornik?« — »Vaša žena pač!« — »Da, gospod nadzornik, toda prosim, ne pozabite, da sem zaprt zaradi bigamije!«

Pred novim vzletom v stratosfero

Belgijski fizik prof. Cosyns, bivši sodelavec stratosfernega pionirja prof. Piccarda, pripravlja, kakor znano, za letos nov vzlet v stratosfero. Ta polet bi se bil moral prav za prav vršiti že lani, pa je bil odgoden zaradi nesreče, ki je zadela Cosynsa v laboratoriju, kjer je nastala eksplozija in se je razpočila gondola.

Letos se bo prof. Cosyns dvignil z »Belgico«, balonom znanega aeronavta Demuyterja. Start bo najbrž v Hour Havenneu. Gondolo za stratosferni polet še gradijo ter bo iz magnezija in aluminija, ker se poskusi z gondolami iz samega magnezija niso obnesli.

Ultrakratki valovi in rastline

V biološkem poskusnem zavodu dunajske Akademije znanosti so izvršili pred kratkim zanimive poskuse o vplivu ultrakratkih valov na rastline.

Žarkom z valovno dolžino 3.4 m so izpostavili 47 različnih rastlin. Že po preteku pol minute je temperatura pri večini rastlin narasla na prilično 70 stop. C., po 10 minutah je temperatura znašala 90 do 110 stopinj.

Zdi se, da so v rastlinah neke snovi, ki so zmožne žarečo energijo spremenjati hitro v toploto

Goering in Dimitrov

Pruski ministrski predsednik in general Göring je te dni sprejel posebnega poročevalca »Daily Malla« Warda Pricea ter mu pojasnil razna vprašanja, ki mu jih je zastavil angleški novinar. Na koncu se je Price pozanimal tudi za usodo Dimitrova ter je dejal o njem:

»Dimitrov morda ni zažgal nemškega parlamenta, storil pa je vse, kar je bilo v njegovi moči, da razvname nemško ljudstvo. Bil je najbolj agilen boljševiški agent v Nemčiji. Jaz sem mu pred sodiščem dejal, da spada na vislice, čeprav samo zaradi njegovega rovarenja pred požigom parlamenta. Takšne so moje zasebne misli o tej stvari. Če bi bila zmagala njegova stranka, bi nas bila brez strahu obglavila. Ne vidim nobenega vzroka, čemu bi morali mi ravnati drugače. Zdaj je mož zaprt in bo tam ostal, ker je tako najboljše shranjen.«

Razbojniki napadli eksekutorja

V Marseilleu je bil napaden neki davčni izterjevalec, ki se je vozil v avtomobilu iz eksekucije. Njegovo vozilo je ustavilo osem roparjev, ki so prisilili eksekutorja, da jim je izročil dve vreči denarja, v katerih je bilo 180.000 frankov gotovine. Roparji so pospravili plen in pobegnili brez sledu.

Za pomlad

Obleka iz živordečega tafta. Rokavi, ovratnik in vložek iz belega pikeja

ANEKDOTA

Pierre Mille je nekoč vprašal Adriena Hébrarda, ki je imel kot ravnatelj »Tempsa« ogromen vpliv na francosko politiko v Tretji republiki, zakaj ne piše svojih spominov. Hébrard se je fino nasmehnil in mu odvrnil: »Saj veste, da ne bi imel povedati nič posebnega.«

VSAK DAN ENA

Puščavnik

»Zakaj ste se naselili na tem samotnem otoku?«

»Da pozabim!«

»Kaj hočete pozabiti?«

»Se ne spominjam več!«

S P O R T

V nedeljo v Bohinj

V nedeljo nastopijo v tekmovanju za ponosni naslov prvaka v Bohinju vsi oni smučarji, ki predstavljajo najvztrajnejše sportnike, da preizkusijo svoje sile v tekmi na 30 km. V tej zim je to prva preizkušnja na tako daljavo. Toda zaradi ugodne zime so naši tekmovalci v dobri formi in borba za ponosni naslov prvaka bo prav ostra. Dočim na daljnem severu s strahom gledajo na izid Fisinih tekem, ker so vsi travniki zelen, ima Bohinj obilo snega in prav dobro smuko. Tekmovanje se bo pričelo ob 8. zjutraj, start je na Bohiniski Bistrici, cilj istotam. Ker je okolica Ljubljane izgubila sneg, imajo smučarji najlepšo priliko, da se udeleže nedeljskih tekem in obenem navžijejo krasne smuke. Zato v nedeljo vsi smučarji v Bohinj.

V nedeljo nadaljevanje...

Prihodnjo nedeljo bosta na primorjanskem igrišču dve podsavezni tekmi kot nadaljevanje in konec prireditev v korist LNP, za katere si je LNP rezerviral dva termina.

Nastopita zopet dva para. V prvem se bosta pomerila Hermes in A reprezentanca, torej obe moštvi, ki sta se zadnjič prav dobro obnesli. Drugo tekmo pa bosta igrala ligino moštvo Primorja in reprezentanca Ljubljane, ki jo bodo predvidoma sestavljali po večini igralci Ilirije. Torej bo ta tekma nekako v znamenju nekdanje »Ilirija : Primorje«, ki je že leto in dan ni bilo na našem nogometnem sporedu.

Tako lezemo počasi v spomladansko sezono ne glede na sneg, njegove ostanke in druge neprilike. Za uvod nam je gotovo potrebna mala revija čet, saj smo tik pred začetkom ligaškega tekmovanja, a na uverturo v podsaveznem tekmovanju tudi ne bo treba več dolgo čakati.

Če se temu uvodu da od vsega začetka malo tehtnejša vsebina, je to samo pozdraviti, saj si naše občinstvo že želi važnejših tekem, ki jim lahko pokloni svoje brezpogojno zanimanje.

Vesel sportni dan na Jezerskem

V nedeljo 18. t. m. se je vršila pod okriljem SK Jezersko medklubska smučarska tekma na 18 km v višinski razliki 500 m. Tekme so se udeležili poleg domačih tekmovalcev tudi zastopniki drugih sportnih društev in klubov. Tako nas je posebno razveselil s svojim posetom g. Smolej, naš junak Jeseničan, katerega v zadnjem času vidimo skoraj povsod na prvih mestih. Tudi Tržičani in Kranjčani so poslali svoje »kanone«, vendar so bili isti zaradi dolge vožnje s kolesom po slabi zasneženi cesti že na startu zelo utrujeni. Startalo je skupno 17 tekmovalcev, od teh jih je 15 prispelo na cilj, dva pa sta izstopila.

Rezultati: Smolej Franc 1:05 (Sp. K. Bratstvo, Jesenice, srebrni pokal), Ogris Valentin 1:22.20 (SmKJ), Krč Anton 1:23.16 (SmKJ), Tepina Vinko ml. 1:25.53 (SmKJ), Pavlovič Bogoljub 1:26.35 (pogranična trupa SmKJ), Kujundžić Andž. 1:26.51 (pogranična trupa), Sajc Ivan 1:28.26 (SmKJ). Razen tega so imeli dober čas tudi skoraj bi rekli, naši začetniki, tako: Šiberle Adolf 1:32.34 (SmKJ), Skuber Ferdo 1:33.28 (SmKJ), Ekar Anton 1:34.52 (SmKJ), Durnik Karol 1:35.48 (SmKJ) in Selišnik Maks 1:41.38.

Domačinom se mora priznati z ozirom na primitivne smuči domačega izdelka in skoraj brez poznanja kakršnekoli maže kar največjo pohvalo.

Posebna zahvala gre trgovcem iz Kranja in zasebnikom, ki so podarili klubu lepa darila. Da se zanimanje za naš kraj tudi v zimskem času res dviga, so dokazali številni avtomobili, ki so prihiteli od daleč.

Občni zbor celjske Jugoslavije

Nedavno se je vršil občni zbor SK Jugoslavije, katerega se je udeležilo 82 rednih članov. Posamezni odborniki niso podali posebnih poročil, temveč je tajnik podal splošen referat, iz katerega posnemamo:

Klub si je v pretekli poslovni dobi svojo pozicijo v sportnem svetu dokaj ojačil. Med letom je pristopilo 65 novih članov. Sedaj je po številu delavnih in aktivnih članov najmočnejši klub v Celju. Šteje okrog 120 aktivno sodelujočih fantov. — Odbor je imel 15 rednih sej, na katerih so se obravnavale tekoče zadeve, sklepale tekme in udeležbe na tekmovanjih. Delujočih sekcij je 5: nogometna, lahkoatletska, tabletenis, težkoatletska in smučarsko-turistična. Verificirane se prve tri, težkoatletska se bo letos. Nogometna sekcija je imela 15 tekem, večinoma prvenstvene. V celjskem okrožju je na 3. mestu. Lahkoatletska je priredila cross-country tek, ki se ga je udeležilo 30 tekačev iz Ljubljane, Celja in Maribora; med njimi najmočnejša ekipa ASK Primorja. Udeležila se je celjskih sportnih prireditev, gozdnega teka SK Maratona na Pohorju, Teka uedinjenja ter državnega prvenstva v maratonskem teku. Sekcija redno trenira. Tabletenis sekcija je razmeroma zelo močna. Nima resnega nasprotnika ne v Celju, ne v Mariboru. Pokalni turnir je lepo izpadel. Udeležili so se ga SK Ilirija, ŽSK Hermes Karlovčani in SK Mura, Murska Sobota. Smučarsko-turistična sekcija je napravila več izletov, ki se jih je udeležilo zelo veliko število članstva, tako n. pr. izleta na Šmohor blizu 100 ljudi, Mozirske planine 30 in drugih. Težkoatletska sekcija je najmlajša sekcija.

Odnošaji kluba do višjih instanc in do večine domačih klubov so prijateljski.

Splošni interni in zunanji položaj kluba je ugoden, članstvo zavedno in delavno.

Za prihodnjo sezono si je klub zadal več velikih nalog pred vsem v lahki atletiki. Cross-country se bo vršil marca, sportni dan maja in po možnosti lahkoatletski dvomatch Maribor : Celje septembra meseca. Tudi druge sekcije so si pripravile obširen program.

Po poročilih in debati je bil izvoljen z vzklikom nov odbor z g. Prelogom Vinkom na čelu. Skušali bo nadaljevati z vso vnemo dobro započeto delo.

Službeno iz LNP

(Seja p. o. dne 21. februarja 1934.)

Navzoči gg.: Stanko, ravn. Šetina, Novak, Kosirnik, Skuhala, Kuhar, Mrdjen, Juvan, Zupanc Vrhovnik.

V nedeljo se določita **obvezni tekmi za LNP v Ljubljani** igrišče Primorja, ob 14. Hermes : reprezentanca A, ob 15.45 Primorje — liga : reprezentanca Ljubljane; službujoči g. Dorčec, nadzor nad blagajno gg. Šetina, Jugovec; Primorje in Hermes postavita po pet rediteljev z rediteljskimi znaki, pri tej priliki se ponovno opozarjajo klubi, da so klubi sami odgovorni za točno službo rediteljev, ki morajo biti opremljeni z vidnimi znaki in opravljati svojo službo do konca tekem; za vsake eventualne pomanjkljivosti ali nerednosti v tem pogledu bo v bodoče p. o. izročal klube upravnemu odboru v postopek.

Odobri se prijateljska tekma Hrastnik : Jugoslavija 25. t. m. v Hrastniku; nadalje se odobri tekma za ZP Domžale : Disk 25. t. m. v Domžalah; prijava Primorja prijateljske tekme z reprezentanco subotiške univerze 4. marca v Ljubljani se odstopi JNS.

Vzameta se na znanje poročili službujočih odbornikov gg. Buljevića (obvezne tekme za LNP v Ljubljani 18. t. m.) in Mrdjena (Korotan : Primorje 18. t. m. v Kranju). Dopis Primorja od 19. t. m. se odpošlje JNS. Potrjujejo se dopisi: Zagorje št. 30 od 17. t. m., Ilirija od 15. t. m., Panonija od 20. t. m., ČSK br. 21 od 15. t. m., Svoboda, Zagorje, od 20. t. m. Na ostale dopise sledijo pismene rešitve.

K. o. se predajo: Jakše Anton, Svoboda, Vič, zaradi prestopka na pokalni tekmi Svoboda : Disk 11. t. m. v Ljubljani, Šušter Robert, Amater, Hribar Hinko, Trbovlje, zaradi prestopkov na pokalni tekmi klubov o. o. Trbovlje 18. t. m., Sagadin Lojze, Korotan, Ljubljana, in Močnik Stane, Hermes, zaradi prestopkov na pokalni tekmi Hermes : Korotan 11. t. m., Samarin Stanko, Svoboda, Vič, zaradi prestopka na pokalni tekmi Svoboda : Sloga, Lj. 4. t. m. v Ljubljani.

Naproša se g. podsavezni kapetan, da dostavi postavo moštva, ki je igralo 18. t. m. proti Iliriji; poziva se Ilirija, da pošlje postavo svojega moštva z iste tekme.

Verificirajo se: s pravom takojšnjega nastopa (po § 18 »uputstva«) za Rudar, Hrastnik: Urana Edi, za Trbovlje: Medvešek Milan; s pravom nastopa dne 3. marca 1934 za Korotan, Kranj: Smodej Viktor, za Panonijo, Murska Sobota: Krivec Rudolf., za Slovan, Ljubljana: Bricelj Vinko, za Hermes, Ljubljana: Grujić Milislav, za SK Amater, Trbovlje: Pregelj Viktor; s pravom nastopa dne 21. maja 1934 in 21. avgusta 1934 za Svobodo, Maribor: Kager Fric; igralca Mujezinović Avdo (za Svobodo, Maribor) in Medjimorec Matija (za Gradjanski, Čakovec) bosta verificirana, čim prejme p. o. podatke od centralne kartoteke; zavračajo se zaradi pomanjkljivih podatkov verifikacije igralcev: Majcen St. (Zagorje), Poznič Karel (Trbovlje), Horvat Ivan (Gradjanski), Verbič Alojzij (C. SK); ponovno se opozarjajo klubi, da so za verifikacijo potrebni tile podatki: ime in priimek, poklic, rojstni kraj, točen rojstni datum, državljanstvo in očetovo ime.

Popravljata se verifikaciji Lebeničnika Karla in Škrjanca Viktorja, ki sta bila v objavah z dne 17. t. m. napačno objavljeni: za Zagorje Lebeničnik Karel s pravom nastopa 14. maja 1934 in 14. avgusta 1934, za Slovana Škrjanc Viktor s pravom nastopa 14. maja 1934 in 14. avgusta 1934. Suspendira se igralec Škrjanc Viktor, Slovan, dokler ne poravna svojih obveznosti do prejšnjega kluba. Poziva se Rapid Maribor, da v roku 8 dni dostavi izkaznico za igralca Kagerja Frica, ki se je prijavil za drug klub. Pri tej priliki se opozarjajo klubi, da morajo pozivom za dostavo izkaznic točno slediti, sicer se bodo predlagali upr. odboru v suspenz.

Poziva se o. o. Trbovlje, da nemudoma javi LNP tekmovalni spored svojega okrožja dne 18. t. m.

Dopis Ilirije od 21. t. m. glede obnasanja gotovega dela publike na tekmah 18. t. m. v Ljubljani se odstopi službujočemu odborniku g. Buljeviću v izjavo.

Pozivajo se vsi klubi, ki imajo po izpiskih koncem poslovnega leta 1932-33 pasiven saldo, da svoje obveznosti poravnajo v roku 8 dni, članarino za leto 1934. pa, da poravnajo vsi klubi najkasneje do 15. marca t. l., sicer bodo predloženi v suspenz.

V smislu pojasnil Ilirije od 18. t. m. in ZNP št. 1888 od 16. t. m. ter v zvezi s tozadevnim preklicem igralca Sočana Julija se ugotovi, da ostane glede njegove verifikacije v veljavi stanje, objavljeno v službenih objavah p. o. LNP v »Jutru« od 1. oktobra 1933. Tajnik II.

(Seja poškodbenega fonda 16. febr. 1934.)

Navzoči gg.: nač. Sancin, Novak, Kunaver, dr. Prodan, ravn. Šetina, dr. Maurer.

Podelijo se prispevki iz poškodbenega fonda: SK Jadran, Ljubljana, 100 Din za poškodbo igralca Oven Fran; SK Rudar, Hrastnik, 200 Din za poškodbo igralca Grešak Gvidon; SK Jugoslavija, Celje, 500 Din za poškodbo igralca Kunej Franc; SK Trbovlje, Trbovlje, 200 Din za poškodbo igralca Berger Jože; SK Dobrna, Trbovlje, 300 Din za poškodbo igralca Levec Ivan; SK Mura, Murska Sobota, 500 Din za poškodbo igralca Videnšek Josip; SK Laško, Laško, 300 Din za poškodbo igralca Majcen Karol.

Pozivajo se klubi, da v roku osmih dni pošljejo zdravniška spričevala, in sicer: Hermes, Ljubljana, za igralca Burjo Davorina, Bratstvo, Jesenice, za igralca Berdnika Hanzija, Jadran, Ljubljana, za igralca Burgerja Franca in Kosmača Ludvika, ISSK Maribor za igralca Kokota Josipa, Primorje, Ljubljana, za igralca Slamiča Hermana in Ermana Adolfa, ČSK, Čakovec, za igralca Meglo Stjepana in Krznarića Viktorja, ker se sicer po preteku osmih dni ne bodo vzele njihove prošnje več v pretres. — Tajnik.

Nogomet v Trbovljah. V nedeljo se je na igrišču SK Amaterja odigral turnir za kip nogometaša, ki ga je daroval zmagovalcu SK Doberna. Prva sta nastopila SK Amater : SK Dobrna z rezultatom 1:0 za Dobrno. Druga sta nastopila SK Trbovlje : SK Dobrna z rezultatom 3:0 za Trbovlje. SK Retje je igralo proti SK Amaterju in izgubilo 0:1 proti SK Trbovlje in SK Dobrni pa doseglo neodločen rezultat. Najzanimivejša tekma se je odigrala med SK Amaterjem in SK Trbovlje, ki sta še od nekdaj najresnejša rivala na zelenem polju. Toda to pot je moralo SK Trbovlje kloniti bolje razpoloženi napadalni vrsti SK Amaterja, ki je na precej težkem terenu doseglo rezultat 3:0 in s tem priborilo kip Dobrne. V nedeljo igra SK Amater pri SK Litiji, ki po več letih zopet gostuje v Trbovljah. Ker se obeta lep nogomet, pridite v nedeljo vsi ljubitelji sporta na igrišče Amaterja.

Smučarski klub Dovje-Mojstrana priredi v nedeljo 25. t. m. vsakoletno medklubsko štafetno tekmo 4×8 km. Žrebanje ob 7.30. Start ob 8. Prijave sprejema vodstvo tekme do žrebanja v hotelu Triglav v Mojstrani. Darila: Klub one štafete, ki zasede I. mesto, prejme lepo pokrajinsko sliko iz okolice Mojstrane, tekmovalec z najboljšim časom dneva pa priznanico. Prijavnina: Din 10.— za štafeto, plačljiva pred žrebanjem. Tekmuje se po pravilniku JZSS. — Dalje priredi medklubsko skakalno tekmo v treh razredih. V I. razred spadajo vsi oni, ki so že tekmovali na mednarodnih tekmah, v II. razred, ki so dopolnili 18. leto, in v III. razred vsi mlajši. Žrebanje ob 13.30 na skakalnici. Start točno ob 14. Prijavnina za I. in II. razred 4 Din, III. razred je prijavnine prost. Prijave se sprejemajo do najkasneje 25. t. m. opoldne. Darila: Zmagovalec I. razreda prejme krasno pokrajinsko sliko, II. razreda in III. razreda pa praktično darilo in priznanico. Vsak drugi vsakega razreda pa prejme priznanico. — Izid tekem se objavi po končanih tekmah v hotelu Triglav v Mojstrani in se istočasno razdele darila. Te tekme so, kot običajno, med najbolj ostrimi in pride vsak smučar in prijatelj zimskega sporta na svoj račun.

Otvoritev pomladanske nogometne sezone v Mariboru. V nedeljo 25 t. m. se bo v Mariboru odigrala prva letošnja nogometna tekma, in sicer se bosta srečala ob 16. na igrišču SK Železničarja Varaždinski SK in SK Železničar.

Odbor za delegiranje sodnikov pri OOLNP v Mariboru se je konstituiral takole: predsednik g. dr. Planinšek, odbornika za sodniško sekcijo g. Frankl, za okrožni odbor LNP g. Fišer.

Ljubljanski Zimskošportni podsavez ima drevi ob 20. v damski sobi kavarne Emone sejo upravnega odbora. Vsi in točno.

Razpored prvenstvenih tekem II. razreda mariborskega okrožja. Okrožni odbor LNP v Mariboru je na svoji zadnji seji izžrebal termine prvenstvenih tekem drugega razreda mariborskega okrožja. Razpored je: 8. aprila Panonija : Svoboda v Murski Soboti, Ptuj : Drava v Ptuju na igrišču SK Ptuja; 15. aprila Mura : Gradjanski v Murski Soboti, Svoboda : Drava v Mariboru, Ptuj : Panonija v Ptuju; 22. aprila Ptuj : Svoboda v Ptuju, Panonija : Mura v Murski Soboti; 29. aprila Drava : Gradjanski v Ptuju, Mura : Svoboda v Murski Soboti; 6. maja Ptuj : Mura v Ptuju, Svoboda : Gradjanski v Mariboru; 10. maja Drava : Ptuj v Ptuju na igrišču SK Drave (neodigrana tekma jesenske sezone); 13 maja Ptuj : Gradjanski v Ptuju, Panonija : Drava v Murski Soboti; 20. maja Gradjanski : Panonija v Čakovcu, Mura : Drava v Murski Soboti.

ŽSK Hermes (nogometna in kolesarska sekcija). Danes ob 20. seja obeh odborov pri Končarju. Kolesarska ob 19.30.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 22 februarja.

Telefonično po stanju današnjega dne:

Boh. Bistrica jezero: —6, jasno, 10 cm pršiča na 80 cm podlagi, smuka idealna.

Kranjska gora, Rateče planica: — 7, barometer stoji, jasno mirno, 70 cm sreža, smuka idealna. Tamar in Vršič 250 cm pršiča.

Bled — jezero: — 5, jasno, mirno, 35 cm sreža 30 cm grapavega ledu

Mariborska koča — Pohorski dom: —1, jasno, mirno, 60 cm sreža, smuka prav dobra.

Ruška koča: —1, jasno, mirno 70 cm sreža, smuka prav dobra.

Klopni vrh: — 3, jasno, mirno, 70 cm sreža, smuka prav dobra.

Klopni vrh: — 3, jasno, mirno, 95 cm sreža, smuka prav dobra.

Pesek: — 5, skakalnica uporabna, 120 cm srenja, smuka prav dobra.

Senjorjev dom: — 5, jasno, mirno, 125 cm sreža, smuka prav dobra.

Čimžat nad Falo: — 4, jasno, mirno, 75 cm sreža, smuka prav dobra.

Sv. Lovrenc na Pohorju: —4, jasno, mirno, 55 srenja, smuka prav dobra, skakalnica uporabna.

Ribnica na Pohorju: —4, jasno, mirno, 70 cm srenja, smuka prav dobra.

Rimski vrelec: —6, jasno, mirno, 35 cm srenja, smuka prav dobra.

Smučarski dom Ljubljane **na Pokljuki** 21. februarja — 8, jasno krasno vreme, 180 cm pršiča, smuka idealna. Izgledi najboljši, za visoke ture zelo ugodno.

Dovje-Mojstrana. 21. februarja, krasno, solnčno, smuka ugodna, izgledi idealni, skakalnica uporabna.

Zelenica, 20. februarja: —6, jasno, solnčno, 155 cm snega, v senci zmrznjen, na solnčni strani otajan, smuka prav dobra, izgledi prav dobri.

Skalaški dom na Voglu: mirno, jasno, na sončnih legah zrnjevec, smuka prav dobra.

Koturaški savez kraljevine Jugoslavije, podsavez Ljubljana. Podsavezna seja bo v soboto 24. t. m. točno ob 19. na Karlovški cesti št. 4.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes od 14.30 trening na igrišču za igralce, ki imajo čas. Ob 19 strogo obvezen cross-country. Priti morajo: Logar, Hasl, Bervar, Sinkovec, Zemljak, Jug, Boncelj, Pupo, Slamberger, Erman, Bertoncelj, Jež, Pišek I in II.

SK Ilirija. (Lahkoatletska sekcija.) Drevi ob 18.30 v telovadnici osnovne šole na Grabnu gimnastični trening in country tek. Sigurno naj pridejo Pribovšek, Zuccatto Vinko, Marinko Maks, Stopar Branko, Jurman Karl, Magister Slavko. Poravnajte članarino za tekoči mesec. — (Hazenska sekcija.) Danes ob 18. v garderobi na drsališču plenarni članski sestanek z izredno važnim dnevnim redom. Sestanku morajo prisostvovati vse članice, zlasti pa Hafnerjeva, Omanova, Darinka, Nika, Slaparjeva, Vida, Angelca, Joža, Boža. K sestanku se vabijo dalje gg. dr. Mayer, dr. Bradač, Sturz, Pogačnik. Po sestanku, ki bo kratek, toda izredno važen, bo cross-country trening za vse, sobotni trening odpade. Vodstvo sekcije apelira na vse članice, da se tega sestanka polnoštevilno in sigurno udeležijo.

TSK Slovan. Drevi ob 19. pri »Sokolu« članski sestanek vseh igralcev, ob 20. pri Krušiču zelo važna odborova seja.

SK Svoboda (Ljubljana). Danes ob 20. sestanek vseh nogometašev v Delavski zbornici. Po sestanku seja odbora.

Iz odbora za delegiranje sodnikov. Delegirajo se k tekmam 25 februarja naslednji sodniki: v Ljubljani, igrišče Primorja, ob 14. Hermes : reprezentanca A g. Pevalek, ob 15.45 Primorje : reprezentanca Ljubljane g. Jordan, v Domžalah ob 15. Domžale : Disk g. Martelanc.

Službeno iz OZDS. Za nedeljo, dne 25. februarja 1934 se delegirajo: v Ljubljani igrišče Primorja ob 14. g. Mahkovec Hermes : B-team, ob 15.45 g. Cimperman Primorje : A-team, v Domžalah ob 15. Disk : Domžale g. Pfundner. — Tajnik.

*

Glede delegiranja sodnikov za nedeljske tekme smo dobili dve objavi, ki sta različni. Priporočamo odločujočim faktorjem, da sporazumno obveščajo javnost, ki nima interesa na kompetenčnih sporih raznih forumov.

Repertoar

DRAMA.
Začetek ob 20.

Petek, 23. ob 15.: Sonjkin in njegova sreča. Dijaška predstava po znižanih cenah od 5 do 14 Din.
Sobota, 24.: Konec poti. A.
Nedelja, 25. ob 15.: Robinzon ne sme umreti. Izven. Znižane cene od 5 do 14 Din. — Ob 20.: Gospodična. Izven. Znižane cene.

OPERA.
Začetek ob 20.

Petek, 23.: Zaprto.
Sobota, 24.: Ples v Savoju. Izven. Znižane cene.

★

Dijaške predstave so se v teku letošnje sezone izredno priljubile in so vse zelo dobro obiskane. Danes se vprizori ruska komedija »Sonjkin in njegova sreča«, na kar opozarjamo predvsem dijaštvo vseh šol in ostalo občinstvo, ki ne utegne posečati rednih predstav. Sedeži se dobe že od 5 Din navzgor in stane najdražji sedež 14 Din.

Znamenita vojna drama »Konec poti«, katere avtor Sherif je postal z njo svetovno znan se vprizori prvič v tej sezoni v soboto 24. t. m. Komad je dosegel pred par leti v drami popoln uspeh in se letos ponavlja v isti zasedbi in režiji g. Cirila Debevca. Predstava bo za red A.

Proslava 25letnice umetniškega delovanja gospe Marije Vere bo v soboto, dne 3. marca. Ob tej priliki se vprizori Tavčarjeva »Visoška kronika«, katero je gospa Marija Vera priredila na izredno spreten in posrečen način za naš oder. Opozarjamo že danes občinstvo na ta dogodek, saj je jubilantka znana kot odlična umetnica širom jugoslovenskih odrov in tudi onkraj naših meja. Za predstavo se sprejemajo priglasi pri dnevni blagajni v opernem gledališču.

Drama pripravlja za bodoče Dostojevskega »Brate Karamazove« v dramatizaciji in režiji g. Cirila Debevca. Premiera bo pred Veliko nočjo. Za Veliko noč pa se vprizori zopet Gregorin - Tominčeva pasijonska igra »I. N. R. I.«.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20.15.

Sobota, 24.: Radio tenor. Premiera.
Nedelja, 25.: Radio tenor.

»Radio tenor«, to velezabavno veseloigro s petjem, polno situacijskega in besednega humorja, uprizori Šentjakobsko gledališče v soboto, 24. in v nedeljo, 25. t. m. ob 20.15. Dejanje poživljajo razni kupleti in operne arije, ki jih bo pel izvrstni tenorist g. Grobelšek. V vseh večjih vlogah se bodo predstavili občinstvu novi člani. Lepo domačo scenerijo sta poleg drugih naslikala gg. Gornik in Vitek. Vstopnice se dobe od 10 do 12. in od 15. do 17. pri blagajni v I. nadstropju Mestnega doma. Posetite predstavi!

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Petek, 23.: Zaprto.
Sobota, 24.: Scampolo. Zadnjič. Najnižje cene. (Sedeži po 12, 10, 8, 6, 4 Din; stojišča po 3 in 2 Din.)
Nedelja, 25. ob 15.: Trnjulčica. Otroška predstava po najnižjih cenah. (Sedeži po 12, 10, 8, 6, 4 Din; stojišča po 3 in 2 Din.) — Ob 20.: Vijolica z Montmartra. Premiera. Gostovanje Erike Družovičeve. Izven.

CELJSKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20.

Nedelja, 25. ob 16.30: Maksl. Uprizoritev celjskih igralcev. Znižane cene.

Prebujene strasti

»Prebujene strasti« ali »Prva dekliška ljubezen« je naslov filma, ki ga bo jutri predvajala ZKD v Elitnem kinu Matici. To je duhovita in lepa drama iz življenja moderne ženevske mladine, vzgojene v velemestih. Tu se rešuje problem, ko se mladina zave svoje moči in mladosti. Vsebinsko je to vesela in globoka pripovedka o deklici, ki je v svoji ljubezni šla »malo« predaleč. Ko njene prijateljice to zvedo, je ne zapustijo, temveč nasprotno, vse so pripravljene pomagati ji.

Življenje teh mladih deklet, združenih v sportni klub »Vodne lastavice«, je polno kipiče radosti: sport, iskreno prijateljstvo in ljubezen prevevajo to prekrasno filmsko delo. Osem mladih, življenja polnih deklet kraljuje tam ob jezeru in goji plavalni in veslaški sport.

Godba, ki spremlja to delo, je nekaj posebnega. Komponist Artur Rebner je znal dati glasbi v tem delu pečat sveže in kipeče mladosti. Enako je režiser Erich Waschneck podal v filmu vso dinamiko brezskrbne mladosti probujajočega se življenja.

Glavna junakinja je Karin Hardt v vlogi maturantke Kriste. Sportna trenerka nam poda vlogo tako, kot bi jo moral rešiti vsak resen sportni trener.

Film je poln kipeče mladosti in je prvo delo, posvečeno mladini. Oglejte si ga, v njem najdete lepoto življenja. Prva predstava bo danes ob 14.15.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3. temperatura, 4 relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6 oblačnost 1—10, 7 padavine v mm, 8 vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo druge najnižjo temperaturo.

22. februarja

Ljubljana 7, 773.2, —1.2, 89, SW1, 5, —, —; Ljubljana 13, 772.6, 5.6, 64, NNW2, 7, —, — Maribor 7, 770.5, 0.0, 90, mirno, 9, —, —; Zagreb 7, 772.0, 1.0, 80, W1, 10, —, —; Beograd 7, 772.0, —1.0, 90, NW2, 10, 0.3 sneg; Sarajevo 7, 773.1, 0.0, 80, mirno, 10, —, —; Skoplje 7, 770.9, 2.0, 65, W2, 7, —, —; Split 7, 770.3, 6.0, 70, N1, 1, —, —; Kumbor 7, 769.0, 8.0, 70, mirno, 3, —, —.

Temperatura: Ljubljana —, —2.0; 6.4, — Maribor 11.0, —1.0; Zagreb 12.0, 1.0; Beograd 2.1, —1.0; Sarajevo 9.0, —1.0; Skoplje 10.0, —1.0; Split 12.0, 5.0; Kumbor 6.0.

Solnce vzhaja ob 7.53, zahaja ob 17.36.

Radio

Petek 23. februarja

LJUBLJANA 11: Šolska ura: Moji starši so tako siti (Pero Horn). — 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Plošče. — 18: Nacionalno predavanje Narodne odbrane. — 19: Sokolsko predavanje (Poharc). — 19.30: Izleti za nedeljo. — 20: Mednarodni koncert jugoslovenske glasbe: 1. Ljubljana: Pevski koncert Akademskega pevskega zbora. — 2. Zagreb: Narodne pesmi in plesi iz Petrovine pri Zagrebu. — 3. Beograd: Orkestralna glasba jugoslovenskih skladateljev. — 22: Čas, poročila, plošče.

Sobota, 24. februarja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Plošče, stanje avtomobilskih cest. — 18.30: Radio-interview z Danilom. — 19: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber). — 19.30: Zunanje politični pregled. — 20: Radio - orkester. — 20.45: Samospeve poje gdč. Lapajne. — 21.15: Izvirni šramel trio (z brumbasom). — 22: Čas, poročila, radio jazz.

BEOGRAD 20: Orkestralen koncert. — 21: Plošče. — 21.30: Plesna glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Godalni trio. — 20.15: Pevski in klavirski koncert. — 21.45: Plesna muzika. — PRAGA 19.55: Mešan program. — 21: Orkestralen koncert estonske glasbe. — 22.15: Plošče. — 22.30: Lahka glasba. — BRNO 19.35: Harmonika. — 20.55: Godba na pihala. — 21.30: Šramel kvartet. — 22.15: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 20: Lahka glasba. — 21.20: Skladbe Paderevskega. — 22: Godba za ples. — DUNAJ 12.30: Orkester. — 16.10: Zborovski koncert. — 19: Pesmi H. Wolfa. — 20.30: Operetni večer. — 22.45: Plesna glasba. — BERLIN 20.05: Simfoničen koncert. — Lahka glasba. — KÖNIGSBERG 20.05: Prenos iz Berlina. — MÜHLACKER 20.05: Prenos simfoničnega koncerta iz Monakovega. — 22.30: Lahka glasba. — 24: Nočni koncert.

Zahvala.

Za izražena sožalja ob smrti drage tete, svakinje in gospodične

Franje Žebré

darovalcem cvetja in za številno spremstvo pri pogrebu izrekamo vsem najiskrenejšo zahvalo.

Prav posebno se zahvaljujemo prečastitemu stolnemu kanoniku g. Alojziju Stroju ter patru g. Fl. Ramšaku D. J. za ljubezni polno duhovno tolažbo v bolezni, rodbinama Korbarjevi in prof. dr. Lavrenčičevi ter gospe Slatnarjevi za vso skrb in postrežbo za časa njene bolezni.

Vsem iskrena hvala!

V Ljubljani, dne 22. februarja 1934.

2027 **Družina Žebré.**

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je zapustil naš ljubljeni, skrbni oče, brat, stric, tast, svak, gospod

Ferdinand Ferjančič

okrajni gozdar v pokoju

ter se preselil po dolgem, mukepolnem trpljenju, v 76. letu v boljše življenje.

Pogreb dragega, nepozabnega nam papana se bo vršil v petek, dne 23. t. m., ob 17. uri na tukajšnje pokopališče.

Pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Kranj, dne 22. februarja 1934.

Žalujoče rodbine:
FERJANČIČ, inž. PETRIČ, JEREMIČ.

2026

A. Christi: 61

SKRIVNOST EKSPRESNEGA VLAKA

Roman

»Ker vztrajate pri svojih izpovedbah, je vsaka nadaljnja beseda odveč. Povem vama pa, da sta velika bedaka.«

Že se je bil obrnil, da bi odšel, ko ga je razburjen glas poklical nazaj:

»Monsieur, monsieur, samo še trenutek! Mislil sem namreč — mislil sem, da gre spet za kako damo. Zaradi dam smo imeli namreč že nekajkrat sitnosti s policijo — a zaradi umora?! To je seveda drugačna reč.«

»Mojega potrpljenja je konec,« je kriknil Poirot. »Resnico hočem vedeti. Ali resnico, ali pa — —! Zadnjikrat vas vprašam: kdaj je prišel gospod grof v vilo ‚Marijo' — v torek zjutraj ali v sredo zjutraj?«

»V sredo,« je zajecljal možak, in Marie je pokimala v pritrdilo.

Poirot ju je nekaj časa molče gledal, nato je resno pokimal.

»Blagor vama,« je rekel mirno. »Za las je manjkalo, pa bi bila v vražjih škripcih.«

Zadovoljno se muzaje je odšel iz vile. »Dobro sem uganil,« je zamrmral sam pri sebi. »Ali naj še enkrat preizkusim svoj dar za reševanje ugank?«

Šest je bila ura, ko so prinesli Mirelli posetnico Hercula Poirota. Ko je Poirot vstopil, je plesalka živčno hodila po sobi sem ter tja.

»Kaj hočete od mene?« se je zadrla nanj. »Ali me niste že dovolj izmučili? Kdo drug kakor vi je kriv, da sem izdala svojega ubogega Dereka? Kaj še hočete?«

»Samo nekaj bi vas vprašal, gospodična. Ko je vlak odšel iz Lyona in ste stopili v oddelek gospe Ketteringove —«

»Kaj mislite s tem?«

Poirot jo je blago in očitajoče pogledal ter nadaljeval:

»Ko ste stopili v oddelek gospe Ketteringove —«

»Tega nisem nikoli storila.«

»In ste jo videli, kako je ležala —«

»Saj pravim, da nisem stopila v oddelek.«

»Vraga!« Poirot je tako besno zakričal nanjo, da je nehote odskočila.

»Meni se hočete lagati? Kakor da sem vas videl na svoje oči, tako natanko vam lahko vse popišem. Šli ste v njen oddelek in ste jo našli mrtvo. Meni se lagati, je nevarno. Pazite se, gospodična Mirelle!«

Pod njegovim predirajočim pogledom so Mirelline oči zadrgetale in se pobesile.

»Samo nekaj se vprašujem,« je rekel Poirot. »Namreč, ali ste našli tisto, česar ste iskali, ali —«

»Ali kaj?«

»Ali vas je bil že kdo prehitel.«

»Na nobeno vprašanje vam več ne odgovorim!« je zavreščala plesalka.

Iztrgala se je Poirotu, ki ji je bil položil roko na komolec, se v histeričnem napadu vrgla na tla in jela ihteti in kričati kakor obsedena. Njena spletična je vsa prestrašena planila v sobo.

Hercule Poirot je skomignil z rameni in mirno odšel. Videti je bil zadovoljen.

30. POGLAVJE

Gospodična Vinerjeva na sodnjem stolu

Katarina je gledala skozi spalniško okno gospodične Vinerjeve pod milo nebo. Deževalo je. Ne močno, zato pa s pravo angleško, dobro vzgojeno korenitostjo.

Gospodična Vinerjeva je ležala v svoji veliki, staromodni leseni postelji. Pravkar je bila pozajtrkovala; zdaj se je lotevala branja jutrnjega lista.

Katarina je držala v roki odprto pismo. Spisano je bilo v hotelu »Ritz« v Parizu, in njegova vsebina je bila tale:

»Ljuba gospodična Katarina! Upam, da vam angleška zima preveč ne mori duha. Z našim slučajem se ukvarjam slej ko prej. Nikar ne mislite, da držim roke navskriž. Kmalu bom v Angliji in upam, da me čaka radost svidenja z vami. Saj menda še niste pozabili, da sva postala tovariša? Vaš odkritosrčno vdani prijatelj in častilec Hercule Poirot.«

Nekaj v tem pismu je vznemirjalo Katarino, čeprav si ni mogla misliti, kaj bi bilo.

Odprla je drugo pismo, in nenadna rdečica ji je planila v obraz. Glas gospodične Vinerjeve, ki je brala najnovejše škandalne novice, ji je zdajci zazvenel tako, kakor da bi prihajal iz daljne daljave.

»V veliko tolažbo mi je bilo, da ste se tako nepokvarjeni vrnili iz širnega sveta. In ondan sem pregledovala svoje izstrižke. Marsikaj imam o lady Vamplinovi, o njeni vojni bolnišnici in tako dalje. Dobro bi bilo, dete, da bi poiskali te reči. Mojih oči ni več dosti prida. Izstrižke boste našli v enem izmed predalov pisalne mize.«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kroj. pomočnika dobro izvežbanega v damski konfekciji, sprejme F. in J. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 29. 4640-1

Občinska uprava v Ločah pri Poljčanah, srez Konjice razpisuje

mesto občin. babice z letno plačo 3000 Din. — Prošnje s potrebnimi prilogami se naj naslovijo na občinsko upravo Loče, do 31. marca t. l. — Občinska uprava občine Loče, dne 21. febr. 1934. Preds. obč. Čoček Josip. 4619-1

Strojni mehanik spreten, dobi stalno službo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Strojnik« 4642-1

Iščemo absolventa trgovske šole za pisarno in poleg tega tudi za obisk strank. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dober trgovec«. 4635-1

Potniki

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za okraj Kozje iščemo zastopnika z inkasom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Stalna služba«. 4618-5

Službe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Kontoristinja z večletno prakso, zmožna knjigovodstva, strojepisja in vseh pisarniških del, išče primerno zaposlenje. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Kontoristinja«. 4647-2

Strojnik s petnajstletno prakso na parni žagi, izučen strojebravar, dober brusač žag, išče službo proti minimalni plači. Dopise: »Strojnik« Petroviča, pošta Gomirje. 4623-2

300 Din nagrade izplača takoj absolvent kmetijske šole onemu, ki mu preskrbi stalno mesto vrtnarja, sadjarja, vinogradnika, živinorejca ali splošnega ekonoma. V prvovrstno prakso gre tudi brezplačno. Cenj. ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Roka roko umiva«. 4560-2

Deklica išče službo pri dobri hiši. Milka Kovačič, Visoče 9, pošta Planina pri Sevnici. 4629-2

Prodam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Transmisijo 20 m, premera 80 mm, z ležaji proda Splošno ind. d. d. v Ljubljani, predal 146 4657-6

Kupim

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Rudniške vozičke (Kippwagen) rabljene kupuje Crnekaolin d. d. — Ljubljana, Tavčarjeva 18. 4658-7

Želim kupiti večje količine **transmisijskih osi in vsakovrstnih cevi.** Ponudbe: Ljubljana, Vodnjakova ulica 22a, ali telefon 25-74. 4649-7

Posest

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Parcelo 800 m² južne strani, prodam. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Najlepša«. 4572-20

Parcelo 3000—5000 m² veliko, vzamem v najem ali kupim. Na nji je lahko tudi hiša. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Ugodno 888«. 4573-20

Hišo eno- ali dvostanovanjsko, z vrtom, kupim v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 4660-20

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Ureditev dolgov sodne in izvensodne **poravnave, konkurzne zadeve,** upeljavo, vodstvo, revizije in stalno nadzorstvo knjigovodstva **sestavo bilanc,** izdelavo proračunov in kalkulacij, nabavo kreditov, ureditev in likvidacijo kmečkih dolgov, vse trgovsko-obrtne informacije in druge sorodne posle ne zadeve poverite zaupno koncesijonirani komercijalni pisarni Lojze Zaje, sodni zadr revizor in zaprisežen knjigovodski strokovnjak. Ljubljana, Flocijanska ulica št. 10 Od 24. februarja naprej: Gledališka ulica št. 7/I. 4635-16

Do preklica jemljemo v račun zopet hranilne knjižice (tudi prepise) prvovrstnih tukajšnjih denarnih zavodov. A. & E. Skaberne, Ljubljana. 4646-16

Prodam knjižico Ljubljanske mestne hranilnice do zneska 50.000 Din, in do 100.000 Din Ljudske posojilnice v Celju. — Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod šifro »Ugodno« 4664-16

Oblačila

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Fino sukno 3.20 m, poceni prodam — tudi na obroke. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 4661-13

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Krompir beli, rožnik zgodnji in pozni, za jelo in seme, najceneje dobavi Rigler, Pragersko. 4626-33

Dijaške sobe

Beseda 50 par, davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Dijaka ali dijakinjo 10—14 let staro sprejmem v čisto stanovanje in na dobro domačo hrano z vso oskrbo, za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »300 Din«. 4652-22

Stanovanje odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje takoj oddam v Rožni dolini, cesta VIII štev. 14. 4684-21

Komfortno stanovanje v središči mesta, obstoječe iz 5 sob, poselske sobe, kopalnice in drugih pritiklin, oddam s 1. majem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 4659-21

Sobo odda

Beseda 50 par, davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Gdč. ali gospod kateri si želijo res udobno krasno sobo z ali brez oskrbo z dobro domačo hrano, zelo, zelo poceni, naj vprašajo za naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 4396-23

Sobico oddam v centru mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 4675-23

Dijaka ali gdč. sprejmem na stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 4630-23

Sobo lepo opremljeno, s posebnim vhodom in souporabo kopalnice, v bližini glavnega kolodvora oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 4637-23

Sobo lepo in solnčno, s prostim vhodom ter souporabo kopalnice oddam v središni mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 4645-23

Opremljeno sobo s posebnim vhodom, električno razsvetljavo, v prvem nadstropju, v bližini obrtne šole oddam s 15. marcem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 4674-23

Opremljeno sobo strogo separirano oddam — Sv. Petra 45/I. 4673-23

Stanovanja iščejo

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje sobe in kuhinje, iščem s 1. aprilom. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dva čana«. 4636-21/a

Iščem stanovanje prostorne kuhinje in prostorne sobe, v ceni do 600 Din mesečno. Plačam točno mesečno, četrtletno ali polletno vnaprej. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dvočlanska družina«. 4671-21/a

Sobe išče

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Preprosto sobico za dve osebi, iščem za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dve osebi«. 4632-23/a

Živali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Papagalček sinje modre barve, je ušel v sredo opoldne. Najditelja prosim, da ga vrne na naslov: Bogataj, Rimska 28, dvorišče. 4648-27

Stroji

Beseda 1 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pisalni stroj Underwood, zajamčeno brezhiben, poceni proda Josip Matelič, Ljubljana, Gradišče 8/b. 4641-29

Dopisi

Beseda 2 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

V oglasnem oddelku »Jutra« je dvigniti sledeče šifre: Aranžer 1934. Brezskrbna starost. Berlitz. Cisto. Cisto solnčno. Čista. Denar naprej. Dopisovanje. Dobro mesto. Duhteč cvet. Donosno. Dogovor. Dober zaslužek. Dobra šivilja. Dobra kuharica. Dvojna sreča. Engro Ljubljana. Etiketa 802. Fotograf. Financiier. Gospod Gostilna. Galanterija 100 Hranilne knjižice. Jedilnica. Jametvo. Izredna prilika. Kuharica I. Kupec 20. Kupec. Kavalier. Ljubljana severni del. Lovski dom. Ljubljana 1552. Lahek avto. Ljubljana 71 Ljubljana I Menica all Ei rant. Mala družina. Miren Maree Maj. Mereeen Mirno. Nujno rabim. Ne nad 25 let. Oto. Odrasli. Osamljena. Pridna in poštena. Prodaja premoga. Pošten 36. Popolna garancija. Parni kotel. Povoljni pogoji. Primorka. Periferija. Perfektna. Pouk. Resen kupec R. 171. S prvim. Sezija. Sodelovanje. Spomlad 23. Sigurno. Siguren denar. Tevarna keksov. Trezen. Trajna sreča. Trije odrasli. Točen. Točen plačnik. Takoj. Ugodna prilika. Udana. Ugoden nakup. Varna. V Ljubljani. Vse sprejmem. Vzajemna. Vič. Vesten 100 Voziček. Vino. Zamenjava. Zmožna 100. Zeleni dom. Zanesljiva in poštena. 130. 100.000. 1893. 15.000. 10. 74.000. 25.000. 451. 200.

Informacije

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Izjava. Podpisani priznam in obžalujem, da sem dne 11. t. m. v kavarni g. Lebiča v Celju, iztrgal pripeti sokolski znak g. Franju Ještu, trgovcu v Celju, ter vrgel znak po tleh. S tem nisem imel namena žaliti Sokolsko organizacijo, ker sem sam njen član. Dominik Uršič, Celje - Breg 37. 4542-31

Izjava! Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih naredila moja žena Marija Znidaršič na moje ime. Stanislav Znidaršič, pekarna, Celje. 4668-31

Izgubljeno

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Začeto ročno delo (otroške rokavice) se je našlo. Dobi se v oglasnem oddelku »Jutra« v Šelenburgovi ulici. 4676-28

Zlat uhan večji obroček, sem izgubila od Knafljeve ulice do Miklošičeve ceste. Najditelja prosim, da ga proti nagradi odda v oglasnem oddelku »Jutra«. 4663-28

Razno

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Telefon 2059
PREMOG suha drva
POGAČNIK
Bohoričeva ul. št. 5

Med mestom in deželo posreduje »Jutrov« mali oglasnik.

Stroj ZA REZANJE PAPIRJA do 1200 mm širine, eventualno specialni stroj za podolžno in povprečno rezanje **kupim.** **ANTON RES, Zagreb, Praška ulica 8.**

Inserirajte v „JUTRU"

Komfortno stanovanje v sredini mesta, v III. nadstropju, obstoječe iz 5 sob, poselske sobe, kopalnice in drugih pritiklin se odda 1. maja. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 1576

Sireno električno, rabljeno, za trofazni tok, 380 voltov želi kupiti **Elektrarna Daruvar**

Poravnajte takoj naročnino za zadnji kvartal. »Jutrovo« neugodno zavarovanje naročnikov pri zavarovalnici »Jugoslaviji« miruje, če ste s plačilom naročnine v zaostanku za več kot 14 dni.

✝

Naš srčno ljubljeni oče, stari oče in tast, gospod

JOŽEF CESAR

je dne 21. februarja 1934 po dolgi in mučni bolezni, v 85. letu svoje starosti, previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v petek, dne 23. februarja 1934, ob ½3. uri popoldne iz mrtvašnice zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 22. februarja 1934.

Žalujoči otroci in ostali sorodniki.

2024

✝

V neizmerni žalosti javljam svoji rodbini, prijateljem in znancem, da se je moj predobri soprog

dr. Ivan N. Novak

prvi bivši ljudski poverjenik za Medmurje, odvetnik

dne 20. februarja 1934. l. v 50. letu življenja preselil v večnost.

Zemske ostanke nepozabnega dragega pokojnika bomo izročili materi zemlji v večni pokoj dne 21. februarja 1934. l. ob pol treh popoldne.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v tukajšnji župni cerkvi dne 22. februarja 1934. l. ob 8. uri.

Pokoj njegovi duši!

V Čakovcu, dne 20. februarja 1934.

Dr. Milana Novak - Gavrančič, soproga.

Ljuba Jurković:

MALA KRALJICA NOČI

(Ilustriral V. Mazi)

7.

Med tem je ladja odplula na široko morje, in na njej nesrečna Lili, sama, brez dobrih roditeljev. Iskala jih je povsod, po vsej veliki ladji, po palubi, pod krmo, v kuhinji, povsod, povsod, a nikjer jih ni mogla najti. In žive duše ni bilo, ki bi se bila zavzela zanjo. Sirotica!

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.